

СТРАТЕГІЯ розвитку Ніжинської міської об'єднаної територіальної громади 2027

ШАНОВНІ НІЖИНЦІ!

Ніжинська міська об'єднана територіальна громада утворена 19 листопада 2018 року у відповідності до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад». Її створення – результат спільних зусиль мешканців декількох рад та їхнього прагнення до створення нової територіальної спільноти, котра реалізовує їхнє прагнення до розвитку.

Сьогодні Ніжинська громада стоїть перед важливим вибором визначення свого майбутнього з огляду на глобальні процеси соціально-економічних змін та формування демократичного суспільства в Україні.

Головною метою розроблення Стратегії розвитку Ніжинської міської об'єднаної територіальної громади 2027 (далі Стратегія) року є формування нового бачення сталого розвитку громади в умовах децентралізації, спільно з реалізацією завдань кардинального покращення якості життя мешканців Ніжинської громади шляхом розвитку місцевої економіки, підвищення інвестиційної привабливості, забезпечення екологічної безпеки та реалізацію узгоджених інтересів влади, громади та бізнесу.

Активна участь всієї громади та кожного ніжинця окремо у визначенні майбутнього бачення розвитку громади та головних стратегічних напрямків і сприятиме тому, що Стратегія буде надбанням усієї громади.

Стратегія дасть можливість активізувати весь наявний потенціал Ніжинської міської ОТГ та відкрити нову сторінку її розвитку на користь мешканців, зацікавлених у створенні економічно розвиненої, сучасної, комфортної громади та у відповідальному управлінні її розвитком.

Дякую всім, хто брав участь у засіданнях робочої групи, надавав свої пропозиції та зауваження, знайшов час зробити свій внесок у бачення розвитку нашої громади.

Ми відкриті для спілкування та нових креативних ідей! Переконаний, що наша спільна робота буде запорукою успішної та процвітаючої громади!

*З повагою,
міський голова*

АНАТОЛІЙ ЛІННИК

ЗМІСТ

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО МІСЬКОГО ГОЛОВИ

ВСТУП. НЕОБХІДНІСТЬ СТВОРЕННЯ СТРАТЕГІЇ, МЕТОДОЛОГІЯ

РОЗДІЛ 1. АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

- 1.1. Профіль Ніжинської міської територіальної громади
  - Загальний опис громади
  - Економіка
  - Бюджет громади
  - Інфраструктура та транспорт
  - Історична довідка
  - Населення
  - Комунальні послуги
  - Просторове планування
  - Соціальна та гуманітарна сфери
  - Безпека
  - Стан навколишнього природного середовища
  - Громадянське суспільство, ЗМІ та нові медіа
- 1.2. Результати соціологічного дослідження щодо ціннісних орієнтирів мешканців громади
- 1.3. SWOT-аналіз, SWOT-матриця
- 1.4. Карта можливостей
- 1.5. Сценарії розвитку Ніжинської громади

РОЗДІЛ 2. СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ, ЦІЛІ РОЗВИТКУ ТА ЗАВДАННЯ НІЖИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

- 2.1. Стратегічне бачення (візія)
- 2.2. Цілі розвитку – стратегічні та оперативні. Завдання
- 2.3. Узгодження між стратегією розвитку та іншими стратегічними документами

РОЗДІЛ 3. СИСТЕМА ВПРОВАДЖЕННЯ, МОНІТОРИНГУ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ, АКТУАЛІЗАЦІЇ ЇЇ ЗМІСТУ

фото титульної сторінки, фото Денис Скороход

Ніжин
— 2018 —

Додаток ПЛАН ЗАХОДІВ ІЗ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ

1. Часові рамки та засоби реалізації
2. Фінансові джерела реалізації завдань
3. Індикатори продуктів та результати реалізації Стратегії
4. Припущення, ризики, рекомендації
5. Склад робочої групи
6. Перелік скорочень
7. Каталог технічних завдань та проєктів місцевого і регіонального розвитку на 2019–2020 роки

U-LEAD
З Європою

ВСТУП. НЕОБХІДНІСТЬ СТВОРЕННЯ СТРАТЕГІЇ, МЕТОДОЛОГІЯ

Стратегія Ніжинської громади – прогнозний та програмний документ її соціально-економічного розвитку. В основі методики створення – вимоги законодавства України, насамперед, Закону України «Про державну регіональну політику» з врахуванням підходів смарт-спеціалізації. Враховані положення низки підзаконних нормативно-правових актів: «Порядок розроблення Державної стратегії регіонального розвитку України і плану заходів її реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених Стратегії і плану заходів», «Методичні рекомендації щодо формування і реалізації прогнозних та програмних документів соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади», затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 30 березня 2016 року № 75, а також проекту Методичних рекомендацій щодо формування і реалізації стратегічних і програмних документів соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади Мінрегіонрозвитку.

Відповідно до зазначених документів, термін реалізації Стратегії Ніжинської громади має бути не менше семи років. Стратегія, що розроблена, розрахована на **дев'ять років**. Здійснюватиметься вона шляхом розробки та виконання плану заходів із реалізації (ПЗР) на два (перший), три (другий) та на чотири (третій) роки. Стратегія Ніжинської громади за своїм змістом узгоджена зі Стратегією сталого розвитку Чернігівської області на період до 2020 р. (схвалена розпорядженням голови облдержадміністрації від 14 травня 2015 р. № 216 та затверджена сесією обласної ради 28 травня 2015 р.), зокрема – з планом заходів її реалізації у 2018–2020 рр. Причому перший ПЗР Стратегії Ніжинської громади зорієнтований на другий ПЗР діючої Стратегії Чернігівської області. Згідно з чинним законодавством, під час підготовки нової регіональної стратегії, органи державної влади мають враховувати пропозиції органів місцевого самоврядування. Отже, зміст Стратегії Ніжинської громади – це одночасно наші пропозиції до розробки нової державної та обласної стратегії розвитку. Вочевидь, що після їхнього ухвалення Стратегія Ніжинської громади може зазнати змін у частині реалізації завдань та проектних ідей (але не стратегічних та оперативних цілей). А головне – положення нових державного та обласного документів безпосередньо вплинуть на підготовку та реалізації другого та третього ПЗР Стратегії Ніжинської громади.

Для створення Стратегії Ніжинської громади використаний **інтегрований підхід**, який передбачає поєднання секторальної (галузевої), територіальної (просторової) та управлінської складових. Враховувалися також екологічна складова (з огляду на її нинішній стан та існуючі загрози), ґендерний підхід (зокрема – щодо бюджетування), інтереси людей з особливими потребами (неповносправних) і 16 із 17 глобальних цілей сталого розвитку ООН.

Стратегія Ніжинської громади визначає стратегічне бачення її розвитку, стратегічні та оперативні цілі, індикатори (показники) їх досягнення, завдання для її сталого економічного і соціального розвитку. Вона ґрунтується на результатах SWOT-аналізу та Карти капіталів, проведених робочою групою, та

соціологічного дослідження та враховує залежності, виявлені під час складання SWOT-матриці.

Структура Стратегії Ніжинської громади поєднує вимоги до державної та обласної стратегій з вимогами до середньострокових планів (програм) соціально-економічного розвитку (останні складаються на 3–5 років). Відповідно, вона складається з шести основних частин: вступу, аналітики, стратегічного бачення цілей розвитку, основних завдань, моніторингу (включно з індикаторами) та механізму внесення змін. Розглядаються фінансові джерела реалізації завдань Стратегії. Крім того, зроблено аналіз ступеня узгодженості Стратегії Ніжинської громади з відповідним обласним документом, а також іншими довгостроковими, середньостроковими та короткостроковими прогнозними та програмними документами.

Розробка Стратегії здійснювалася з дотриманням наступних принципів:

- **об`єктивності** – використовувалися (за можливістю) дані органів державної статистики, інших центральних і місцевих органів виконавчої влади та реальні індикатори (показники), які можливо оцінити;

- **обґрунтованості та доцільності** – документ розроблявся на основі чітко визначених цілей розвитку та економічно обґрунтованих завдань і проектів, що сприяють їх досягненню із використанням світового досвіду у сфері програмування економічного і соціального розвитку;

- **відкритості та прозорості** – громадськості було забезпечено безперешкодний доступ до засідань робочої групи, вони залучалися до розробки цілей та завдань Стратегії, інформувалися про досягнуті результати для планування власної діяльності;

- **недискримінації та рівного доступу** – під час розробки Стратегії дотримувалися права та враховувалися інтереси різних суб'єктів об'єднаної територіальної громади, в тому числі – господарювання всіх форм власності;

- **ефективності** – визначення та забезпечення функціонування механізму досягнення цілей, виконання завдань, реалізації проектних ідей у встановлені терміни;

- **історичної спадкоємності** – враховувалися та використовувалися позитивні надбання попереднього розвитку громад;

- **сталого розвитку** – забезпечення розвитку громади для задоволення потреб нинішнього покоління з урахуванням інтересів майбутніх поколінь.

Під час підготовки Стратегії була застосована партисипативна модель стратегічного планування, що означало:

- **залучення до роботи** над стратегічним документом **широкого представництва місцевого середовища** (представників бізнесу, громадських організацій, освітян, активістів, місцевих лідерів);

- **діяльність із перспективи сталого розвитку** – аналітичні дослідження та рішення, які ухвалювалися під час розробки Стратегії, охоплювали три сфери: економічну, соціальну й екологічну; це означає, що враховувалися умови, пов'язані з кожною із зазначених сфер (але не у кожному випадку вони мають бути однаково важливими);

– **підготовку звіту про стан громади**, який базується на аналізі поточної ситуації (аналіз фінансових даних, демографічних, про ринок праці та економіку, екологічних аспектів, стану інфраструктури);

– **проведення соціального аналізу**, який охоплював аналіз поточної ситуації та проведення соціологічного дослідження мешканців громади;

– **перевірку напрацьованих рішень** під час громадських консультацій;

– **тісну співпрацю** під час роботи над документом між зацікавленими сторонами (громадянами та інституціями), працівниками органу місцевого самоврядування, науковцями Національної академії державного управління при Президентові України та радником Чернігівського відокремленого підрозділу Центру розвитку місцевого самоврядування програми U-Lead з Європою.

Бачення розвитку громади, напрацьоване у зазначений спосіб, спирається на цінності, які висловлюються та шануються мешканцями громади. Воно відображає їхні прагнення та містить в узагальненому варіанті основні напрями (сфери) майбутнього розвитку ОТГ.

В свою чергу, вони також не є випадковими, адже виявлені з усього комплексу проблем, порушених під час засідань робочої групи, зацікавлених сторін (SWOT-аналіз). Відповідно всі завдання, представлені в Плані – це результат поєднання пропозицій членів робочої групи та збору ідей мешканців громади.

Таким чином, Стратегія дає відповіді на ключові питання, що стоять перед громадою: збереження її середовища, підвищення ступеня комфортності, формування безпечного простору для життя та ведення бізнесу, стимулювання громадянської та підприємницької активності, розвиток власних продуктивних сил, зокрема – туризму, урізноманітнення його форм, модернізація інфраструктури, розширення пропозиції робочих місць. Це перший довгостроковий план розвитку Ніжинської громади. Отже, вона переходить від короткострокового планування розвитку до середньо- та довгострокового, що цілком відповідає як її інтересам, так і засадам державної регіональної політики.

РОЗДІЛ 1. НАЦІОНАЛЬНИЙ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

1.1. Профіль Ніжинської міської територіальної громади

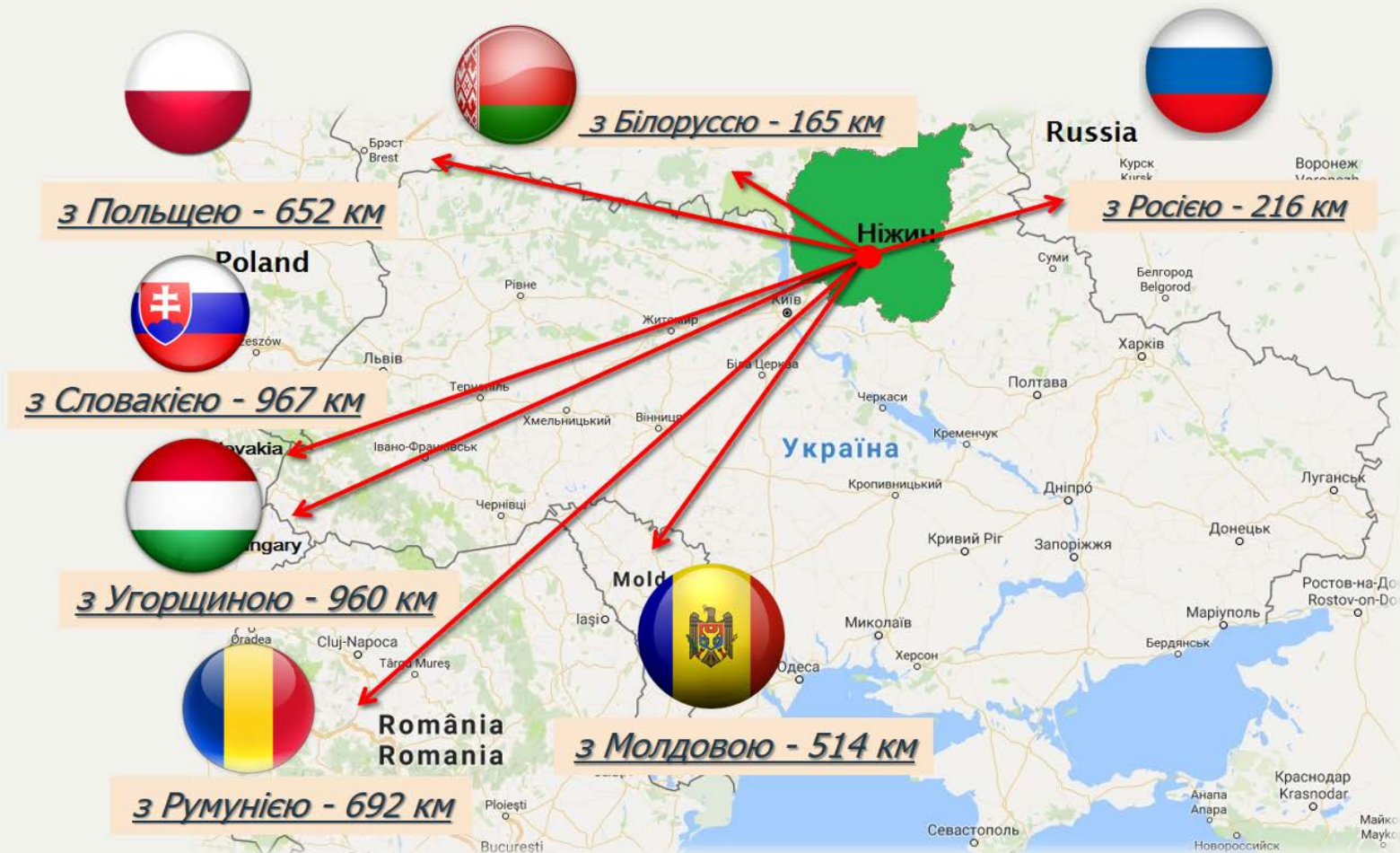
Загальний опис Ніжинської міської територіальної громади

Ніжинська міська територіальна громада була створена шляхом добровільного приєднання територіальної громади сіл Кунашівка, Паливода та Наумівське Кунашівської сільської ради Ніжинського району Чернігівської області до територіальної громади міста Ніжина Чернігівської області.

Відповідно до рішення Чернігівської обласної ради від 28 березня 2018 р. № 10-12/VII «Про внесення змін до рішення обласної ради від 19 червня 2015 року «Про схвалення проекту перспективного плану формування територій громад Чернігівської області», в майбутньому Ніжинська міська ОТГ складатиметься з Ніжинської міської та наступних сільських рад: Ніжинська сільська, Талалаївська, Безуглівська, Колісниківська, Кунашівська, Липоворізька.

Ніжин – місто обласного значення, районний центр Чернігівської області. Розташоване у північній частині України, на берегах річки Остер, лівої притоки Десни.

Ніжинська громада знаходиться за 83 кілометри від обласного центру м. Чернігова та за 150 км. від столиці України м. Києва.

Територія громади – 106 км². Висота над рівнем моря - 118 м. Клімат – помірно-континентальний з достатньою кількістю опадів, теплим літом і порівняно м'якою зимою. Водні ресурси – р. Остер та каскад ставків. Наявні корисні копалини такі як пісок (піщані ґрунти), глина. На Ніжинському родовищі видобувають суглинок, що розробляє ПАТ «Ніжинський цегельний завод».

У межах міста розташовані 2 території природно-заповідного фонду. Найстарішим парком на території міста є Графський парк, створення якого було розпочато у другій половині XVIII ст. На сьогодні – це пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення загальною площею 5 га, що налічує близько 100 рідкісних порід дерев і кущів.

До природно-заповідного фонду Чернігівської області включений ландшафтний заказник місцевого значення «Чирвине» загальною площею 4,3 га.

Економіка ОТГ

За даними аналізу економічного розвитку Ніжина в 2018 році у Програмі економічного і соціального розвитку Ніжинської громади на 2019 рік, у місті відсутні великі підприємства, всі підприємства відносяться до малих або середніх.

Промисловий комплекс міста представлений 13 підприємствами, які виготовляють широкий спектр промислової продукції.

Сучасний стан промислового розвитку території характеризує динаміка поступового оновлення виробничих потужностей. У 2018 році обсяг капітальних інвестицій за рахунок власних коштів склав майже 100 млн. грн., що на 34 млн. грн. більше від рівня минулого року.

Позитивним є відкриття нових потужностей на ПАТ «Ніжинський жиркомбінат», будівництво елеватору Баришівською зерновою компанією, проведення підготовчих робіт до будівництва заводу по виробництву ковбасних виробів, готових страв та готових м'ясних напівфабрикатів ПрАТ «Український бекон», розширення виробництва сільськогосподарської продукції СТОВ «Дружба нова» КЕРНЕЛ.

Відповідно до даних головного управління статистики у Чернігівській області, у 2018 р. промислові підприємства м. Ніжина реалізували продукції (товарів, послуг) на 1334,8 млн. грн., що склало 3,6 % загальнообласного обсягу. У розрахунку на одного мешканця реалізовано промислової продукції на 19,2 тис. грн., що відповідає 8 місцю серед міст обласного значення та районів області.

Майже 9% загальнообласного обсягу роздрібного товарообороту підприємств роздрібною торгівлі припадає на підприємства міста. Через їх торгову мережу у 2018 р. населенню реалізовано товарів на 996 млн. грн., що в порівнянних цінах на 12,3% більше обсягу 2017 р.

На підприємствах, в установах та організаціях м. Ніжина в IV кварталі 2018 р. було зайнято 12 тис. штатних працівників. Номінальна заробітна плата в розрахунку на одного штатного працівника міста становила 7422 грн., що на 24,8% більше, ніж у IV кварталі 2017 р. та вдвічі більше рівня мінімальної заробітної плати (3723 грн.). По не офіційним даним рівень безробіття станом на 01.01.2019 близько 10 %.

Головні країни-торгівельні партнери міста: Республіка Білорусь, Республіка Казахстан, Республіка Киргистан, Великобританія, Литва, Малайзія, Швейцарія, Польща, Естонія, Канада, Китай, Російська Федерація, Ізраїль, Сербія, Румунія, Латвія, Італія, Фінляндія, Словенія, Німеччина, Нідерланди.

У місті активно ведеться будівництво. У 2018 р. прийнято в експлуатацію 7,8 тис. м² загальної площі нового житла, що у 2,1 раза більше, ніж у 2017 р. За обсягом прийнятого в експлуатацію житла в розрахунку на 1000 жителів місто посіло четверте місце серед міст обласного значення та районів області (113 м² загальної площі нового житла).

Для надання консультаційної допомоги в процесі здійснення державної політики у сфері розвитку підприємництва та реалізації регуляторної політики в умовах проведення економічних реформ при виконавчому комітеті створена Рада підприємців. До складу Ради входить 14 представників бізнесу та громадських об'єднань. Протягом 2018 року відбулося 7 засідань Ради підприємців.

Відомості про суб'єктів господарювання (дані за 2018 р.)

Кількість юридичних осіб	192
Кількість фізичних осіб підприємців	3265
Середньооблікова чисельність працюючих на підприємствах	4667
Середньооблікова чисельність працюючих на малих підприємствах	1365
Обсяг виробленої продукції (робіт, послуг) підприємствами, тис. грн.	619668,5
Від загального обсягу виробленої продукції (робіт, послуг) області	3,6
Питома вага роздрібного товарообігу міста в загальному обсязі товарообігу області, %	9

Споживчий ринок (дані за 2018 р.)

Підприємств торгівлі	421
з них: магазинів	348
торгово-розважальних центрів	1
гіпермаркетів	1
підприємств ресторанного господарства	64
зареєстрованих ринків	7

Ключові роботодавці (дані за 2018 р.)

Назва підприємства	Форма власності	Кількість працівників	Основна продукція
Машинобудівельна галузь			
ДП НВК "Прогрес"	Державна	687	вироби спеціальної техніки, гідроскопічні прилади, теплові насоси, оптико-механічні вироби
ПАТ "Ніжинський дослідно-механічний завод"	ПАТ	34	чавунне лиття для ж/д транспорту, пічного, художнього чавунного лиття, виробництво техніки для сільського господарства та комунальних служб
ТОВ "Ніжин механізація"	ТОВ	51	кузови для автотранспортних засобів, причепи і напівпричепи, інше електричне устаткування
ПрАТ "Завод "Ніжинсільмаш"	ПАТ	146	технологічне обладнання для курей-несучок, підлогового вирощування і утримання птиці, завантажувачі сухих кормів, споживчі товари
Філія Тракторний завод ТОВ «Укравтозапчастина»	Філія ТОВ	25	трактори для сільського господарства
Учбово- виробниче підприємство українського товариства сліпих	Приватна	29	електромонтажні пристрої
ТОВ НВП "Метекол"	ТОВ	39	розробка і серійне виробництво медичної техніки; розробка і виробництво технічних засобів навчання
Харчова галузь			
ТОВ "НіжинХліб"	ТОВ	339	хлібобулочні, кондитерські та інші вироби
ПрАТ "Ніжинський жиркомбінат"	ПАТ	260	олія, макуха, крупи, оліфа, лак
ТОВ "Ніжинський хлібобулочний комбінат"	Приватна	47	хлібобулочні вироби
Деревообробна галузь			
ВКПП "Куре'р"	Приватна	40	виробництво меблів
Хімічна галузь			
ПрАТ "Ніфар"	ПАТ	14	лакофарбова продукція, товари побутової хімії, металева тара
Промисловість будівельних матеріалів			
ПрАТ "Ніжинський цегельний завод"	ПАТ	96	виробництво цегли керамічної марок М-75 та М-100

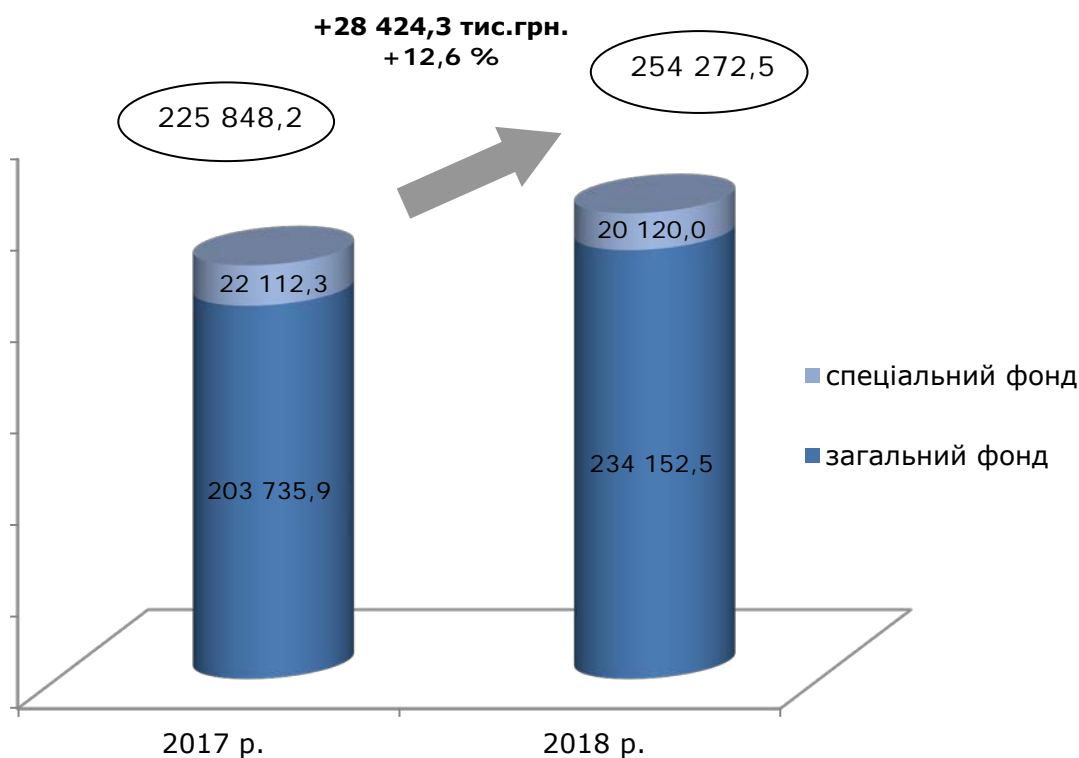
Бюджет громади

За даними управління фінансів Ніжинської міської ради, за 2018 рік до бюджету міста зараховано 733 725,5 тис. грн., що на 69 845,9 тис. грн. більше ніж за 2017 рік.

Доходи місцевого бюджету	733 725,5 тис. грн.
Видатки місцевого бюджету	737 321,8 тис. грн.
Розмір бюджету розвитку	3071,2

Без врахування офіційних трансфертів бюджет міста виконано на 100,3%, при плані – 253 572,2 тис. грн. надійшло – 254 272,5 тис. грн., понад план отримано – 700,3 тис. грн. Це більше проти відповідного періоду минулого року на 28 424,3 тис. грн., або на 12,6%.

Динаміка надходжень до бюджету м. Ніжина
(без трансфертів) тис. грн.

Інфраструктура та транспорт

Ніжинська громада є однією із головних транспортних вузлів регіону. Ніжин знаходиться на перетині транспортних шляхів, які проходять з заходу на схід і з півночі на південь. Близько 7 км від міста проходить автошлях міжнародного значення E101 (Москва-Київ). Це частина найкоротшого автомобільного шляху з Києва до Москви, отже зручна транспортна артерія для перевезення вантажів. Автошлях має стратегічне значення для залучення потенційних інвесторів до громади, але на даний час агресія Росії проти України є одним із основних стримуючих факторів. Поряд з Ніжином пролягає автошлях регіонального значення Р67 (Чернігів — Ніжин — Прилуки — Пирятин). Загальна довжина — 190,9 км. Також через Ніжин пролягає автомобільний шлях територіального значення у Чернігівській області Т 2526 (Ніжин — Бобровиця — Нова Басань). Загальна довжина — 71,9 км.

На території громади функціонує автостанція. Міжміське сполучення забезпечує маршрутне таксі з великими селами Ніжинського району, Прилуками, Черніговом.

Важливим об'єктом транспортної інфраструктури Ніжинської громади є Ніжинський залізничний вокзал. Електропоїзди Ніжин-Київ-Ніжин курсують кожну годину, що дає змогу швидко дістатися столиці. Місто Ніжин має пряме пасажирське сполучення як на внутрішніх залізничних магістралях України з містами: Київ, Харків, Львів, Одеса та ін., так і за її кордонами: Мінськ, Гомель, Москва.

Стратегічно важливе значення має розташований у місті діючий аеродром, підпорядкований МНС України. Аеродром використовується Державною службою із надзвичайних ситуацій, але має можливості приймати повітряні судна різного класу. Та для цього потрібно створити відповідну інфраструктуру. На сесії міської ради була винесена пропозиція щодо виділення земельної ділянки близько 20 га поблизу аеродрому, саме для будівництва інфраструктури та логістичного центру щодо здійснення комерційних перевезень, використовуючи саме аеродром Ніжина.

Тож, поєднання усіх видів транспортного зв'язку дає можливість розвитку Ніжинської громади як логістичного центру Північної України.

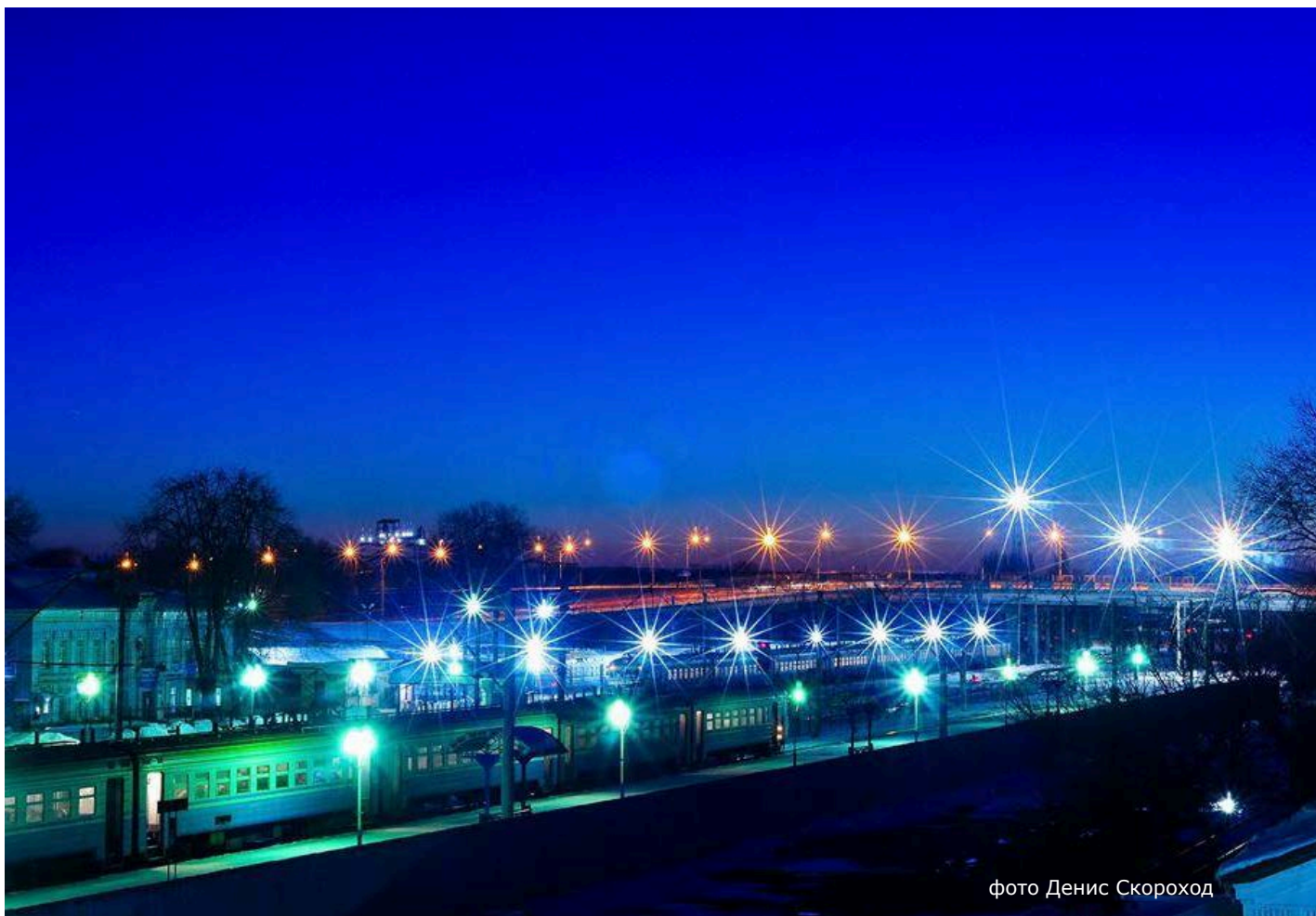

фото Денис Скороход

Територія Ніжинської міської територіальної громади має досить розвинуту мережу доріг (234 км), але більшість з яких мають ґрунтово-щебенеve покриття (153 км). Тверде покриття має 81 км доріг, але і з них велика кількість вже зношена та потребує ремонту. Сільські дороги на 25 % складаються з чорних шосе, на 75 % — з ґрунтово-щебеневого покриття.

Відсутність об'їзної дороги змушує транзитний автотранспорт рухатися дорогами громади, що негативно впливає на стан доріг та повітря.

На сьогодні основний пріоритет надається приватному авто, що є досить помилковим баченням. І хоч зараз рівень автомобілізації населення порівняно невеликий, з року в рік він стрімко зростає. Через високий пріоритет розвитку автомобільного руху недостатньо уваги приділяється пішохідному руху, що проявляється у низькій якості тротуарів, незадовільному благоустрої. Також у громаді дуже слабо розвинений велосипедний рух, адже майже відсутня велоінфраструктура. Поки що їздити велосипедом вулицями громади некомфортно та небезпечно.

Громадський транспорт є найпопулярнішим способом пересування для мешканців міста. По місту діє 14 постійних маршрутів, покриваючи майже всю територію. На маршрутах працюють лише приватні перевізники, комунального громада немає. Усі перевезення здійснюються в більшій мірі автобусами малої місткості або середньої. На даний час громадський транспорт не в змозі запропонувати реальної альтернативи приватному автомобілю з точки зору комфорту, і є, скоріш всього, вимушеним для тих, хто не має власного авто. Громадський транспорт відсутній на території сільських населених пунктів, адже його необхідність там мінімальна. На сьогодні стоїть питання забезпечення постійних перевезень жителів сіл до міста і в зворотньому напрямку.

Транспортна піраміда громади

фото Валерій Кичко

Історична довідка

Ніжин – історико-культурна перлина України. Місто належить до найдавніших міст України, витоки якого починаються з часів Київської Русі, йому **більше 1000 років**. Це одне з небагатьох давніх міст в якому збережений унікальний історико-архітектурний комплекс пам'яток історії, архітектури та культури. У місті є до **300 історичних будівель**, з яких понад 70 мають велику культурну та історичну цінність. На державному обліку перебуває 6 пам'яток археології, 55 — історії, 12 — монументального мистецтва. Тому, Ніжин – надзвичайно привабливий як туристичне місто. Немає іншого полкового міста в Україні (XVII-XVIIIст.) яке б до цього часу так дбайливо зберегло пам'ятки культури того далекого часу.

Експозиція єдиного в Україні музею «Поштова станція» побудована на основі архівних документів про Ніжинську пошту, які збереглися в Державному історичному архіві м. Києва і Центральному історичному архіві Санкт-Петербургу. Експозиція музею присвячена історії розвитку Кінної пошти України з періоду Київської Держави – до кінця XIX ст.

Найдавнішими архітектурними пам'ятками є Миколаївський собор, Благовіщенський собор (1702—1716) та ансамбль грецьких храмів — Михайлівська, Всіхсвятська та Троїцька церкви. Ці храми, а також багато інших культових споруд входять до святинь Ніжинської єпархії та внесені до пам'яток архітектури, що перебувають під охороною держави. На даний час діють близько 20 храмів та церков.

Відкрито два монастирі – чоловічий та жіночий. На обох курсах духовного єпархіального училища навчаються 20 студентів.

Громада безпрецедентно багата історичними будівлями, які об'єднані в унікальний привабливий архітектурний ансамбль. Їх збереження має велике значення не тільки для охорони історичної та культурної спадщини, але й із економічної точки зору. Зокрема, це важливо для розвитку всіх видів туризму, привабливості міста, збільшення кількості туристів.

У 2017 році Ніжин став одним із переможців всеукраїнської акції «7 чудес України: історичні міста та містечка», який проводив Фонд Миколи Томенка “Рідна країна”.

Багата культурно-архітертурна спадщина, вікова історія та отримання статусу «7 чудес України: історичні міста та містечка» приваблює туристів, але незадовільний стан окремих пам’яток архітектурної спадщини, захаращеність зовнішнього вигляду історичної фонові забудови, відсутність якісної туристичної інфраструктури є відштовхуючим фактором для їх великого напливу.

Тож одним із **основних стратегічних напрямків** у розвитку Ніжинської громади є **збереження культурно-архітектурної спадщини, створення нових туристичних продуктів та сучасної інфраструктури**. Як результат, все це сприятиме покращенню економічної ситуації та розвитку Ніжинської громади, як туристичного центру.

Населення

Чисельність мешканців громади станом на 1 січня 2019 року становила 69,5 тис. осіб (6,9% наявного населення Чернігівської області), що складає найбільш чисельну громаду в області. Працездатного населення – 34,75 тис. чол. (50 %), пенсійного віку – 22,9 тис. чол. (33 %), дітей на підлітків – 11,85 тис. чол. (17%). Слід зазначити, що місто Ніжин є молодим, середній вік мешканця становить 42 роки. Найбільш чисельними є вікові групи населення 20–39 років, що складає 30,7% наявного населення, та 40–59 років (29,1%).

За етнічним складом Ніжинська громада багатонаціональна. Тут проживають чисельні громади євреїв, поляків, греків та асирійців. Корінними жителями є українці – нащадки слов'ян.

В цілому статева структура населення м. Ніжин та Чернігівської області взагалі характеризується стабільною перевагою жінок у його загальній кількості, простежуються зрушення у співвідношенні чоловіків та жінок серед міського та сільського населення: збільшується питома вага жінок серед міського населення і зменшується серед сільського.

Починаючи з 1993 року починається зменшення чисельності населення міста, яке на 01.01.1994 становило 83,0 тис. чол., на 01.01.1997 р. – 80,5 тис. чол. В останні десятиріччя, у зв'язку зі змінами соціально-економічних умов в країні, значно зменшився приріст населення (на 01.01.2010 р. складає 74 тис. чол.), уповільнився зріст промислової продукції (перепрофілювання, технічна реконструкція), зміна форм власності.

У 2018 році в місті народилися 478 малюків (256 хлопчиків та 222 дівчинки). На кожну тисячу жителів припадало 6,9 новонароджених. Щільність населення – 1629 осіб на 1 км². Як і в загальнодержавному масштабі, в Ніжині відбувається старіння населення. Кількість померлих суттєво перевищує кількість народжених. За минулий рік у місті на весільний рушник стали 385 пар.

Також спостерігається від'їзд населення в пошуках роботи до великих міст – Київ, Харків, Дніпро, Одеса та за кордон.

З вищезазначених причин в останні роки в місті Ніжині спостерігається негативна демографічна ситуація.

Для протидії все більшому зниженню кількості населення потрібно розробити заходи, спрямовані на стабілізацію демографічних процесів і зміну динаміки на позитивну. Для майбутнього громади особливо важливо зосередитися на задоволенні потреб молодих сімей та їх дітей, щоб змінити тенденцію до скорочення народжуваності, а також сприяти збільшенню кількості населення, що приїжджає в громаду. Це, передусім, студенти, молоді спеціалісти з сім'ями, для яких необхідно створювати нові робочі місця, будувати житло, підвищувати конкурентоспроможність соціальної інфраструктури та освітньої галузі.

Комунальні послуги

На території Ніжинської громади надання комунальних послуг забезпечується як комунальними підприємствами так і приватними.

Водопостачання та водовідведення здійснюється лише на території Ніжина. Водопостачання проводиться шляхом експлуатації п'яти водозаборів. Загальна кількість артезіанських свердловин - 17. Протяжність водопровідних мереж становить 274,4 км, протяжність каналізаційних мереж 76,2 км. Послугами водопостачання в місті користується 57979 чоловік. Стан його більш менш задовільний. На даний час послугами з водовідведення забезпечені лише багатопверхові будинки, у приватному секторі дана послуга відсутня.

У громаді досить активно впроваджується система роздільного сортування сміття. На території громади влаштовано більше 80 контейнерних майданчиків для збору ТПВ та розміщено контейнери та сітки для роздільного збирання сміття, що в свою чергу мінімізувало утворення стихійних звалищ. Відсортована сировина реалізується. Утилізація твердих побутових відходів в місті проводиться на паспортизованому полігоні ТПВ, який знаходиться біля південної межі громади. Площа полігону 15 га, потужність 100 тис. м куб/рік. Санітарно-захисна зона полігону твердих відходів становить 500 м. У 2003-2004 рр. проведена реконструкція на 20 років функціонування, тому вже зараз потрібно планувати подальші кроки щодо поводження з твердими побутовими відходами.

Взагалі у місті Ніжин відсутня централізована мережа дощової каналізації. Частина територій та вулиць підтоплюються. Відведення дощових вод з території міста та вулиць здійснюється поверхневим способом – переважно в канави, кювети та водні об'єкти без очищення.

На теренах Ніжинської громади діють всі провідні оператори мобільного зв'язку. Послуги Інтернет в Ніжині надає 4 оператори зв'язку, кожен з них має власну оптоволоконну мережу. Це дає можливість мешканцям міста отримувати доступ до мережі Інтернет на швидкості до 1 Гбіт/с. Також у місті працює швидкісний мобільний Інтернет 4G. У Кунашівському старостинському окрузі є лише дротовий Інтернет (через телефонну мережу), його швидкість – 0,1 – 2 Мбіт/с.

Комунальна інфраструктура (станом на 01.01.2019 р.)

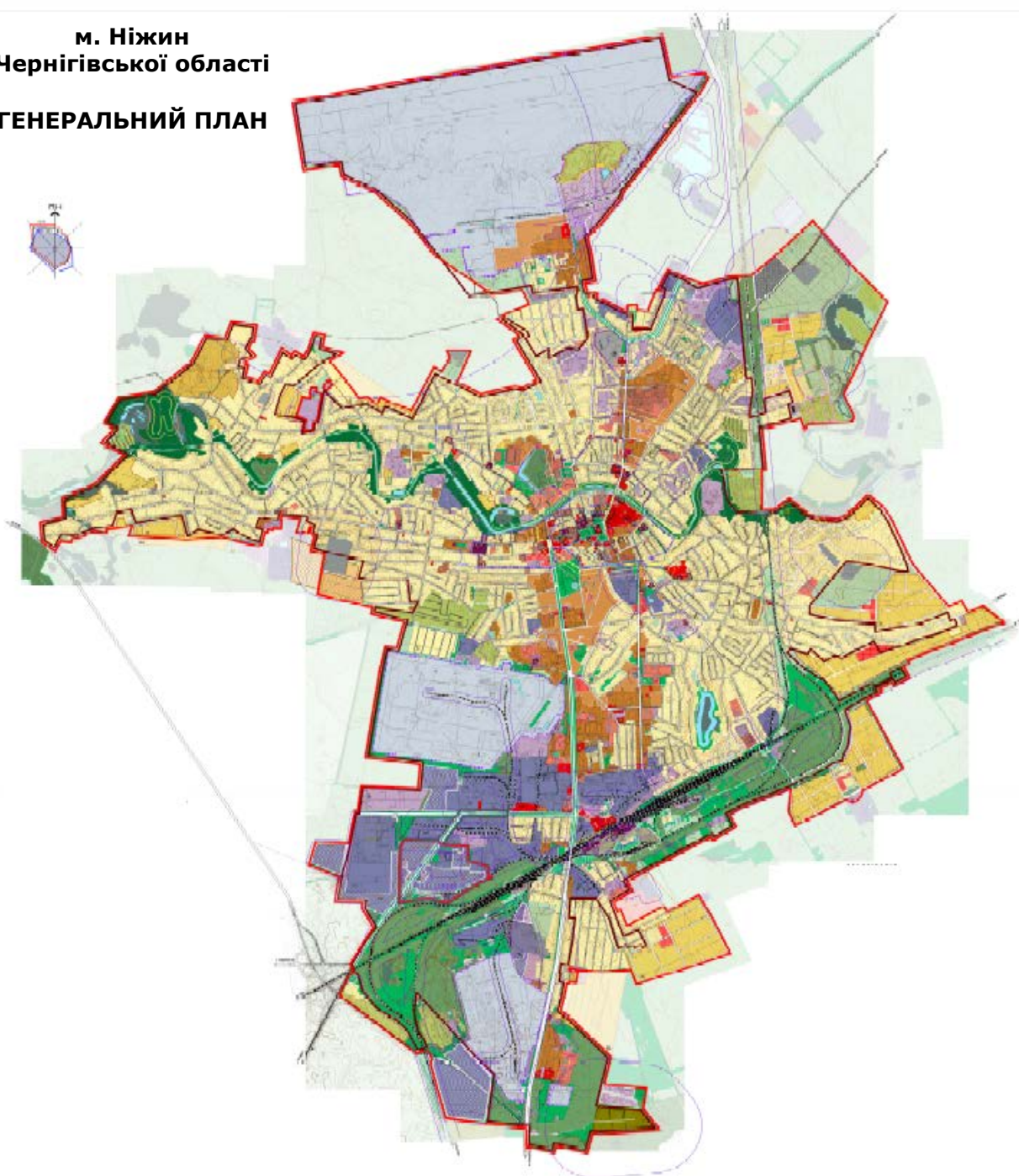
Кількість ОСББ	82
Наявність муніципального енергетичного плану до 2020 р.	наявний
Загальна площа житлового фонду введеного в експлуатацію за останні 5 років	30677 кв. м.
Площа житлового фонду на душу населення (кв. м. на 1 особу)	19,8
Кількість готелів	
- більше 10 номерів	1
- менше 10 номерів	5
- подорова оренда квартир	26

Просторове планування

Ніжин має діючі **Генеральний план** та **План зонування території** (затверджені 4 жовтня 2017 року. Ознайомитися з містобудівною документацією можна за посиланням: <http://www.nizhynrada.gov.ua/article/1331/generalniy-plan-msta.html>). На даний час сільські населені пункти громади не мають генеральних планів, що в свою чергу унеможливорює нове будівництво на їх теренах. Тож, наразі планується виготовлення відповідних генеральних планів. В результаті, це дасть змогу здійснювати забудову в цих населених пунктах, що є додатковим стимулом для потенційних інвесторів.

м. Ніжин
Чернігівської області
ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПЛАН

З метою раціонального використання територій, створення сприятливих умов для проживання, відпочинку і праці населення, генеральним планом визначені наступні функціональні зони:

- **сельбищна зона**
- **зона загальноміського центру**
- **виробнича зона**
- **ландшафтно-рекреаційна (озеленені території).**

Сельбищна зона – найбільша за територією. Передбачена для розміщення житлової забудови, громадських центрів культурно-побутово-торгового обслуговування, зелених насаджень, вулиць. На генеральному плані виділено основні 19 будівельних майданчиків розміщення нового будівництва.

Зона загальноміського громадського центру формується як поліфункціональна система, що містить в собі функції управління, ділову діяльність, торгівлю, культурно-побутову, екскурсійну та туризму, відпочинку тощо.

Це зона історично формується на території «Старе місто» та в прилеглих кварталах. «Старе місто» як історичний центр міста потребує особливої уваги.

Існуюча історична забудова та така, що відновлюється у функціональному призначенні, повинна мати переважне призначення для розміщення об'єктів туристичної інфраструктури (виставкові зали, музеї тощо).

За своєю містобудівною ємкістю історично сформована система міського центру не може задовольнити потреб як зона громадської активності всього міста. Тому передбачається подальше будівництво об'єктів громадського призначення в прилеглих кварталах та в напрямках головних планувальних вісей міста – вулиця Шевченка та вулиця Незалежності.

Виробнича зона формується за принципом спадкоємства із сучасним станом містобудівної ситуації по розміщенню промислово-комунальних територій. Виробничі зони мають під'їзні залізничні колії (в південній частині міста) та зручні транспортні зв'язки з районами міста.

Деякі підприємства, які функціонують в сельбищній зоні міста і створюють небезпеку середовищу та дискомфорт населенню, передбачається до поступового перенесення у промислові зони міста.

Головне завдання – найбільш ефективно використання існуючих виробничих територій. Передбачається реорганізація, реконструкція, технічне переоснащення та будівництво нових підприємств з випуском високоякісної конкурентоспроможної продукції з використанням інноваційних технологій, що значно зменшує їх санітарно-захисні зони.

Зелені насадження являються невід'ємним елементом планувальної структури міста і мають вплив на композицію забудови та впливають на санітарно-гігієнічний стан і мікроклімат навколишнього середовища.

Генеральним планом передбачається формування комплексної зеленої зони за рахунок забезпечення безперервності озелених територій. Згідно

функціонального зонування виділяються озеленені території загального користування, обмеженого користування і озеленені території спеціального призначення.

Для забезпечення належного санітарно-екологічного стану необхідно забезпечити захист водних ресурсів від забруднення та висихання.

Передбачається впорядкування русла річки Остер, очищення її берегів, упорядкування існуючих зелених насаджень; влаштування комплексних місць відпочинку.

Благоустрій території міста передбачає комплексні заходи з ландшафтної, архітектурно-просторової та естетичної організації, що забезпечить комфортні умови для праці, побуту та відпочинку жителів громади.

Територіальною проблемою є те, що переважна більшість зелених зон знаходиться в центрі міста, а у спальних районах та на периферії спостерігається брак подібних об'єктів та зелені зони не сприймаються жителями громади як такі через відсутність відповідного благоустрою.

Позитивною особливістю Ніжинської громади порівняно із багатьма іншими українськими містами та ОТГ є наявність пішохідної вулиці в самому центрі міста. Протяжність пішохідної вулиці становить близько 800 м. На ній і прилеглий до неї території спостерігається підвищена вулична активність і концентрація громадських закладів, що дозволяє позиціонувати всю територію як публічний простір.

Соціальна та гуманітарна сфери

Сьогодні Ніжинська громада має перспективи розвитку як медичний та освітній центр. У 2017 році Кабмін затвердив утворення Ніжинського госпітального округу з центром в м. Ніжині. З метою збереження здоров'я населення та надання медичної допомоги на території міста працюють такі основні заклади охорони здоров'я:

- комунальної власності: центральна міська лікарня, пологовий будинок, центр первинної медико-санітарної допомоги, стоматологічна поліклініка;
- заклади обласного підпорядкування: протитуберкульозне амбулаторно-поліклінічне відділення, диспансерне наркологічне відділення, шкіровенерологічний диспансер, відділення екстреної (швидкої) медичної допомоги. Також в м. Ніжині функціонує міськрайонний відділ ДУ «Чернігівський обласний лабораторний центр МОЗ».

Активно проводяться заходи по вдосконаленню первинної медико-санітарної допомоги на засадах загальної практики сімейної медицини. На даний час відкрито 9 амбулаторій загальної практики-сімейної медицини. У 2017 році створений веб-портал та мобільний додаток «Ніжин медичний» для он-лайн запису до сімейного лікаря. Впроваджена система електронної картки пацієнта.

Центральна міська лікарня нараховує 395 ліжок, а потужність амбулаторно - поліклінічних підрозділів становить 411 відвідувань за зміну.

Сильною стороною громади є наявність медичного коледжу, який надає освітні послуги, пов'язанні з одержанням вищої освіти на рівні кваліфікаційних вимог молодшого спеціаліста за спеціалізаціями лікувальна, акушерська та сестринська справа. Щороку заклад випускає більше 500 спеціалістів.

Загалом, стан державної і комунальної медичної галузі громади не відрізняється від інших регіонів і в цілому відображає досить незадовільну ситуацію у країні: недостатня якість послуг, застаріла матеріально-технічна база.

У зв'язку з такою ситуацією та затребуваністю досить активно розвивається приватний сектор медичних послуг. У громаді працює 26 аптек, висока концентрація приватних стоматологічних клінік.

фото Денис Скороход

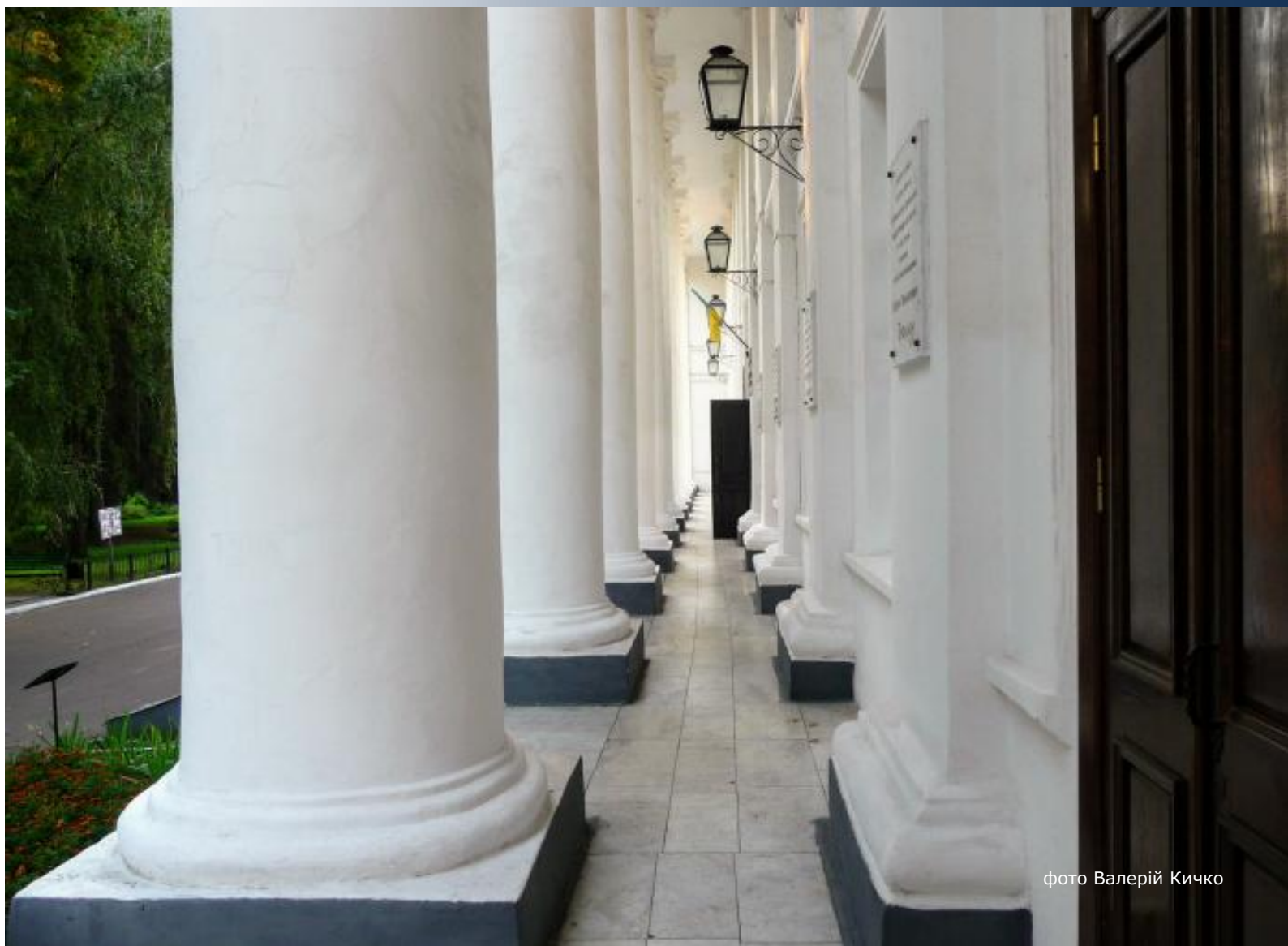

фото Валерій Кичко

Ніжинська громада впізнавана у сфері освіти. Інфраструктура освітньої галузі представлена закладами дошкільної, середньої, професійно-технічної та вищої освіти. У громаді функціонує 6 вищих навчальних закладів.

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя - один з найстаріших навчальних закладів в Україні, заснований у 1805 р. та відомий далеко за межами країни своїми освітніми, науковими і культурними традиціями. Нині на семи факультетах університету (філологічному, історико-юридичному, психології та соціальної роботи, природничо-географічному, іноземних мов, фізико-математичному, культури і мистецтв) функціонує 28 кафедр, працює 297 викладачів, серед яких 29 докторів, професорів та 183 кандидатів наук, доцентів. Сьогодні в університеті навчається майже 3 тисяч студентів, магістрантів та аспірантів.

Ніжинський агротехнічний інститут на двох факультетах (інженерії та енергетики; економіки, менеджменту та логістики) готує спеціалістів з агроінженерії, цивільної оборони, електроенергетики, електротехніки та електромеханіки, обліку та оподаткування, менеджменту, агрономії, транспортних технологій.

Ніжинський професійно-аграрний ліцей готує робітників для сільського господарства, для будівельних, монтажних і ремонтно-будівельних робіт, для автомобільного транспорту та електротехнічного виробництва. Ніжинський професійний ліцей побуту та сервісу навчає за такими професіями: кухар, верстатник широкого профілю, продавець продовольчих та непродовольчих товарів, монтажник санітарно-технічних систем та устаткування, електрогазозварник, швачка, кравець.

Загальна кількість дитячих дошкільних установ становить 14 одиниць, серед яких 3 комбінованого та 1 санаторного типу. Кількість місць в дошкільних закладах складає 1131, кількість дітей, які постійно відвідують дошкільні заклади – 2358. На цей час у громаді критично не вистачає закладів дошкільної освіти.

У громаді функціонує 18 загальноосвітніх шкіл, серед яких 15 – I-III ступенів, 3 – I-II ступеня. Кількість місць в яких становить - 9984, у яких навчається 4355 учнів. З огляду на охоплення і заповнюваність, загальноосвітні навчальні заклади в центральній частині громади досить популярні, а школи у більш віддалених районах мають зворотну тенденцію. Також у громаді функціонує Ніжинський дитячий будинок-інтернат на 120 місць, де, на даний час, перебуває 107 вихованців.

Практично для всіх ланок сфери освіти Ніжинської громади характерні загальнонаціональні проблеми: недостатність фінансування, застаріла матеріально-технічна база, недостатня увага заходам інклюзії.

Навчальні заклади

Кількість вищих навчальних закладів III-IV- рівнів акредитації	2
Кількість вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації	3
Кількість професійно-технічних навчальних закладів	2
Кількість денних загальноосвітніх навчальних закладів	18
Кількість постійних дошкільних закладів	14
Кількість позашкільних навчальних закладів	7
Кількість початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів	2

Ніжинська громада славиться своїми здобутками у спорті. Багато ніжинських спортсменів (-ок) та команд прославляють громаду не лише в Україні, а й далеко поза її межами.

Сьогодні громада має на своїй території близько 60 різноманітних спортивних об'єктів різного підпорядкування — від комунальних до приватних, де майже щодня відбуваються важливі спортивні події, чемпіонати та заходи.

Але більшість об'єктів існуючої спортивної інфраструктури в досить занедбаному стані та не забезпечені сучасним інвентарем. Лише в останні роки розпочались роботи щодо їх благоустрою та будівництва нових спортивних об'єктів.

Ніжинська громада має значне культурне надбання. У громаді діє 13 закладів культури: Ніжинський український драматичний театр ім. М. Коцюбинського, кінотеатр «Космос», Ніжинський краєзнавчий музей ім. І. Спаського та інші, де проходять регіональні, обласні та загальноміські заходи. Але на сьогодні найболючішим питанням є будівництво сучасного Будинку культури, адже наразі будинок культури знаходиться у будівлі, що є пам'яткою архітектури - церква Іонна Предтечі та торгові ряди.

Ніжинська громада активно підтримує та розвиває міжнародні зв'язки та має міста-побратими: Свідниця (Республіка Польща, 1992 р.), Яніна (Греція, 2004 р.), Прейлі (Латвія, 2016 р.)

Ніжинська громада активно залучає кошти міжнародних фінансових і донорських організацій (UNDP, GEF, NEFKO), а також реалізовує проекти міжнародної технічної допомоги, особливо в сфері енергоефективності.

Безпека громади

Безпеку громади забезпечує 131 особа штатного складу Ніжинського відділу поліції ГУНП в Чернігівській області. На час проведення відпрацювань, масових заходів – охорона публічного порядку в громаді підсилюється до 80-90 % особового складу відділу. Також з метою забезпечення на території м. Ніжина охорони громадського порядку, законності, прав, свобод і законних інтересів громадян у взаємодії з правоохоронними органами, у серпні 2018 року розпочато створення комунального підприємства Ніжинської міської ради Чернігівської області «Муніципальна служба правопорядку-ВАРТА», але на сьогодні цей процес завершився лише затвердженням статуту підприємства.

На території громади встановлено лише 20 відеокамер, об'єднаних у мережу. Цієї кількості не достатньо для забезпечення правопорядку та безпечності в громаді. Протягом 2018 року Ніжинським відділом поліції зареєстровано 1126 кримінальних проваджень за фактом скоєних злочинів, вчинених на території м. Ніжина та Ніжинського району (Чернігів – 4823, Прилуки – 1560), що складає 8,2 % від загальнообласного показника, у 2017 році – 1719 злочинів. У місті відсутні пенітенціарні та виправні заклади. У громаді спостерігається тенденція до збільшення актів вандалізму.

Створення у громаді безпечного середовища, посилення безпеки громадян, забезпечення нормальної життєдіяльності громади та захисту її майна є надважливим завданням. Система «Безпечне місто» є саме тим інструментом за допомогою якого здійснюється безперервний моніторинг інформації із систем відеоспостереження та швидке реагування на оперативні ситуації.

Стан навколишнього природного середовища

На території Ніжинської громади відсутні великі підприємства забруднювачі повітря. Суттєвий негативний вплив на стан повітря в місті дають автотранспорт, промислові та підприємства комунального господарства, сміттєзвалище. Всього в місті виробничу діяльність здійснюють 22 підприємства, що становить приблизно 7,4% всіх підприємств області.

Однією із проблем є транзит великогабаритного транспорту через центр міста, що в свою чергу забруднює повітря та руйнує тверде дорожнє покриття громади.

Впливають на стан навколишнього природного середовища та екосистему громади і самі мешканці громади шляхом спалення сухої трави та листя в осінньо-весняний період та створенням стихійних звалищ в межах громади.

Громада лежить на берегах річки Остер, що належить до басейну р. Десна і є її лівою притокою. По Ніжину річка Остер має протяжність 9 км. Загальна довжина р. Остер – 195 км та має 11 притоків довжиною більше 10 км, загальною довжиною 265,8 км.

На території міста є каскад ставків. Найбільшим є «Ніжин-озеро», протяжність якого становить 1000м. «Ніжин-озеро» – природня впадина місцевості, заповнена водою, яка близько 20 років тому була штучно заглиблена та розширена. Проблемою є підтоплення будинків мешканців міста біля озера.

1.1.8. Громадянське суспільство, ЗМІ та нові медіа

Усього в місті зареєстровано 144 об'єднання громадян, але не всі вони є дієвими. Протягом 2017 року в партнерстві з громадськими організаціями місто впровадило 5 проектів, що фінансувалися європейськими партнерами. Також відбувається партнерство і через бюджет участі.

Разом із тим загальний рівень громадянської активності високим назвати не можна, він має більш точковий характер, а не загальномісцева ініціативність з розвитку території.

Протягом 2018 року робота міської влади була спрямована на інформаційне висвітлення внутрішньої політики в місті, відкритості у діяльності органів влади, реалізації конституційних прав громадян на інформацію, сприяння розвитку взаємодії органів місцевого самоврядування з громадськими організаціями, політичними партіями, об'єднаннями громадян, засобами масової інформації. Тож, інформація активно висвітлюється на офіційному сайті Ніжинської міської ради <http://nizhynrada.gov.ua/> та на її сторінці в соціальній мережі Facebook, також кожне управління та відділ міської ради ведуть сторінки в соціальній мережі Facebook.

У громаді діють місцеві друковані видання: міська газета «Вісті», «Ніжинський вісник», «Ніжинський ринок», «Правда тут», «Свідомий погляд», інтернет видання «Нежатин», «Уездные новости, «Мій Ніжин», «Новини Ніжина та інші.

На теренах громади працює єдиний місцевий мовник теле-радіокомпанія «Ніжинське телебачення», яке транслюється в аналоговому діапазоні.

На сьогодні присутні в громаді і філії національних медіа: радіостанція «Хіт-FM», «Ретро FM», «Радіо мелодія».

1.2. РЕЗУЛЬТАТИ СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ЩОДО ЦІННІСНИХ ОРІЄНТИРІВ МЕШКАНЦІВ ГРОМАДИ

Ніжин - Рим

Ніжин - Париж

Ніжин - Париж

Ніжин - Берлін

Ніжин - Рим

Виявлення ціннісних орієнтирів ніжинців обумовлене потребою розробки стратегічного плану розвитку міста та є необхідним при оцінці соціального капіталу, який суттєво впливає на якість життя людей.

Протягом квітня-червня 2018 року на теренах громади проводилося соціологічне дослідження щодо визначення цінних орієнтирів мешканців громади.

Інструментарій дослідження – анкета – був розроблений з урахуванням технічного завдання, що передбачало отримання загальної характеристики ціннісних орієнтацій мешканців Ніжина, виявлення їх кількісного розподілу з метою передбачення можливих варіантів стратегії поведінки.

До анкети увійшли запитання, відповіді на які містять дані про рівень задоволення життям містян та основні чинники, які на нього вплинули, про оцінку респондентами господарської діяльності місцевої влади, про потенційну готовність ніжинців до підприємницької діяльності та активної участі в громадському житті громади, про думку громадян щодо вирішення першочергових проблем міста. Схема аналізу первинної інформації розроблялася з урахуванням таких соціальних ознак як вік, стать, освіта, рівень матеріального забезпечення, національність, сімейний стан та соціальне становище.

Опитування проводилося методом формалізованого інтерв'ю з використанням квотної вибірки при врахуванні параметрів віку, статі та освіти. Місцями відбору респондентів були визначені вулиці на території виборчих дільниць (у кількості двадцяти п'яти), що забезпечило рівні шанси для всіх жителів міста взяти участь в опитуванні. Складені інтерв'юерами маршрутні листи із зазначеними адресами вулиць і будинків стали підставою для контролю за якістю їх роботи. Під час дослідження всього опитано 600 мешканців громади.

Під час дослідження всього опитано 600 мешканців міста Ніжина, з них:

за ознакою статі

жінок – 315 (52,5%)

чоловіків – 285 (47,5%)

за ознакою вік

від 18 до 29 років – 117 (19,44%)

від 30 до 44 років – 224 (37,27%)

від 45 до 59 років – 136 (22,65%)

від 60 років і + – 124 (20,64%)

Дані соціологічного опитування свідчать про те, що переважна більшість ніжинців (67,3%) є свідомими патріотами України та надають великого значення питанням національно-культурного відродження свого народу. Нагадаємо, що 94,5% респондентів ідентифікували себе як українці. Традиції як такі, що відіграють дуже важливу роль у житті, визнали 63,0% респондентів, аналогічно релігію – 45,2%. Однак у більш прагматичних питаннях, таких як вибір товарів для купівлі, патріотизм виявляється у меншій мірі – лише 26,7% опитаних віддають перевагу українським товарам. Більшість ніжинців вважає, що створення помісної церкви позитивно вплине на розвиток України.

Результати опитування свідчать про те, що **сім'я – найголовніша цінність** в житті ніжинців. 92% респондентів заявили, що їх родина – це найближчі і найдорожчі для них люди; більше 70% впевнені, що родина їм завжди допоможе. Можливо тому 78% ніжинців говорять про своє обережне ставлення до людей за межами родини.

Немає підстав **вважати ніжинців не толерантними людьми**. Майже 60% опитаних із задоволенням знайомляться з новими людьми, а майже 83% ніжинців подобається, що в Ніжинській громаді живуть люди різних культур, вірувань і поглядів.

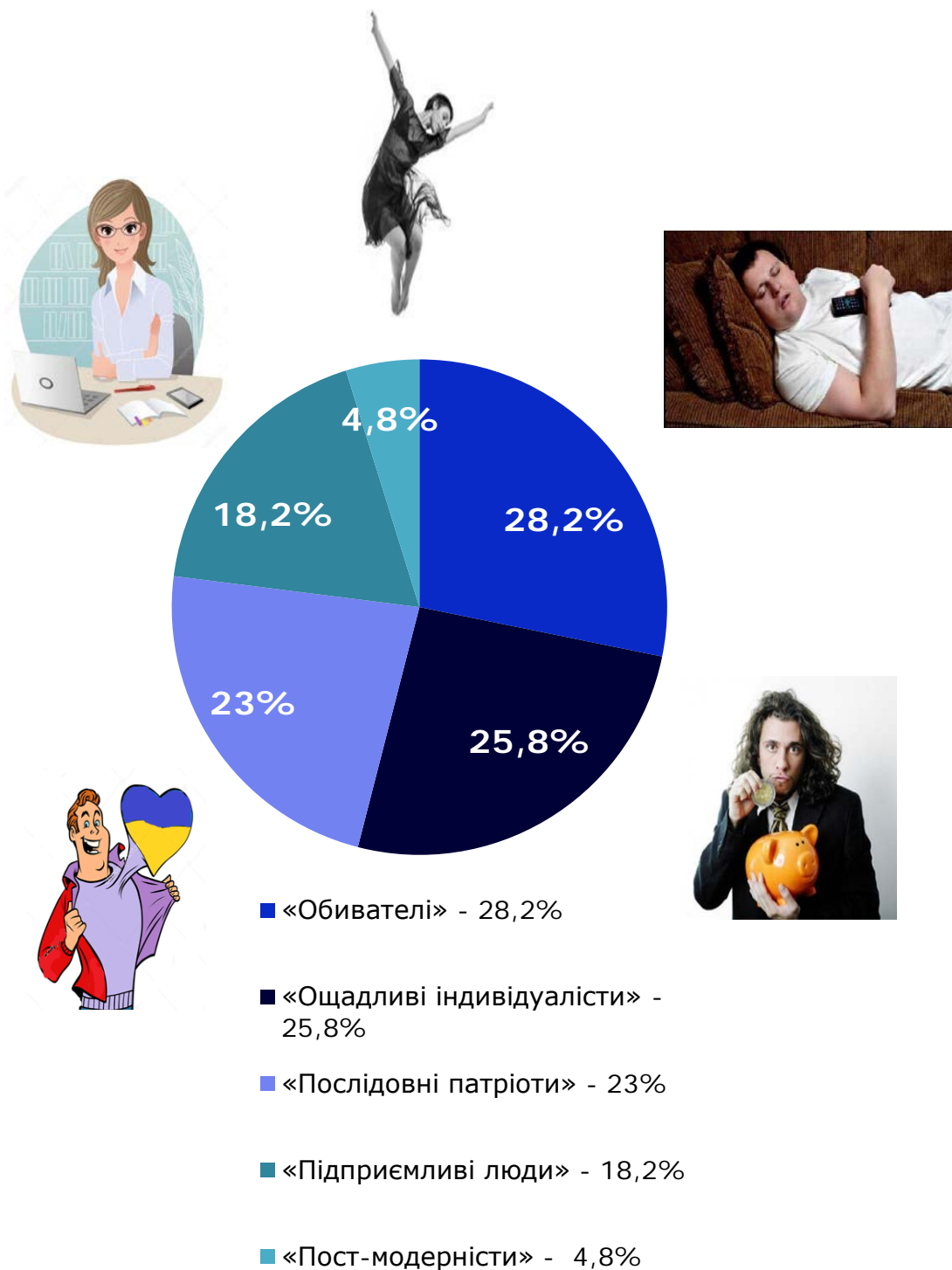
Ніжинці в більшій мірі схильні покладатися на свої сили, про що заявили 89,1% опитаних, діяти незалежно від того, що про них говорять – 60,4%, та вважають, що краще бути оригінальними – 72,0%. У значній мірі виявилось прагнення мешканців Ніжина отримувати задоволення від життя (59,0%) та у такій же мірі діяти в залежності від обставин (59,0%), що є характерним для суспільства споживання. Відповідно менша частина опитаних зорієнтована на виконання обов'язків перед іншими (40,9%) та діяти у відповідності з чіткими принципами (40,9%).

Як свідчать дані щодо конформізму та самостійності ніжинців, **молодь** у більшій мірі виявляє схильність до **гедонізму, оригінальності та незалежності** стосовно оцінки своїх дій оточенням. Люди старшого віку в більшій мірі схильні до виконання обов'язків перед іншими – 50,5% проти 30,9% у молоді.

Більшість ніжинців прагнуть досягти **успіхів у роботі** (навчання), зробити кар'єру (63,8%). Однак при цьому вони не схильні ризикувати (66,5%) та з тривогою ставляться до змін (53,2%). Половина ніжинців звикли заощаджувати кошти (49,3%), інша половина зазвичай витрачає кошти на щоденні потреби (50,7%).

Порівняльна таблиця щодо ставлення ніжинців до кар'єри, здатності до ризику та заощадливості за ознакою віку дає підстави стверджувати, що **молодь** громади в більшій мірі виявляє прагнення до **успіхів у професійній діяльності, готова приймати зміни та схильна ризикувати**.

Для здійснення сегментації мешканців Ніжинської громади були використані фактори (набори сильно скорельованих змінних) ціннісних орієнтацій, що лягли в основу виділення п'яти типів соціального характеру ніжинців, а саме:

«Обивателі»

- не орієнтовані на роботу, кар'єру та навчання
- досить високий рівень конформізму, традиціоналізму, релігійності
- досить пасивні, не схильні до ризику, оригінальності і змін
- не заощаджують гроші – витрачають їх на щоденні потреби
- не схильні до громадської діяльності, відстоювання своїх прав
- радше схильні до пасивного соціалізму
- радше не залежні від родини

«Ощадливі індивідуалісти»

- найбільш схильні до заощадження грошей
- найбільш пасивні.
- не схильні до оригінальності, ризику і змін
- дуже залежать від родини, не самостійні
- неприхильність до традиційних цінностей, байдужість до релігії та церкви
- не схильні до громадської діяльності, відстоювання своїх прав
- скоріше схильні до пасивного соціалізму

«Послідовні патріоти»

- найбільш заполітизовані, схильні до відстоювання своїх прав
- надають великого значення національно-культурному відродженню та суверенітету України
- прихильні до традицій, релігії, сім'ї
- прихильність і довіра до людей
- радше орієнтовані на кар'єру, роботу та навчання
- радше не схильні до активності, ризику та оригінальності
- радше витрачають гроші, ніж заощаджують
- намагаються віддавати перевагу українським товарам

«Підприємливі люди»

- найбільш орієнтовані на навчання, роботу, кар'єру
- дуже активні, схильні до ризику й оригінальності
- радше не схильні дотримуватися традицій
- радше не довіряють людям
- радше не залежать від родини
- схильні дотримуватися ліберальних поглядів щодо державного регулювання ринку
- радше аполітичні

«Пост-модерністи»

- радше орієнтовані на навчання, роботу, кар'єру
- відмова від традиційних цінностей, байдужість до релігії
- схильні до лібералізму та відстоювання своїх прав
- самостійні, скоріше не залежать від родини, великого значення надають дружбі
- скоріше активні, схильні до ризику й оригінальності
- скоріше прихильні до людей, довіряють їм
- заощаджують гроші, цінують вільний час

Висновки

I. З точки зору розвитку міста **позитивними рисами** мешканців Ніжинської громади є:

- орієнтованість на успіхи в роботі (навчанні), та кар'єру (63,8%);
- готовність відстоювати свої права (54,6%);
- визнання можливості людей впливати на владу (52,0%);
- налаштованість на боротьбу з проявами корупції (60,3%);
- прагнення жінок досягати успіхів у роботі (навчанні) та кар'єрі (65,6%);
- самостійність у прийнятті власних рішень (60,4%).

Небайдужість мешканців до культурного відродження як країни в цілому, так і міста зокрема (67,3%), може сприяти розвитку туристичного бізнесу, що у поєднанні з їх готовністю знайомитися з новими людьми (59,4%) та високим рівнем толерантності до людей різних культур, вірувань і поглядів (82,9%), дає підстави для оптимістичного прогнозу.

Налаштованість 59,1% містян на отримання задоволення від життя вказує на перспективи розвитку сфери послуг, а домінування родинних цінностей зорієнтовує на доцільність створення закладів відпочинку та розваг сімейного типу. Ніжинці значною мірою налаштовані на покращення своїх побутових умов та оновлення житла.

II. З точки зору розвитку міста **негативними рисами** ніжинців є :

- «пасивний соціалізм», тобто переконання, що все повинна забезпечувати і контролювати держава, негативне ставлення до багатих підприємців, неохочість до активного громадського життя;
- закритість до змін (53,2%);
- високий рівень недовіри до людей (78,1%);
- намагання уникати ризиків (66,5%);
- звичка покладатися на допомогу родичів (70,5%).

У той же час окреслилися позитивні тенденції щодо зменшення прихильності молодих людей до соціалістичних поглядів на роль держави, зростання їх довіри до бізнесу та бажання брати активну участь в громадському житті.

Результати опитування формують основні напрямки при розробці Стратегії розвитку Ніжинської міської територіальної громади, що є головним документом в залученні інвестицій та розвитку міста в цілому.

1.3. SWOT-АНАЛІЗ

Робочою групою з розробки Стратегії було проведено ряд досліджень стану розвитку міста. Окрім цього було опрацьовано профіль громади. На основі отриманих даних був проведений SWOT-аналіз і визначено стратегічне бачення Ніжинської громади.

Результати SWOT-аналізу

Сильні сторони (S)	Слабкі сторони (W)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ніжинська громада розташована на європейському автошляху E101 на відстані 150 км від Києва (2,5 години) та 83 км від Чернігова (2 години) 2. Наявність залізничного вокзалу та гарне залізничне сполучення в напрямку Києва, Гомеля 3. На території громади знаходиться аеродром, підпорядкований ДСНС України 4. Мінімальні ризики для виникнення природних та техногенних катастроф 5. Наявність Генерального плану міста (затверджений у 2017 р.) 6. Багата культурно-архітектурна спадщина з 300 історичних будівель, з яких понад 70 мають велику культурну та історичну цінність. 7. Статус «7 чудес України: історичні міста та містечка» 8. Ніжин славиться Покровським ярмарком 9. Розвивається подієвий туризм – фестиваль «Ніжинський огірок» 10. Ніжинський державний університет імені М. Гоголя 11. Громада входить у 30-ку в рейтингу 100 прозорих міст України 12. Відкритий бюджет громади 13. Наявність Плану сталого енергетичного розвитку на період до 2020 року 14. Активна позиція молоді 15. Активна співпраця з міжнародними організаціями – ЄС\ПРООН, НЕФКО, Угода мерів, Мери за економічне зростання 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відсутність системи маркетингу громади та промоції продукції місцевих виробників 2. Відсутність у приєднаних до Ніжина населених пунктів нового Генерального плану та зонінгу 3. Дисбаланс між попитом та пропозицією на ринку праці 4. Більшість доріг у громаді та між населеними пунктами громади потребують ремонту 5. Значний відсоток житлового фонду, що потребує заміни і капітального ремонту 6. Замулення річки Остер 7. Недостатня спроможність міського бюджету в економічному та соціальному розвитку громади 8. Негативна демографічна ситуація 9. Високий рівень відтоку трудових ресурсів 10. Відсутність земельних ділянок для розширення бізнесу та реалізації інвестиційних проектів 11. Відсутність інвентаризації земель Ніжинської міської ради 12. Низький рівень екологічної свідомості мешканців громади 13. Нерозвинена туристична інфраструктура 14. Відсутність збору в повному обсязі актуальної статистичної інформації

Можливості (О)	Загрози (Т)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Розширення повноважень ОМС в результаті реформи місцевого самоврядування та в результаті адміністративно-територіальної реформи (передача ОТГ земель за межами населених пунктів, частини лісів до комунальної власності та управління громади) 2. Використання аеродрому ДСНС України для цивільних потреб (вантажні перевезення, лоукости) 3. Збільшення рівня доступності до міжнародних фінансових ресурсів 4. Запровадження використання альтернативних джерел енергії 5. Розвиток переробної промисловості 6. Створення історико-архітектурного заповідника державного значення у Ніжині 7. Легалізація «тіньової» зайнятості 8. Поширення в Україні практики розподілу бюджетних коштів, що спрямовуються на регіональний та місцевий розвиток, на конкурсних засадах (ДФРР) 9. Можливості співробітництва громад для реалізації спільних проектів 10. Розвиток загальнонаціональних та регіональних туристичних маршрутів 11. Інтеграція з ЄС 12. Державна підтримка реформ у соціальній та гуманітарній сферах 13. Розвиток, вдосконалення електронного врядування 14. В Україні та за кордоном є успішні громади, які готові поділитися власним досвідом 15. Покращення демографічної ситуації, повернення трудових ресурсів з-за кордону 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розташування території близько до країни-агресора, продовження геополітичної нестабільності на сході України 2. Старіння населення 3. Політична нестабільність в Україні 4. Трудова міграція працездатного населення до великих українських міст та інших країн 5. Діюче законодавство не сприяє підвищенню конкурентоспроможності на ринку інвестицій, розвитку малого та середнього бізнесу 6. Зростання вартості енергоресурсів 7. Ріст інфляції, нестабільність національної валюти 8. Збільшення рівня податків 9. Повільний темп структурних реформ усіх сфер суспільного життя 10. Брак співпраці з районною ланкою влади 11. Зниження рівня купівельної спроможності та погіршення рівня життя громадян 12. Відтік трудових ресурсів за кордон 13. Наявність корупційних схем у владі 14. Низький рівень виходу українських товарів на зовнішні ринки через невідповідність європейським стандартам

SWOT-матриця

SWOT-матриця – важливий елемент визначення конкурентних переваг громади, оскільки дозволяє виявити взаємозв'язки між «внутрішніми» (сильні та слабкі сторони) та «зовнішніми» (можливості та загрози) чинниками.

Сильні сторони

Підтримують

Можливості

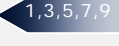

1. Ніжинська громада розташована на європейському автошляху E101 на відстані 150 км від Києва (2,5 години) та 83 км від Чернігова (2 години)	3,5,9,11,14	1. Розширення повноважень ОМС в результаті реформи місцевого самоврядування та в результаті адміністративно-територіальної реформи (передача ОТГ земель за межами населених пунктів, частини лісів до комунальної власності та управління громади
2. Наявність залізничного вокзалу та гарне залізничне сполучення в напрямку Києва, Гомеля	3,9,10	2. Використання аеродрому ДСНС України для цивільних потреб (вантажні перевезення, лоукости)
3. На території громади знаходиться аеродром, підпорядкований ДСНС України	2,11	3. Збільшення рівня доступності до міжнародних фінансових ресурсів
4. Мінімальні ризики для виникнення природних та техногенних катастроф	4,5,10	4. Запровадження використання альтернативних джерел енергії
5. Наявність Генерального плану міста (затверджений у 2017 р.)	1,5	5. Розвиток переробної промисловості
6. Багата культурно-архітектурна спадщина з 300 історичних будівель, з яких понад 70 мають велику культурну та історичну цінність.	6	6. Створення історико-архітектурного заповідника державного значення у Ніжині
7. Статус «7 чудес України: історичні міста та містечка»	10	7. Легалізація «тіньової» зайнятості
8. Ніжин славиться Покровським ярмарком	10	8. Поширення в Україні практики розподілу бюджетних коштів, що спрямовуються на регіональний та місцевий розвиток, на конкурсних засадах (ДФРР)
9. Розвивається подієвий туризм – фестиваль «Ніжинський огірок»	6,7	9. Можливості співробітництва громад для реалізації спільних проектів
10. Ніжинський державний університет імені М. Гоголя	12,15	10. Розвиток загальнонаціональних та регіональних туристичних маршрутів
11. Громада входить у 30-ку в рейтингу 100 прозорих міст України	3,13	11. Інтеграція з ЄС
12. Відкритий бюджет громади	7,13	12. Державна підтримка реформ у соціальній та гуманітарній сферах
13. Наявність Плану сталого енергетичного розвитку на період до 2020 року	4,8	13. Розвиток, вдосконалення електронного врядування
14. Активна позиція молоді	12,15	14. В Україні та за кордоном є успішні громади, які готові поділитися власним досвідом
15. Співпраця з міжнародними організаціями – ЄСПРООН, НЕФКО, Угода мерів, Мери за економічне зростання	3,11	15. Покращення демографічної ситуації, повернення трудових ресурсів з-за кордону

Слабкі сторони

Зменшують

Можливості

1. Відсутність системи маркетингу громади та промоції продукції місцевих виробників
2. Відсутність у приєднаних до Ніжина населених пунктів нового Генерального плану та зонінгу
3. Дисбаланс між попитом та пропозицією на ринку праці
4. Більшість доріг у громаді та між населеними пунктами громади потребують ремонту
5. Значний відсоток житлового фонду, що потребує заміни і капітального ремонту
6. Замулення річки Остер
7. Недостатня спроможність міського бюджету в економічному та соціальному розвитку міста
8. Негативна демографічна ситуація
9. Високий рівень відтоку трудових ресурсів
10. Відсутність земельних ділянок для розширення бізнесу та реалізації інвестиційних проектів
11. Відсутність інвентаризації земель Ніжинської міської ради
12. Низький рівень екологічної свідомості мешканців громади
13. Нерозвинена туристична інфраструктура
14. Відсутність збору в повному обсязі актуальної статистичної інформації

1. Розширення повноважень ОМС в результаті реформи місцевого самоврядування та в результаті адміністративно-територіальної реформи (передача ОТГ земель за межами населених пунктів, частини лісів до комунальної власності та управління громади)
2. Використання аеродрому ДСНС України для цивільних потреб (вантажні перевезення, лоукости)
3. Збільшення рівня доступності до міжнародних фінансових ресурсів
4. Запровадження використання альтернативних джерел енергії
5. Розвиток переробної промисловості
6. Створення історико-архітектурного заповідника державного значення у Ніжині
7. Легалізація «тіньової» зайнятості
8. Поширення в Україні практики розподілу бюджетних коштів, що спрямовуються на регіональний та місцевий розвиток, на конкурсних засадах (ДФРР)
9. Можливості співробітництва громад для реалізації спільних проектів
10. Розвиток загальнонаціональних та регіональних туристичних маршрутів
11. Інтеграція з ЄС
12. Державна підтримка реформ у соціальній та гуманітарній сферах
13. Розвиток, вдосконалення електронного врядування
14. В Україна та за кордоном є успішні громади, які готові поділитися власним досвідом
15. Покращення демографічної ситуації, повернення трудових ресурсів з-за кордону

Слабкі сторони

Підсилюють

Загрози

1. Відсутність системи маркетингу громади та промоції продукції місцевих виробників 1,5,11,14 2. Відсутність у приєднаних до Ніжина населених пунктів нового Генерального плану та зонінгу 5,9,10 3. Дисбаланс між попитом та пропозицією на ринку праці 2,3,4,5,8,12 4. Більшість доріг у громаді та між населеними пунктами громади потребують ремонту 3,7 5. Значний відсоток житлового фонду, що потребує заміни і капітального ремонту 4,6,8,11 6. замулення річки Остер 3,10 7. Недостатня спроможність міського бюджету в економічному та соціальному розвитку міста 6,7,9,14 8. Негативна демографічна ситуація 1,2,3,4,11,12,13 9. Високий рівень відтоку трудових ресурсів 1,3,5,11,13 10. Відсутність земельних ділянок для розширення бізнесу та реалізації інвестиційних проектів 1,3,5,6,8 11. Відсутність інвентаризації земель Ніжинської міської ради 9 12. Низький рівень екологічної свідомості мешканців громади 2,11 13. Нерозвинена туристична інфраструктура 1,14 14. Відсутність збору в повному обсязі актуальної статистичної інформації 9,10	1. Розташування території близько до країни-агресора, продовження геополітичної нестабільності на сході України 2. Старіння населення 3. Політична нестабільність в Україні 4. Трудова міграція працездатного населення до великих українських міст та інших країн 5. Діюче законодавство не сприяє підвищенню конкурентоспроможності на ринку інвестицій, розвитку малого та середнього бізнесу 6. Зростання вартості енергоресурсів 7. Ріст інфляції, нестабільність національної валюти 8. Збільшення рівня податків 9. Повільний темп структурних реформ усіх сфер суспільного життя 10. Брак співпраці з районною ланкою влади 11. Зниження рівня купівельної спроможності та погіршення рівня життя громадян 12. Відтік трудових ресурсів за кордон 13. Наявність корупційних схем у владі 14. Низький рівень виходу українських товарів на зовнішні ринки через невідповідність європейським стандартам

1.4. КАРТА МОЖЛИВОСТЕЙ

Добробут кожної громади залежить від кількості та якості суспільного капіталу, що створюється на даній території. Поняття суспільний капітал включає в себе 4 основні капітали, що беруть безпосередню участь у створенні економічної вартості: фінансовий, природний, людський та промисловий, а також додаткові нематеріальні капітали, що не мають прямого стосунку до створення вартості, але суттєво впливають на якість життя території – це соціальний капітал та рівень інноваційності.

За визначенням Міжнародної ради з інтегрованої звітності усі 6 капіталів лежать в основі створення економічної та неекономічної вартості та є фундаментом взаємодії муніципальних інституцій, бізнесу та суспільства.

У результаті засідань Робочої групи та місцевих експертів була визначена Карта капіталів Ніжинської громади та її пріоритизація.

Карта капіталів Ніжинської громади

На основі Карти капіталів громади було визначено можливості розвитку кожного капіталу та агенти змін, що можуть вплинути на покращення якості життя та комфорту громади, економічний та соціальний розвиток, покращити розвиток громади в цілому.

Капітал	Можливості розвитку
Людський	<ul style="list-style-type: none"> • комунікація між працедавцями і навчальними закладами • наявний потенціал висококваліфікованої робочої сили • розвиток освіти, що відповідає сучасним європейським вимогам
Фінансовий	<ul style="list-style-type: none"> • збільшення інвестиційних потоків за рахунок європейських програм компенсації • збільшення депозитного портфелю
Соціальний	<ul style="list-style-type: none"> • налагодження співпраці влада-бізнес-громада • позитивні тенденції щодо зменшення прихильності молодих людей до соціалістичних поглядів на роль держави, зростання їх довіри до бізнесу та бажання брати активну участь в громадському житті. • небайдужість ніжинців до культурного відродження міста • готовність мешканців відстоювати свої права • розвиток багатокультурних відносин
Промисловий та технологічний	<ul style="list-style-type: none"> • можливість використання наявних виробничих зон • наявні виробництва дозволяють вдосконалювати та впроваджувати нові технології • високий логістичний потенціал (наявність залізничного-, автозв'язку та діючого аеродрому)
Природний	<ul style="list-style-type: none"> • благоустрій зелених та рекреаційних зон громади • розширення територіальних меж громади • створення історико-архітектурного заповідника державного значення у м. Ніжині
Інноваційний та творчий	<ul style="list-style-type: none"> • створити інституції підтримки креативних індустрій регіонального значення • створення «Молодіжної ради» • підтримка розвитку соціальних просторів для різних верств населення

Агенти змін	Опис ролі
Ніжинська міська рада	<ul style="list-style-type: none"> • адміністрування всіх процесів життєдіяльності громади • ведення відкритого діалогу з усіма зацікавленими сторонами • створення сприятливих умов для розвитку бізнесу та залучення інвестицій • забезпечення соціального та культурного добробуту громади • наповнення бюджету громади
Бізнес	<ul style="list-style-type: none"> • ведення «відкритого» бізнесу • соціальна активність та відповідальність • використання екологічно чистого виробництва
Навчальні заклади	<ul style="list-style-type: none"> • запровадження нових освітніх програм • співпраця з роботодавцями • всебічний розвиток дітей та молоді громади
Мешканці громади	<ul style="list-style-type: none"> • підвищення екологічної свідомості • згуртованість • ініціативність, активна участь у громадському житті • бережливе ставлення до майна громади

СЦЕНАРІЇ РОЗВИТКУ НІЖИНСЬКОЇ ГРОМАДИ

Вихідні положення сценаріїв сформовані на основі результатів SWOT-аналізу, аналізу соціально-економічного стану громади, виявлених проблем за кожною стратегічною ціллю. Перепоною у створенні сценаріїв є те, що значний відсоток статистичних даних є приблизними через відсутність збору детальної інформації на рівні громади. Тому повноцінне формування сценаріїв з точки зору впливу внутрішніх факторів розвитку неможливо. До цього питання варто буде повернутися після виконання першого Плану заходів із реалізації Стратегії. Поки що наведені елементи відображають, насамперед, вплив на громаду зовнішніх факторів.

Інерційний сценарій розвитку

Інерційний сценарій базується на припущеннях, що **баланс внутрішніх та зовнішніх факторів** впливу на громаду як суспільне та соціально-економічне явище **залишається незмінним**, система змінюється за попереднім алгоритмом, тобто за інерцією. В цілому, суспільно-економічний стан країни та регіону є або нейтральним, або таким, що не сприяє розвитку громади.

Базові припущення інерційного сценарію:

- розгортання війни на сході України
- негативний розвиток зовнішньоекономічної та політичної ситуації
- збереження низької кредитної активності комерційних банків
- погіршення інвестиційного клімату через нестабільність у країні
- відсутність значних зрушень у боротьбі з корупцією

- відсутність швидких і ефективних реформ у країні
- неефективність дерегулювання
- поширення неплатоспроможності реального сектора і населення
- неефективна податкова реформа
- нарощування негативних інфляційних очікувань населення
- подальша девальвація гривні

Результат інерційного сценарію:

- ✓ триватиме старіння населення
- ✓ продовження відтоку висококваліфікованих фахівців до інших міст та країн
- ✓ низький темп зростання доходів бюджету громади
- ✓ збільшення тіньового сектора
- ✓ відсутність інвестицій до інноваційних виробництв
- ✓ формування початкових умов для розгортання високотехнологічних виробництв
- ✓ переважання роздрібної торгівлі у діяльності⊗ малих та середніх підприємств
- ✓ поодинокі малоефективні заходи щодо енергозбереження та енергоефективності
- ✓ продовження фізичного зносу інженерної і транспортної інфраструктури
- ✓ зниження інвестицій до інфраструктури громади
- ✓ скорочення обсягів іноземних інвестицій і зовнішньоторговельного обороту
- ✓ недоступність житла для громадян із різним рівнем доходу
- ✓ загострення соціальних проблем
- ✓ часткове виконання завдань Стратегії

Імовірність реалізації: низька у короткостроковій перспективі, дуже низька у середньостроковій перспективі.

Модернізаційний сценарій розвитку

Модернізаційний сценарій розвитку базується на припущеннях **формування** дуже **сприятливих зовнішніх** (міжнародних, національних) та

внутрішніх (в громаді) **факторів впливу**. Тобто громада максимально скористається можливостями стрімкого розвитку країни.

Базові припущення модернізаційного сценарію:

- підвищення рівня довіри громади до місцевих органів влади
- відсутність політичних
- припинення війни на сході України
- поступове поліпшення зовнішньоекономічної ситуації
- відновлення кредитної активності комерційних банків за рахунок стимулюючих дій НБУ
- поступове відновлення довіри іноземних та вітчизняних інвесторів до країни
- зрушення у боротьбі з корупцією
- помірні інфляційні очікування населення
- виважене дерегулювання підприємницької діяльності
- відновлення платоспроможності реального сектора і населення
- переважне збереження норм чинного бюджетного і податкового законодавства
- подолання негативного впливу неповороткої адміністративної системи

Результат модернізаційного сценарію:

- ✓ помірний темп зростання доходів бюджету громади
- ✓ нарощування ресурсів і потужностей для розгортання високотехнологічних виробництв
- ✓ відновлення інвестування з пріоритетним вибором інноваційних виробництв
- ✓ реалізація переважної частини заходів щодо енергозбереження та енергоефективності
- ✓ інвестування до інфраструктури громади
- ✓ призупинення зменшення обсягів іноземних інвестицій, нарощування зовнішньоторговельного обороту за рахунок нових виробництв малого та середнього бізнесу
- ✓ реконструкція інженерної і транспортної інфраструктури
- ✓ поступова переорієнтація малого бізнесу з торгівлі на виробництво товарів і високотехнологічних послуг

- ✓ розвиток малого та середнього бізнесу та створення умов для накопичення капіталу
- ✓ нарощування кількості студентів, призупинення міграції кваліфікованих кадрів
- ✓ розвиток подієвого туризму
- ✓ поліпшення комфорту проживання у громаді завдяки оновленій системі охорони здоров'я, освіти, культури
- ✓ зниження екологічних проблем громади
- ✓ повне досягнення оперативних цілей Стратегії
- ✓ збільшується громадянська активність мешканців громади,

Імовірність реалізації: висока у короткостроковій перспективі, дуже висока у середньостроковій перспективі.

РОЗДІЛ 2. СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ, ЦІЛІ РОЗВИТКУ ТА ЗАВДАННЯ НІЖИНСЬКОЇ ГРОМАДИ

2.1. СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ

На основі проведеного SWOT-аналізу, змодельованих сценаріїв розвитку громади, Робочою групою було визначено Стратегічне бачення розвитку Ніжинської громади до 2027 року:

НІЖИН – історична та культурна перлина українського Полісся, овіяна гоголівською містикою

Приязна для інновацій та бізнесу, комфортна, безпечна, дружня до довкілля громада із сучасною сферою послуг та промисловістю, потужний транспортно-логістичний вузол

Університетське місто якісної освіти, спортивних звитяг, одне із семи чудес України

2.2. ЦІЛІ РОЗВИТКУ – СТРАТЕГІЧНІ ТА ОПЕРАТИВНІ, ЗАВДАННЯ

Стратегічні та оперативні цілі, завдання були сформульовані на засіданнях Робочої групи з розробки Стратегії. Стратегічні цілі вказують на шляхи досягнення саме цього стратегічного бачення. Кожна із стратегічних цілей конкретизується у оперативних цілях та завданнях.

Стратегічні цілі розвитку Ніжинської громади

1. СТВОРЕННЯ СПРИЯТЛИВИХ УМОВ ДЛЯ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ, ПРОМИСЛОВОСТІ ТА ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ
2. РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ГРОМАДИ
3. ПОКРАЩЕННЯ КОМФОРТУ ПРОЖИВАННЯ, БЕЗПЕКИ ТА ДОВКІЛЛЯ ГРОМАДИ
4. РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ ГРОМАДИ

Успішне досягнення цілей пов'язується з підготовкою та реалізацією відповідного їм набору завдань. Завдання до операційних цілей сформувалися на основі виявлених проблем громади – тієї частини, яка на думку робочої групи, є достатньо вузькою, аби становити зміст саме завдання, а не операційної цілі. Таким чином було сформовано перелік, оприлюднений для загального обговорення мешканцями громади та внесення проектних ідей й технічних завдань до них.

Ніжин – історична та культурна перлина українського Полісся, овіяна гоголівською містикою. Приязна для інновацій та бізнесу, комфортна, безпечна, дружна до довкілля громада із сучасною сферою послуг та промисловістю, потужний транспортно-логістичний вузол. Університетське місто якісної освіти, спортивних звитяг, одне із семи чудес України.

Стратегічні цілі розвитку

1. Створення сприятливих умов для розвитку бізнесу, промисловості та залучення інвестицій

2. Розвиток туристичного потенціалу громади

3. Покращення комфорту проживання, безпеки та довкілля громади

4. Розвиток соціального капіталу громади

Оперативні цілі

1.1. Розвиток МСП

2.1. Ефективне використання наявних туристичних можливостей та створення нових якісних туристичних продуктів

3.1. Просторовий розвиток та привабливий зовнішній вигляд громади

4.1. Забезпечення взаємодії влади з громадськістю

1.2. Залучення інвестицій в розвиток пріоритетних галузей промисловості

2.2. Розвиток традиційної туристичної інфраструктури

3.2. Модернізація комунальної інфраструктури громади

4.2. Інноваційна наука та якісна освіта

1.3. Зовнішнє позиціонування та маркетинг громади

2.3. Створення умов інформаційного середовища для розвитку туризму

3.3. Підвищення рівня безпеки

4.3. Підвищення доступності до різнопрофільного культурного середовища

3.4. Розвиток транспортної інфраструктури

4.4. Доступна медицина

3.5. Покращення екологічної безпеки на території громади

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1.**Створення сприятливих умов для розвитку бізнесу, промисловості та залучення інвестицій**

Ніжинська громада має вигідне географічне розташування з точки зору логістики, адже в громаді є всі види транспортного зв'язку – від маршрутних таксі до діючого аеродрому і це є індикатором для розвитку сприятливого інвестиційного середовища. Але розташування поряд з країною-агресором є головним негативним фактором для «заходу» інвесторів до громади, адже збільшення обсягів залучення інвестицій в економіку громади – це суттєвий чинник для економічного зростання.

Середні промислові підприємства громади є вагомою складовою економічного розвитку Ніжинської громади. Частина з них працює досить ефективно та планує збільшення обсягів реалізації продукції, оновлення обладнання та застосування сучасних технологій. А відновлення життєдіяльності колишніх виробництв не є перспективним, адже їх обсяги і габарити не відповідають вимогам сучасного попиту та потребам і призведуть лише до економічного колапсу.

Сектор малого та мікро бізнесу має тенденцію до зменшення. Найбільш мобільним сектором малого підприємництва є фізичні особи - підприємці, які швидко реагують на соціально – економічні коливання та слугують індикатором сприятливості бізнес – середовища в місті. Більшість діючих підприємств міста ведуть господарську діяльність в сфері торгівлі та надання послуг, що не створює доданої вартості та не розвиває економіку міста належним чином.

Громада має значний кадровий потенціал для економічного розвитку та інновацій. Система освіти, що представлена різними типами закладів, створює досить високий освітній рівень населення громади. Більшість роботодавців задоволені рівнем розвитку робочої сили. Але при відносно низькому рівні оплаті праці трудові ресурси від'їжджають до інших міст України та за кордон.

Зазначене свідчить про нагальну потребу щодо покращення бізнес-клімату міста та створення сприятливих умов для ведення бізнесу, вирішення проблеми зайнятості населення та збереження людського в громаді.

Стратегічна ціль 1. Створення сприятливих умов для розвитку бізнесу, промисловості та залучення інвестицій

Оперативні цілі

1.1. Розвиток МСП

1.2. Залучення інвестицій в розвиток пріоритетних галузей промисловості

1.3. Зовнішнє позиціонування та маркетинг громади

Завдання

1.1.1. Покращення співпраці бізнесу та влади

1.2.1. Просторове планування громади

1.3.1. Розробка маркетингової стратегії громади та просування її унікальності

1.1.2. Створення сприятливого бізнес-середовища для розвитку МСП

1.2.2. Підготовка та поширення інвестиційних пропозицій громади, сприяння залучення "зелених інвестицій"

1.3.2. Підтримка виходу місцевих підприємств на нові ринки

1.1.3. Розширення (полегшення) доступу до ресурсів

1.2.3. Підтримка розвитку логістичного потенціалу громади

1.1.4. Підвищення конкурентоспроможності та інноваційного потенціалу МСП

Оперативна ціль 1.1. Розвиток малого та середнього підприємництва

Завдання	Заходи/сфера реалізації проєктів
1.1.1. Покращення співпраці бізнесу та влади	<ol style="list-style-type: none"> 1. Залучення представників бізнесу та бізнес – асоціацій до публічного обговорення рішень, пов'язаних із розвитком МСП, та впровадження практики реагування на рекомендації бізнесу 2. Забезпечення підзвітності та відкритості влади 3. Сприяння створенню та розвиток дієвих бізнес-асоціацій, підприємницьких об'єднань
1.1.2. Створення сприятливого бізнес-середовища для розвитку МСП	<ol style="list-style-type: none"> 1. Покращення регуляторного середовища, зокрема розширення використання М-тесту для забезпечення виконання принципу «спочатку думай про мале» 2. Створення ефективної інфраструктури підтримки МСП 3. Покращення інформаційного забезпечення підприємців 4. Підвищення підприємницької культури та іміджу підприємництва, пропаганда соціальної відповідальності бізнесу
1.1.3. Розширення (полегшення) доступу до ресурсів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розширення (полегшення) доступу МСП до фінансових ресурсів, активізація використання небанківських джерел фінансування 2. Спрощення підключення МСП до інженерних мереж, доступу до вільних земельних ділянок та виробничих приміщень 3. Сприяння забезпечення МСП трудовими ресурсами
1.1.4. Підвищення конкурентоспроможності та інноваційного потенціалу МСП	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підвищення спроможності МСП до ведення бізнесу 2. Підвищення обізнаності МСП щодо можливостей Європейських інструментів COSME та Горизонт-2020 3. Розвиток соціального підприємництва

Оперативна ціль 1.2. залучення інвестицій в розвиток пріоритетних галузей промисловості

Завдання	Заходи/сфера реалізації проєктів
1.2.1. Просторове планування громади	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розробка містобудівної документації для всіх сільських населених пунктів громади 2. Розробка та затвердження просторового планування громади після завершення процесу створення ОТГ в Чернігівській області
1.2.2. Підготовка та поширення інвестиційних пропозицій громади, сприяння залучення "зелених інвестицій"	<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення та проведення оцінки майданчиків пріоритетного інвестиційного розвитку громади та їхню спеціалізацію 2. Створення «банку» інвестиційних пропозицій для залучення екологічного виробництва 3. Створення інтерактивної мапи інвестиційної привабливості громади 4. Підготовка маркетингових матеріалів про інвестиційний потенціал громади на українській та англійській мовах 5. Розробка та впровадження програми зменшення забруднення довкілля громади підприємствами, які функціонують на її території
1.2.3. Підтримка розвитку логістичного потенціалу громади	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створення логістичних майданчиків у промисловій зоні міста Ніжина 2. Сприяння у створенні логістичного центру («сухого порту») із спільним користуванням аеродромом

Оперативна ціль 1.3. Зовнішнє позиціонування та маркетинг громади

Завдання	Заходи/сфера реалізації проектів
1.3.1. Розробка маркетингової стратегії громади та просування її унікальності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розробка маркетингової стратегії громади 2. Розробка бренду та бренд буку громади 3. Виготовлення пілотної партії брендваної сувенірної та рекламно-інформаційної продукції 4. Залучення місцевих виробників щодо використання затвердженого брендбуку на їх продукції 5. Створення промо-ролика про Ніжинську громаду 6. Постійне проведення інформаційної кампанії з поширення «унікальності» громади за її межами
1.3.2. Підтримка виходу місцевих підприємств на нові ринки	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підвищення експортного потенціалу громади 2. Сприяння виходу місцевих підприємств на ринки інших регіонів 3. Розширення доступу малого і середнього підприємництва до публічних закупівель

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2.

Розвиток туристичного потенціалу громади

Туризм – це другий важливий аспект у розвитку економіки громади та її просуванні на теренах не тільки України, а й поза її межами.

Місто Ніжин є одним з найстаріших в Україні, але, на жаль, досі не стало туристичним осередком, навіть в межах нашої держави. Його унікальна архітектурна спадщина, відомі люди та славетна історія є стовідсотковими маркерами для розвитку туризму. Але просування історико-архітектурної спадщини не можливе без створення нових якісних туристичних продуктів. Також наразі гостро стоїть і питання з розвитком традиційної туристичної інфраструктури на території громади.

Підвищення рівня життя громади міста шляхом формування конкурентоспроможного на внутрішньому та світовому ринку туристичного продукту на основі раціонального використання туристичних ресурсів, збереження навколишнього природного середовища та відродження національної культурної спадщини, створення сприятливих умов для надання туристам і особам, що подорожують, відповідних туристичних, рекреаційних, екскурсійних послуг на території громади є надважливою проблемою для вирішення.

Стратегічна ціль 2. Розвиток туристичного потенціалу громади

Оперативні цілі

2.1. Ефективне використання наявних туристичних можливостей та створення нових якісних туристичних продуктів

2.2. Розвиток традиційної туристичної інфраструктури

2.3. Створення умов інформаційного середовища для розвитку туризму

Завдання

2.1.1. Облік, збереження та використання існуючих об'єктів історико-культурної спадщини як чинника розвитку

2.2.1. Сприяння розвитку туристично-готельного сервісу

2.3.1. Розширення туристично-інформаційної мережі

2.1.2. Створення інтерактивних музейних комплексів

2.2.2. Облаштування зон відпочинку в населених пунктах громади, насамперед, біля водойм

2.3.2. Створення системи зовнішньої туристичної реклами та вказівників громади

2.1.3. Розвиток фестивального руху та підтримка розвитку культури і мистецтва

2.2.3. Розширення мережі громадських вбиралень

2.1.4. Формування, облаштування та популяризація нових туристичних маршрутів

2.1.5. Сприяння створення державного історико-архітектурного заповідника «Ніжин древній»

Оперативна ціль 2.1. Ефективне використання наявних туристичних можливостей та створення нових якісних туристичних продуктів

Завдання	Заходи/сфера реалізації проєктів
2.1.1. Облік, збереження та використання існуючих об'єктів історико-культурної спадщини як чинника розвитку	<ol style="list-style-type: none"> 1. Облік всіх об'єктів історико-культурної спадщини незалежно від їх значення 2. Розробка галузевої програми їхньої підтримки та збереження в туристично привабливій формі 3. Залучення приватних підприємців для організації сервісу на території туристичних об'єктів
2.1.2. Створення інтерактивних музейних комплексів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проведення археологічних розкопок у центральній частині громади зі створенням постійно діючої виставки, що презентуватиме результати розкопок і знайдені артефакти 2. Проведення ремонтно-реставраційних робіт відділу «Поштова станція» зі створенням атракційного туристичного комплексу
2.1.3. Розвиток фестивального руху та підтримка розвитку культури і мистецтва	<ol style="list-style-type: none"> 1. Організація фестивалів, ярмарок, виставок, культурно-мистецьких заходів 2. Модернізація та осучаснення музеїв та інших культурних об'єктів громади
2.1.4. Формування, облаштування та популяризація нових туристичних маршрутів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Формування нових туристичних маршрутів на основі місцевих легенд, подій 2. Облаштування активних туристичних маршрутів: велосипедного, кінного 3. Формування галузевих туристичних маршрутів 4. Створення бази даних та популяризація об'єктів сільського та зеленого туризму
2.1.5. Сприяння створення державного історико-архітектурного заповідника «Ніжин древній»	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підготовка документації та просування проєкту у вищих державних інституціях 2. Співпраця з зацікавленими сторонами у створенні заповідника

Оперативна ціль 2.2. Розвиток традиційної туристичної інфраструктури

Завдання	Заходи/сфера реалізації проєктів
2.2.1. Сприяння розвитку туристично-готельного сервісу	<ol style="list-style-type: none"> 1. Співпраця влади з готельним кластером громади 2. Створення та поширення бази даних готелів та оренди квартир на веб-порталі «Ніжин туристичний» та міжнародних веб-ресурсах 3. Співпраця влади з закладами харчування у створенні унікальних автентичних гастрономічних меню
2.2.2. Облаштування зон відпочинку в населених пунктах громади, насамперед, біля водойм	<ol style="list-style-type: none"> 1. Облаштування пляжів 2. Будівництво сучасної міської набережної на р. Остер 3. Збереження та розвиток штучних водойм на території громади
2.2.3. Розширення мережі громадських вбиралень	<ol style="list-style-type: none"> 1. Облаштування сучасної громадської вбиральні в центрі Ніжина та в місцях масового скупчення людей 2. Облаштування громадських вбиралень у сільських населених пунктах громади 3. Облаштування всіх вбиралень інфраструктурою для потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями

Оперативна ціль 2.3. Створення умов інформаційного середовища для розвитку туризму

Завдання	Заходи/сфера реалізації проєктів
2.3.1. Розширення туристично-інформаційної мережі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створення інформаційно-туристичного центру 2. Підготовка та поширення рекламної продукції про туристичні принади громади 3. Організація проведення прес-турів до громади 4. Створення інформаційної мережі, присвяченої культурним, туристичним та спортивним подіям
2.3.2. Створення системи зовнішньої туристичної реклами та вказівників	<ol style="list-style-type: none"> 1. Встановлення двомовних (українська, англійська) вуличних інформаційних табличок та щитів на вулицях та туристично-привабливих об'єктах 2. Створення ГІС-карти атракцій громади

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3.**Покращення комфорту проживання, безпеки та довкілля громади**

Ніжинська громада має велику низку переваг для проживання на її території: різні види транспортного зв'язку, близькість до Києва, чисте повітря, відсутність шкідливих підприємств, достатня кількість парків та зелених зон, річка Остер. Усі ці переваги у синергії з реформуванням існуючої інфраструктури шлях до створення можливостей розвитку громади. Також важливо, щоб енергоефективність та охорона довкілля йшли поряд з реконструкцією та будівництвом об'єктів інфраструктури.

З метою покращення зовнішнього вигляду громади необхідно переглянути існуючі правила та регламентуючі документи щодо будівництва та благоустрою, доповнити їх за необхідності відповідними змінами, а також забезпечити чітке дотримання та контроль виконання. Інакше Ніжин може втратити значну частину своєї потенційної привабливості. Також, є нагальна потреба в інтенсивному благоустрої парків та зелених насаджень громади, а також реабілітації та покращенні, як мінімум, значних вулиць та площ, які мають потенціал привабливості з точки зору відвідувачів, туристів та бізнесу.

Простір вулиць майже не враховує потреби пішоходів. Особливо, окремі групи користувачів потребують особливих умов для безпечного пересування громадою. Це - люди з інвалідністю та маломобільні групи населення (особи з тимчасовими порушеннями опорно-рухового апарату, особи похилого віку, вагітні жінки, батьки й матері з дитячими візочками, діти дошкільного віку). Для таких груп населення важливим елементом комфорту є безбар'єрність.

Також в громаді досить поширений вело рух, адже громада відносно не велика і мешканці активно використовують велосипеди для пересування. Але і тут є потреби в поліпшенні умов та розвитку вело інфраструктури.

Тож, влаштування безбар'єрного простору для учасників пішохідного руху, маломобільних груп населення та велосипедистів є вершиною транспортної піраміди громади і стоять у першочерговості на виконання.

Негативні соціально-економічні наслідки непорядкованості пасажирських перевезень у громаді (надмірна велика частка транспортної складової у собівартості продукції, низький рівень надання транспортних послуг, прогресуюче старіння транспортних засобів, багаторазове підвищення тарифів на проїзд, тощо) зумовлюють необхідність вирішення цієї проблеми на рівні держави та органів місцевого самоврядування. Поліпшення мобільності громади повинно передбачати: підвищення якості транспортного обслуговування та організації роботи перевізників різних форм власності, залучення додаткових інвестицій, формування конкурентоздатного середовища, виконання соціальних обов'язків держави перед населенням, забезпечення доступності транспортних послуг для всіх верст населення, зокрема осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення.

Обов'язково потрібно вирішити проблему з паркуванням автомобілів. Особливо це стосується центральної історичної частини громади, де відсутність або не достатня кількість парко місць негативно впливають на просторовий розвиток громади та створюють дискомфорт пішоходам.

Стратегічна ціль 3. Покращення комфорту проживання, безпеки та довкілля громади

Оперативні цілі

Завдання

Оперативна ціль 3.1. Просторовий розвиток та привабливий зовнішній вигляд громади

Завдання	Заходи/сфера реалізації проєктів
3.1.1. Збереження та розвиток рекреаційних, зелених зон	<ol style="list-style-type: none"> 1. Реконструкція та влаштування парків, скверів 2. Влаштування газонів, клумб 3. Збереження існуючих зелених зон 4. Озеленення громади
3.1.2. Покращення якості доріг та вулиць	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проведення капітального ремонту доріг 2. Облаштування твердого покриття по всіх вулицях громади 3. Реконструкція тротуарів 4. Дослідження та реорганізація небезпечних перехресть
3.1.3. Реставрація та освітлення архітектурних пам'яток громади	<ol style="list-style-type: none"> 1. Реставрація, реконструкція архітектурних пам'яток громади 2. Облаштування системи нічного освітлення на пам'ятках архітектури
3.1.4. Ревіталізація історичного центру міста	<ol style="list-style-type: none"> 1. Реконструкція площі ім. І. Франка 2. Реконструкція пішохідної вулиці Гоголівська 3. Реконструкція центральної вулиці Шевченка 4. Демонтаж з центральних вулиць тимчасових споруд

Оперативна ціль 3.2. Модернізація комунальної інфраструктури громади

Завдання	Заходи/сфера реалізації проєктів
3.2.1. Реконструкція систем тепло-, водопостачання та водовідведення	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розробка схем модернізації системи теплопостачання громади 2. Реконструкція котелень та теплотрас 3. Реконструкція мереж водопостачання 4. Реконструкція міських очисних споруд 5. Реконструкція зливової каналізації
3.2.2. Модернізація об'єктів комунальної власності та житлового фонду з застосуванням енергозберігаючих технологій	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сприяння створенню ОСББ в багатоквартирних будинках 2. Модернізація житлового фонду та прибудинкових територій на умовах спів фінансування 3. Проведення комплексного енергоаудиту будівель комунальної власності громади 4. Термосанація закладів освіти, медицини,

	<p>культури та спорту</p> <p>5. Встановлення приладів обліку спожитих енергоресурсів в житловому секторі та бюджетних установах</p> <p>6. Розробка та впровадження Плану дій сталого енергетичного розвитку та клімату до 2030 року</p>
3.2.3. Повне охоплення жителів громади централізованим водопостачанням та водовідведенням	<p>1. Проведення інвентаризації стану всіх існуючих водойм, колодязів та водогонів</p> <p>2. Будівництво трубопроводів центральних мереж у приватному секторі</p>
3.2.4. Підтримка розвитку генерування енергії за рахунок відновлювальних джерел	<p>1. Реалізація пілотних проектів щодо встановлення сонячних панелей у бюджетних установах</p> <p>2. Проведення комплексної оцінки щодо використання земель під вирощування енергетичних культур</p> <p>3. Створення регіонального енергетичного центру</p>

Оперативна ціль 3.3. Підвищення рівня безпеки

Завдання	Заходи/сфера реалізації проектів
3.3.1. Запровадження відеоспостереження для всієї громади та безпеки	<p>1. Встановлення системи відеоспостереження у Ніжині та найбільших сільських населених пунктах громади</p> <p>2. Створення єдиного центру відеоспостереження «Безпечне місто»</p> <p>3. Проведення заходів щодо мінімізації кількості бездомних собак</p>
3.3.2. Поширення вуличного освітлення в сільських населених пунктах громади	<p>1. Модернізація системи зовнішнього освітлення з використанням енергозберігаючих технологій</p> <p>2. Будівництво нових ліній вуличного освітлення</p> <p>3. Впровадження сучасної автоматизованої системи для вуличного освітлення громади</p>

Оперативна ціль 3.4. Розвиток транспортної інфраструктури

Завдання	Заходи/сфера реалізації проєктів
3.4.1. Створення парку громадського електротранспорту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Закупівля нових низькопідлогових електроавтобусів 2. Впровадження автоматизованої системи оплати проїзду 3. Програма впровадження систем GPS на транспортні засоби громадського транспорту
3.4.2. Розвиток вело-інфраструктури	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розробка та впровадження схеми вело доріжок в громаді 2. Будівництво вело мережі з облаштуванням велосипедної інфраструктури 3. Сприяння у створенні центру з велопрокату 4. Розробка та впровадження промоційної кампанії з велоруку
3.4.3. Впровадження безбар'єрного простору для маломобільних груп населення	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток пішохідного руху та пішохідних просторів 2. Влаштування пандусів в усіх об'єктах соціальної сфери та житлових будинках 3. Влаштування звуковими сигналами світлофорних об'єктів для осіб з вадами зору

Оперативна ціль 3.5. Покращення екологічної безпеки на території громади

Завдання	Заходи/сфера реалізації проєктів
3.5.1. Модернізація системи поводження з ТПВ на території громади	<ol style="list-style-type: none"> 1. Організація роздільного збору ТПВ 2. Будівництва сортувально-переробного комплексу твердих побутових відходів 3. Організація системи збирання і переробки небезпечних та великогабаритних відходів
3.5.2. Підвищення екологічної свідомості громади	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розробка та впровадження інформаційної кампанії 2. Проведення тренінгів, семінарів 3. Проведення Днів Сталої Енергії в рамках Європейської Ініціативи «Угода мерів»
3.5.3. Розчищення русла річки Остер та водоймищ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кооперація з іншими громадами у спільному вирішенні проблеми розчищення річки Остер 2. Розробка проєкту щодо розчищення русла річки Остер на території громади 3. Створення системи контролю за станом річки та водойм громади

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 4.**Розвиток соціального капіталу громади**

У сучасних умовах вирішальним фактором сталого соціально-економічного розвитку будь-якої територіальної громади є кадровий (людський) потенціал, який лежить в основі соціального капіталу. Тому для Ніжинської громади питання залучення молоді та активних мешканців до вирішення проблем розвитку громади в умовах децентралізації є дуже актуальним.

Для розвитку соціального капіталу потрібно формувати відповідні умови в яких він буде генерувати. Одним із важливих показників комфортних умов житлового середовища є задоволення базових потреб людини та відповідні форми сервісів поруч з місцем проживання. Серед таких форм обслуговування: забезпеченість місцями у дошкільних та шкільних закладах, доступність закладів охорони здоров'я та спорту, задоволення потреб у товарах щоденного споживання.

Значну частину населення громади становить молодь, що в свою чергу представлена студентами. Ніжин – університетське місто зі значним потенціалом на здобуття вищої освіти. Щороку сюди приїздять нові студенти, що в подальшому можуть стати жителями громади та висококваліфікованим трудовим ресурсом. Для цього їм потрібно забезпечити перспективними робочими місцями та комфортними умовами проживання. Такі ж умови вибирають молоді сім'ї. Але мова йде не лише про їх втримання у громаді, а і про зацікавлення інших сімей обрати нашу громаду для проживання.

У громаді мало саме відкритих публічних просторів – доступних, комфортних, безпечних, універсальних. Ніжинській громаді бракує безпечних умов і місць для розвитку сучасного вуличного та аматорського спорту. Їх розвиток є мінімальним та хаотичним, головним чином все робиться кустарно, без будь-якого систематичного підходу. Дітям, підліткам та молодим людям бракує місць для проведення дозвілля, немає умов для змістовного дозвілля.

Розвиток громадянського суспільства є однією з найважливіших умов створення багаторівневої системи відносин між органами місцевого самоврядування та інститутами громадянського суспільства. Такий процес має базуватися на партнерстві, співробітництві у досягненні мети, всебічному забезпеченні захисту прав і свобод людини та громадянина. Налагодження системного діалогу з громадськістю, соціально значущих ефективних механізмів партнерства органів місцевого самоврядування з інститутами громадянського суспільства, забезпечення прозорості і відкритості їхньої діяльності, залучення громадян до участі в управлінні місцевими справами – усе це є забезпеченням функціонування різних моделей демократії участі, що в поєднанні з безпосередньою та представницькою демократією є умовою успішної модернізації, європейської інтеграції та сталого розвитку Ніжинської громади.

Стратегічна ціль 4. Розвиток соціального капіталу громади

Оперативні цілі

4.1. Забезпечення взаємодії влади з громадськістю

4.2. Інноваційна наука та якісна освіта

4.3. Підвищення доступності до різнопрофільного культурного середовища

4.4. Доступна медицина

Завдання

4.1.1. Розширення переліку, покращення якості та урізноманітнення способів надання адміністративних послуг

4.2.1. Забезпечення доступу до якісної дошкільної, позашкільної та шкільної освіти

4.3.1. Підтримка різноманітності творчих процесів у освітньо-культурному житті громади

4.4.1. Оснащення медичних закладів сучасним обладнанням і впровадження нових технологій діагностики та лікування

4.1.2. Створення нових інформаційних можливостей для комунікації влади та громадськості

4.2.2. Удосконалення системи підвищення кваліфікації працівників відповідно до потреб роботодавців та проведення профорієнтаційної роботи серед молоді

4.3.2. Модернізація та розширення спортивної інфраструктури

4.4.2. Реконструкція медичних закладів і створення комфортних умов для пацієнтів і персоналу

4.1.3. Створення сприятливих умов для розвитку та працевлаштування молоді

4.2.3. Підтримка розвитку прикладних наукових досліджень та сприяння запровадженню їх результатів

4.3.3. Створення публічних просторів різнопланового спрямування

4.4.3. Створення умов для залучення кваліфікованих спеціалістів до громади

4.1.4. Запровадження електронного врядування

4.2.4. Створення та підтримка діяльності національно-патріотичних, молодіжних і спортивних об'єднань

Оперативна ціль 4.1. Забезпечення взаємодії влади з громадянськістю

Завдання	Заходи/сфера реалізації проєктів
4.1.1. Розширення переліку, покращення якості та урізноманітнення способів надання адміністративних послуг	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створення сучасного Центру надання адміністративних послуг 2. Створення мобільного підрозділу ЦНАП у старостинському окрузі 3. Створення єдиного кол-центру у ЦНАПі
4.1.2. Створення нових інформаційних можливостей для комунікації влади та громадськості	<ol style="list-style-type: none"> 1. Запровадження збору та аналізу даних у всіх сфер життєдіяльності громади 2. Впровадження концепції «Е-місто» 3. Створення міського електронного реєстру жителів громади 4. Впровадження електронних сервісів для громади та бізнесу
4.1.3. Створення сприятливих умов для розвитку та працевлаштування молоді	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток міжнародного молодіжного співробітництва 2. Підвищення рівня інформованості молоді громади про можливість працевлаштування 3. Проведення відкритих ярмарків вакансій для студентів навчальних закладів спільно з центром зайнятості
4.1.4. Запровадження електронного врядування	<ol style="list-style-type: none"> 1. Запровадження системи електронного документообігу у виконавчих органах міської ради та старостинському окрузі 2. Проведення навчальних семінарів для персоналу

Оперативна ціль 4.2. Інноваційна наука та якісна освіта

Завдання	Заходи/сфера реалізації проєктів
4.2.1. Забезпечення доступу до якісної дошкільної, позашкільної та шкільної освіти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Реконструкція та використання за призначенням будівель дитячих садків, що не функціонують або передані в користування іншим організаціям 2. Підтримка розвитку альтернативних форм освіти 3. Відкриття інклюзивних груп і класів для дітей з особливими освітніми потребами у закладах освіти відповідно до потреб жителів громади

4.2.2. Удосконалення системи підвищення кваліфікації працівників відповідно до потреб роботодавців та проведення профорієнтаційної роботи серед молоді	<ol style="list-style-type: none"> 1. Адаптація вищої та професійно-технічної освіти до потреб сучасного ринку праці 2. Систематичне проведення тренінгів, семінарів 3. Організація навчальних поїздок для підвищення кваліфікації
4.2.3. Підтримка розвитку прикладних наукових досліджень та сприяння запровадженню їх результатів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Залучення вищих навчальних закладів до розвитку економіки та ринку праці 2. Створення проекту «NizhynYouthStartup» на базі вищого навчального закладу для навчання активної молоді щодо втілення власних ідей у реальні бізнес-проекти з перспективою заснування інноваційних стартап-компаній і забезпечення їхнього сталого розвитку
4.2.4. Створення та підтримка діяльності національно-патріотичних, молодіжних і спортивних об'єднань	<ol style="list-style-type: none"> 1. Подальше створення комунального закладу «Ніжинський міський молодіжний центр» та підтримка його діяльності 2. Надання юридичної та організаційної підтримки створенню самодіяльних національно-патріотичних, спортивних та молодіжних клубів 3. Реалізація проекту із мікро-грантів (на конкурсних засадах), спрямованих на підтримку діяльності громадських формувань

Оперативна ціль 4.3. Підвищення доступності до різнопрофільного культурного середовища

Завдання	Заходи/сфера реалізації проектів
4.3.1. Підтримка різноманітності творчих процесів у освітньо-культурному житті громади	<ol style="list-style-type: none"> 1. Постійне проведення творчих конкурсів, вечорів, вікторин 2. Оновлення існуючих творчих програм згідно з сучасними тенденціями розвитку 3. Забезпечення доступності творчих гуртків /курсів для всіх вікових категорій населення
4.3.2. Модернізація та розширення спортивної інфраструктури	<ol style="list-style-type: none"> 1. Реконструкція міського стадіону «Спартак» 2. Реконструкція спортивної зали по вул. Прилуцька, 156 3. Будівництво фізкультурно-оздоровчого комплексу з басейнами 4. Будівництво спортивних просторів для різних видів спорту 5. Впровадження програми по підтримці та стимулюванню спортивного активу громади

4.3.3. Створення публічних просторів різнопланового спрямування	<ol style="list-style-type: none"> 1. Трансформація бібліотек в мультифункціональні громадські простори 2. Розвивати наявні та облаштувати нові громадські простори як хаби для креативу, культури та дозвілля
--	--

Оперативна ціль 4.4. Доступна медицина

Завдання	Заходи/сфера реалізації проєктів
4.4.1. Оснащення медичних закладів сучасним обладнанням і впровадження нових технологій діагностики та лікування	<ol style="list-style-type: none"> 1. Забезпечення медичних закладів сучасним медичним обладнанням 2. Організація навчання працівників закладів охорони здоров'я громади 3. Запровадження електронної черги на вторинному та третинному рівнях
4.4.2. Реконструкція медичних закладів і створення комфортних умов для пацієнтів і персоналу	<ol style="list-style-type: none"> 1. Модернізація обладнання та закладів первинної медичної допомоги – амбулаторій сімейної медицини 2. Створення «Єдиного медичного містечка» шляхом реорганізації та реконструкції медичних закладів
4.4.3. Створення умов для залучення кваліфікованих спеціалістів до громади	<ol style="list-style-type: none"> 1. Подальше впровадження програми по забезпеченню приїжджих спеціалістів житлом 2. Створення сприятливих умов для їх подальшого проживання (освіта, культура, публічні простори)

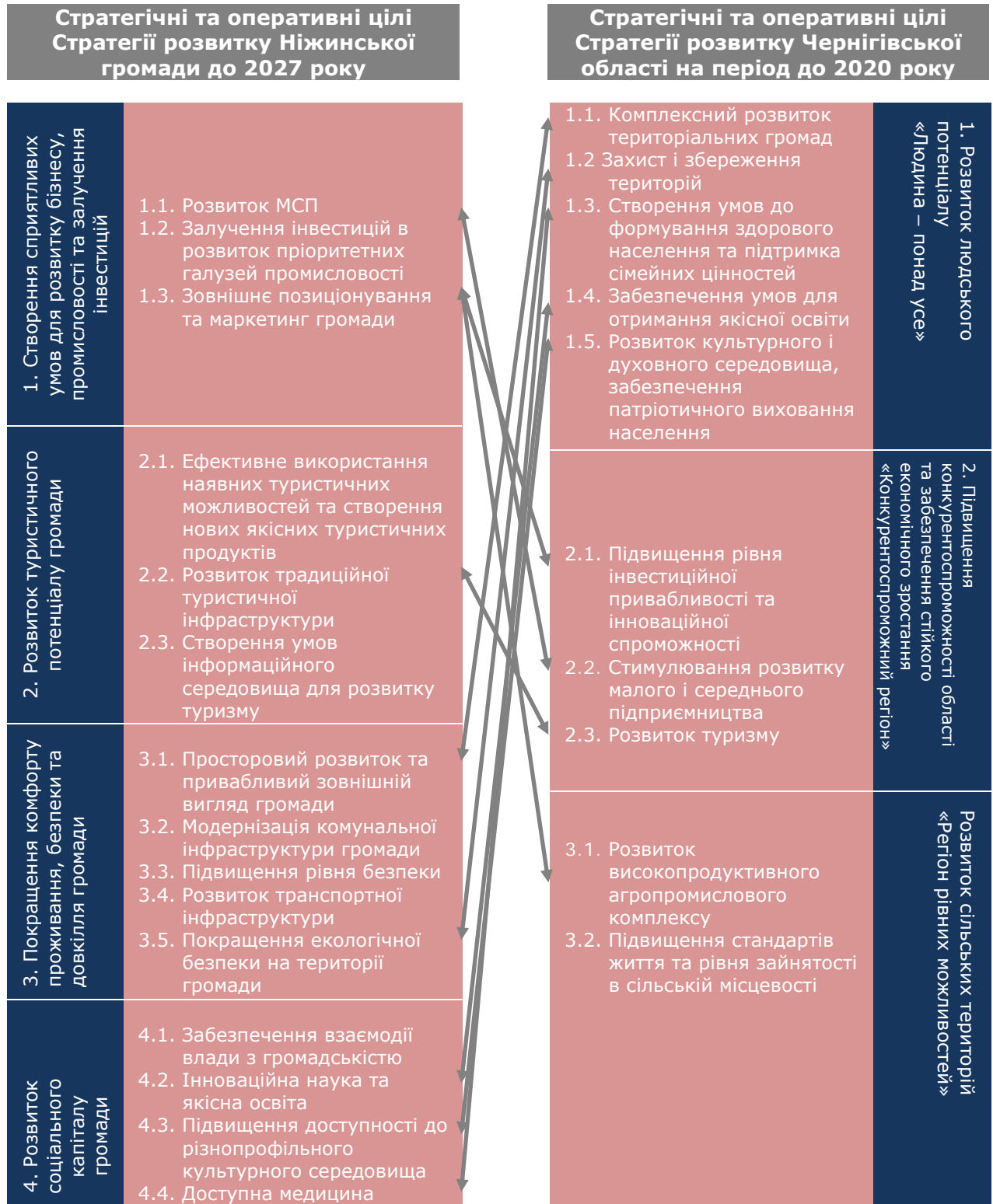

2.3. УЗГОДЖЕННЯ МІЖ СТРАТЕГІЄЮ РОЗВИТКУ ТА ІНШИМИ СТРАТЕГІЧНИМИ ДОКУМЕНТАМИ

Стратегія розвитку Ніжинської об'єднаної громади до 2027 року враховує основні положення Стратегії розвитку Чернігівської області на період до 2020 року, Плану заходів з реалізації у 2018-2020 роках Стратегії розвитку Чернігівської області, програмі соціального та економічного розвитку громади на 2019 рік.

При підготовці Стратегії розвитку Ніжинської громади враховано положення з Плану місцевого економічного розвитку м. Ніжина, що був розроблений в рамках співпраці з європейською ініціативою «Мери за економічне зростання», до якої місто долучилося 06 грудня 2017 року, підписавши угоду про членство та взявши зобов'язання здійснити ряд заходів для забезпечення сталого економічного розвитку.

При розробці заходів з енергетичної безпеки враховувалися положення з Плану дій сталого енергетичного розвитку Ніжина до 2020 року, який місто розробило відповідно до взятих на себе зобов'язань в рамках Європейській Ініціативі «Угода мерів».

Також Ніжинською міською радою та проектом Європейського Союзу FORBIZ підписаний Меморандум про співпрацю, основною метою реалізації Програми – допомога у розвитку спроможності Ніжинської міської ради щодо формування та реалізації ефективної політики з розвитку МСП на міському рівні.

У рамках проекту розроблена на затверджена рішенням міської ради Оперативна ціль щодо розвитку малого та середнього підприємництва в Стратегії розвитку Ніжинської громади. Вивчається питання покращення функціонування об'єктів інфраструктури підтримки МСП.

РОЗДІЛ 3. СИСТЕМА ВПРОВАДЖЕННЯ, МОНІТОРИНГУ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ, АКТУАЛІЗАЦІЇ ЇЇ ЗМІСТУ

Не буріть самі себе,
Учіться, читайте,
І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...

© 1911

Із самого початку розробки Стратегії наголошувалося на важливості створення **реалістичного, дієвого документу**, що матиме кінцевий результат у позитивних економічних, соціальних та культурних змінах у громаді. Тож, впровадження та моніторинг Стратегії має проходити на належному рівні відповідальності.

Для забезпечення реалізації Стратегії створюється **Комітет з управління впровадження**, створений з представників органу місцевого самоврядування, бізнесу та громадськості. Питання впровадження проектів і завдань Стратегії мають відноситися виключно до компетенції Комітету з управління впровадження. Розробляється та затверджується Положення про систему моніторингу виконання Стратегії. Моніторинг Стратегії здійснюється протягом усього періоду її провадження.

Цикл зустрічей Комітету з управління впровадження Стратегії – це робота принаймні двічі на рік:

- у березні-квітні під час оцінки реалізації Стратегії за попередній рік;
- у серпні-вересні під час збирання нових пропозицій щодо проектів реалізації Стратегії.

У результаті роботи Комітету напрацьовується аналітичний документ, що спирається на звітні матеріали, підготовлені відповідальними структурними підрозділами міськвиконкому (через визначеного розпорядженням міського голови координатора). Для цього використовуватиметься стандартна форма звіту.

Система моніторингу базується на системі кількісних і якісних показників (індикаторів), на основі аналізу динаміки яких відстежуватиметься стан досягнення цілей за всіма напрямками.

Базову інформацію, що необхідна для визначення результатів виконання завдань, містить План заходів із реалізації Стратегії. Він приймається тричі:

- **на два роки (2019–2020)**
- **на три роки (2021–2023)**
- **на чотири роки (2024 – 2027)**

Моніторинг впровадження Стратегії також включатиме в себе систему відстеження сприйняття мешканцями Ніжинської громади реалізації документа. В опитуванні жителі дають свою (суб'єктивну) оцінку різним сферам життєдіяльності громади, особливо тим, які їх найбільше турбують: якість доріг, якість питної води, задоволеність комфортом у районі проживання, безпека, якість освітніх послуг, наявність робочих місць тощо.

Результати опитування мешканців є невід'ємним компонентом системи моніторингу процесів розвитку громади, оскільки опитування одразу виявляє успішність і слабкі сторони реалізації Стратегії. Опитування також є важливим інструментом участі громадян у розвитку громади.

Стратегія – не статистичний план, а постійний процес міжгалузевої співпраці зацікавлених сторін у межах і поза межами органів влади, ціль якого – усвідомлення та впровадження сталого розвитку міста. Без сумніву, в процесі реалізації Стратегії неодноразово виникатиме потреба внесення змін чи додаткового опрацювання частин цього документа, адже розвиток міста – динамічний процес, у якому передумови можуть швидко змінюватися. Тому необхідно зафіксувати терміни для перегляду Стратегії та внесення відповідних змін. Зміни до Стратегії вносяться на підставі обґрунтованого подання виконавчого органу міської ради, який координує реалізацію Стратегії шляхом ухвалення відповідного рішення міської ради.

Моніторинг здійснюватиметься публічно – щорічно його результати оприлюднюватимуться на громадських слуханнях громади, висвітлюватимуться у ЗМІ.

Додаток ПЛАН ЗАХОДІВ ІЗ РЕАЛІЗАЦІЇ
СТРАТЕГІЇ

*Василь
Марновський
(молодший)*

видатний громадський
та культурний діяч, меценат,
маршалок дворянства
Ніжинського повіту
(1875 - 1889),
ініціатор створення
першого громадського
скверу.

1. ЧАСОВІ РАМКИ ТА ЗАСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ

План заходів з реалізації Стратегії складається з проектних ідей, що були напрацьовані Робочою групою та жителями громади. Неодноразова повторюваність однієї проектної ідеї від різних представників підкреслювала її важливість для мешканців громади. Наразі План складається із 45 проектних ідей, реалізація яких розрахована на 2019-2020 роки.

Впровадження проектів можливо через:

- внесення до програми економічного та соціального розвитку Ніжинської об'єднаної громади на поточний період
- внесення до галузевої програми, що ухвалена сесією міської ради
- внесення до державної чи обласної програми – в разі залучення до їхнього виконання Ніжинської громади
- співпрацю громади з міжнародними проектами

2. ФІНАНСОВІ ДЖЕРЕЛА РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАВДАНЬ

Джерелами фінансування проектів з Плану заходів з реалізації Стратегії громади є:

- Міський бюджет
- Обласний бюджет
- Державний бюджет
- Кошти приватних інвесторів
- Міжнародна технічна допомога
- Залучення коштів на умовах державно-приватного партнерства

Фінансування заходів міським бюджетом передбачається через міські програми. Але на сьогодні бюджет розвитку громади досить обмежений і не дає можливостей для реалізації вагомих інфраструктурних та соціально-економічних проектів громади. Наразі збільшення надходжень до бюджету є надважливим питанням, на яке націлена низка заходів.

В основному кошти державного бюджету передбачаються на інфраструктурну та соціально-економічну субвенцію, державний фонд регіонального розвитку та проекти секторальної підтримки. Наразі найбільш перспективним напрямком є державний фонд регіонального розвитку, адже субвенції з часом зникнуть або будуть сконцентровані у тому ж ДФРР.

На сьогодні громада активно налагоджує співпрацю з міжнародними організаціями та країнами, адже обсяг міжнародної фінансової допомоги для України в цілому та громад має масштабні показники. Джерелами фінансування проектів є різного роду програми Європейського Союзу, США, країн Скандинавії та інші.

3. ІНДИКАТОРИ ПРОДУКТІВ ТА РЕЗУЛЬТАТИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ

Стратегічна ціль	Індикатори	Одиниця виміру
1. Створення сприятливих умов для розвитку бізнесу, промисловості та залучення інвестицій	1. обсяги фактичних доходів місцевого бюджету на одного мешканця	тис грн
	2. обсяги фактичних видатків місцевого бюджету на одного мешканця	тис грн
	3. кількість підприємств, що реалізують інноваційну продукцію	одиниць
	4. чисельність суб'єктів підприємницької діяльності	одиниць
	5. частка підприємців у загальній чисельності зайнятого населення	одиниць на 10 тис. осіб населення
	6. чисельність найманих працівників	тис. осіб
	7. рівень зайнятості населення	% економічно активного населення
	8. середня місячна заробітна плата	тис грн
	9. обсяг інвестицій в основний капітал	млн грн
	10. кількість новостворених робочих місць на підприємствах громади	на одну особу одиниць
2. Розвиток туристичного потенціалу громади	1. кількість внутрішніх та іноземних туристів, що відвідали громаду	тис. осіб
	2. кількість туристів на рік	тис. осіб
	3. кількість проведених у місті фестивалів, конкурсів	одиниць
	4. кількість учасників проведених	

	конкурсів і фестивалів	тис. осіб
	5. кількість місць у готелях, хостелах, мотелях тощо	одиниць
	6. кількість відвідувачів театрів, музеїв тощо	тис. осіб
3. Покращення комфорту проживання, безпеки та довкілля громади	1. обсяг введеного до експлуатації житла	тис. м ²
	2. кількість об'єктів соціально-побутового призначення	одиниць
	3. кількість місць для паркування автомобілів	одиниць
	4. обсяг пасажирських перевезень міським електротранспортом	тис. осіб
	5. частка маршрутних автобусів зі строком експлуатації понад нормативний	%
	6. протяжність вело доріжок	км
	7. кількість влаштованих пішохідних переходів	одиниць
	8. рівень втрати тепла у системі тепlopостачання	%
	9. рівень втрати води у системі водопостачання	%
	10. питома вага побутових відходів, які переробляються	%
	11. показник забрудненості атмосферного повітря	тис. т
	12. показник забрудненості води	тис. т
	13. вартість енергетичних послуг у відсотках від доходів населення	%
	14. площа теплоізолюваних зовнішніх стін будівель	тис. м ²
	15. питома вага природного газу та іншого вуглеводного палива для потреб теплогенерації	%
	16. встановлена потужність світлодіодних ламп для вуличного освітлення	кВт
	17. коефіцієнт корисної дії міських котелень обсяг використання вторинних енергоресурсів у бюджетній та житловій сферах міста	%
	18. кількість оновлених парків, скверів, зелених зон, зон біля водойм	шт
	19. кількість встановлених відеокамер	шт

4. Розвиток соціального капіталу громади	1. кількість сервісів е-врядування в міській раді	одиниць
	2. кількість громадських організацій	одиниць
	3. кількість учасників волонтерських заходів кількість громадських рад, які взаємодіють із місцевими органами влади	тис. осіб
	4. кількість відкритих ЦНАПів	одиниць
	5. питома вага адміністративних послуг, які надаються в електронному вигляді	%
	6. час, витрачений на отримання адміністративної послуги.	годин
	7. кількість стипендій для обдарованих дітей та молоді	осіб
	8. кількість відкритих дошкільних закладів	одиниць
	9. кількість студентів вузів	тис. осіб
	10. кількість переможців всеукраїнських та міжнародних учнівських та студентських олімпіад, наукових конкурсів	осіб %
	11. якісні результати ЗНО	
	12. кількість реконструйованих медичних закладів	одиниць
	13. кількість модернізованих та побудованих спортивних об'єктів	одиниць
	14. обсяг житлової площі для кваліфікованих спеціалістів	км ²

4. ПРИПУЩЕННЯ, РИЗИКИ, РЕКОМЕНДАЦІЇ

Рамковими припущеннями для реалізації Стратегії розвитку Ніжинської громади є:

- успішне запровадження в Україні низки реформ – місцевого самоврядування, освіти, охорони здоров'я, соціального
- неухильне дотримання державою своїх зобов'язань, задекларованих на початку реформ
- не надання існуючим місцевим державним адміністраціям нових функцій стосовно ОТГ

- щонайменше уникнення загострення військових дій на сході України та збереження відносного спокою на контрольованій українською владою території держави та на державному україно-російському кордоні
- результати президентських та парламентських виборів будуть сприятливими для продовження реформи місцевого самоврядування
- масована підтримка реформ в Україні зі сторони її союзників триватиме
- доступність та прозорість отримання (в тому числі, на конкурсних засадах) обіцяних державою коштів на розвиток ОТГ

Для реалізації Стратегії дуже важливо залучити всіх стейкхолдерів. Це дозволить створити навколо Стратегії позитивну суспільну атмосферу, а в ідеалі – об'єднати навколо неї найбільш активних мешканців громади незалежно від їхніх переконань, партійної, релігійної чи будь-якої іншої приналежності, які щиро прагнуть її розвитку та успіху. Тобто Стратегія має стати для нової громади інтегруючим чинником. Саме тому важливий не лише її текст, а спосіб розробки й реалізації. Всі вони рівноцінні.

Такий підхід означає, що це не може бути документ, що існує у первісному варіанті весь відведений йому час – Стратегії не уникнути щорічних змін саме через плинність інтересів місцевих мешканців та виникнення нових проектних ідей, що відповідатимуть стратегічним цілям.

Основні ризики, пов'язані з реалізацією Стратегії, включають:

- у громаді вперше громада розробляла такий документ, відповідно бракує досвіду та розуміння яким чином можна проконтролювати його виконання, здобути додаткові кошти, подати пропозиції щодо внесення змін та інше
- серед мешканців громади відчутна нестача звички правового лобювання своїх інтересів та громадянської активності, зокрема, участі в реалізації місцевих ініціатив
- очікування значної частини мешканців нової громади надшвидких ефектів від самого факту її створення

- брак відчуття спільності інтересів серед мешканців громади, взаємне побоювання місцевих груп впливів
- внутрішній дисонанс мешканців громади між умовами, що швидко змінюються та їхнім попереднім досвідом, прагнення розв'язувати проблеми у звичний (застарілий та неефективний) спосіб
- постійне балансування на межі дозволеного та необхідність ухвалення рішень, що не завжди однозначно врегульовані в законодавстві України
- безпрецедентні можливості зовнішніх контактів на тлі браку досвіду спілкування з потенційними донорами та інвесторами
- тенденція до погіршення екологічної ситуації
- недовіра сільських мешканців до міста, підозри в несправедливому розподілі коштів

У зв'язку з зазначеним рекомендуємо:

- ✓ використовувати всі наявні можливості для збільшення власних находжень до бюджету
- ✓ створювати преференції для потенційних зовнішніх інвесторів та гарантувати безпеку їхнього бізнесу
- ✓ докласти значних зусиль для формування локальної ідентичності, створення територіальної спільноти та збільшення її громадянської активності
- ✓ докласти зусиль для розвитку Ніжина як туристичного центру регіону – крім туризму
- ✓ надання якісних туристичних послуг
- ✓ професійно працювати з міжнародними донорами
- ✓ докласти зусиль для підвищення привабливості громади як місця проживання
- ✓ розширити зовнішні контакти

Горюха

Сибирь

5. СКЛАД РОБОЧОЇ ГРУПИ

ПОДЯКА ЗА ВНЕСОК У РОЗРОБКУ СТРАТЕГІЇ!

1. Лінник Анатолій	міський голова	фото Валерія
2. Салогуб Валерій	секретар міської ради	
3. Олійник Григорій	перший заступник міського голови	
4. Осадчий Сергій	заступник міського голови	
5. Дзюба Сергій	заступник міського голови	
6. Алексеєнко Ігор	заступник міського голови	
7. Колесник Сергій	керуючий справами виконавчого комітету	
8. Топіха Віра	начальник сектору з питань інвестиційної та зовнішньоекономічної діяльності	
9. Ворона Денис	начальник відділу інвестиційної діяльності та розвитку інфраструктури	
10. Овчарук Наталія	начальник сектору розвитку підприємництва, споживчого ринку та захисту прав споживачів	
11. Бассак Тетяна	начальник управління культури та туризму	
12. Крапив'янський Станіслав	начальник управління освіти	
13. Лега В'ячеслав	начальник відділу юридично-кадрового забезпечення	
14. Бойко Наталія	начальник відділу роботи з органами самоорганізації населення та взаємодії з правоохоронними органами начальник сектору розвитку підприємництва, споживчого ринку та захисту прав споживачів	
15. Мироненко Вікторія	начальник відділу містобудування та архітектури	
16. Місан Валентина	начальник відділу земельних відносин	
17. Лях Оксана	начальник відділу квартирної обліку, приватизації житла та ведення реєстру територіальної громади	
18. Кулініч Валентина	начальник управління праці та соціального	

	захисту населення
19. Сіренко Світлана	заступник начальника управління житлово-комунального господарства та будівництва
20. Писаренко Людмила	начальник фінансового управління
21. Охонько Сергій	депутат обласної ради
22. Сенченко Галина	декан природничо-географічного факультету НДУ ім. М. Гоголя
23. Овчар Олена	мешканець громади
24. Рожок Світлана	голова ГО "Центр розвитку громад "Перспектива"
25. Гавриш Тетяна	начальник відділу економіки
26. Гавриленко Ігор	лікар анестезіолог
27. Конопелька Вероніка	письменниця
28. Коновальчук Євгеній	інженер-енергетик/менеджер з технічного обслуговування
29. Корж Михайло	студент
30. Кулікова Ірина	мешканець громади
31. Шекера Катерина	головний спеціаліст відділу у справах сім'ї та молоді
32. Прокопенко Віталій	підприємець
33. Рафальський Віктор	лікар ветеринарної медицини
34. Охонько Олена	приватний підприємець
35. Охонько Володимир	директор ТОВ "резерв-вр"
36. Лосина Микола	директор Ніжинського професійного аграрного ліцею
37. Козинець Тетяна	лікар
38. Замишляк Світлана	лікар епідеміолог
39. Горнов Дмитро	студент
40. Шкурко Микола	генеральний директор ТОВ «Сяйво»
41. Дудка Дмитро	ІТ-спеціаліст

42. Філоненко Юрій	географ-геоморфолог, викладач
43. Потапенко Анатолій	приватний підприємець
44. Солтан Дмитро	приватний підприємець
45. Самойленко Олександр	ректор Ніжинського державного університету ім. М. Гоголя
46. Красніков Сергій	викладач/інженер з охорони праці
47. Стратілат Тамара	помічник народного депутата
48. Гавриленко Валерій	приватний підприємець
49. Кот Сергій	керівник підприємства ТОВ «Ніжинський хлібо-булочний комбінат»
50. Тарасенко Володимир	управління водними ресурсами
51. Березка Наталія	заступник голови районної ради
52. Топальський Сергій	представник ради підприємців
53. Андрійченко Олександр	директор ТОВ "Юасіті"
54. Раджапов Денис	учень
55. Барановська Ольга	Викладач НДУ ім. М. Гоголя
56. Барановський Микола	завідувач кафедри географії в НДУ ім. М. Гоголя
57. Харченко Єгор	мешканець громади
58. Іващенко Дмитро	тренер-викладач
59. Гузь Анастасія	учениця школи
60. Шаповалов Дмитро	директор комунального підприємства
61. Бондаренко Ганна	асистент кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи
62. Щокіна Валентина	голова ГО «МАМА-86»
63. Репешко Борис	директор
64. Глушко Павло	начальник відділу спорту
65. Рознован Григорій	лікар
66. Мурава Олена	приватний підприємець

67. Борисюк Світлана	викладач-дослідник з педагогіки і психології
68. Морозов Олександр	історик, директор бібліотеки НДУ ім. М. Гоголя
69. Шалай Ігор	ФОП
70. Курочкіна Світлана	приватний підприємець
71. Дейнека Катерина	мешканець громади
72. Дорохін Володимир	директор КВНЗ "Ніжинський коледж культури і мистецтв ім. М. Заньковецької", голова Громадської ради
73. Тимченко Анжела	голова КЗ «Ніжинський міський молодіжний центр»
74. Радченко Наталія	депутат міської ради
75. Рудик Надія	працівник Укрзалізниці
76. Прокопенко Віталій	приватний підприємець
77. Ювко Володимир	мешканець громади
78. Плетньова Тетяна	головний спеціаліст сектору з питань інвестиційної та зовнішньоекономічної діяльності
79. Дигал Ярослав	редактор
80. Артеменко Лариса	підприємець, медик
81. Кобилецький Анатолій	юрист
82. Черпіта Любов	економіст
83. Коваленко Євгеній	громадський активіст, експерт із місцевого та регіонального розвитку / проектний менеджмент
84. Сич Тетяна	інженер
85. Борисенко Олександр	будівельник
86. Буров Сергій	водій
87. Величко Людмила	заступник голови Громадської ради
88. Пономаренко Надія	учитель/ заступник начальника управління освіти
89. Щекотіхін Валерій	педагог

90. Барбашина Олена	учитель
91. Іллюшко Юлія	медичний працівник
92. Морозенко Лідія	мешканець громади
93. Одарич Володимир	мешканець громади
94. Паскевич Вікторія	депутат міської ради
95. Вертелецький Ігор	мешканець громади
96. Мухомодєєв Костянтин	мешканець громади
97. Ткаченко Євгеній	журналіст
98. Ландар Наталія	мешканець громади
99. Лепесій Олександр	громадський активіст
100. Сокол Наталія	журналіст газети "Вісті"
101. Черпіта Станіслав	ФОП
102. Півень Сергій	директор міського центру фізичного здоров'я «Спорт для всіх»
103. Калініченко Оксана	головний лікар міського центру первинної медико-санітарної допомоги
104. Кулепестін Ігор	мешканець громади
105. Назаренко Євгенія	мешканець громади
106. Сліпак Анатолій	депутат міської ради
107. Якуба Валерій	головний лікар Ніжинського пологового будинку
108. Чернишова Лариса	депутат міської ради
109. Коломійченко Вікторія	журналіст
110. Шейко Олена	заступник головного лікаря
111. Ковтун Алла	мешканець громади
112. Тимошенко Олексій	мешканець громади
113. Пелехай Людмила	в.о. старости старостинського округу радник центру розвитку місцевого самоврядування програми «U-Lead з Європою»
114. Бойко Володимир	

6. ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ

- ОТГ – об'єднана територіальна громада
- SWOT-аналіз – аналіз сильних, слабких сторін, а також сприятливих можливостей і загроз
- ДФРР – Державний фонд регіонального розвитку
- ПЗР – план заходів із реалізації
- ВВП – валовий внутрішній продукт
- ЄС – Європейський Союз
- ГО – громадська організація
- ЗМІ – засоби масової інформації
- АЕС – атомна електростанція
- СОК – сільськогосподарський обслуговуючий кооператив
- ЦНАП – Центр надання адміністративних послуг
- ФОП – фізична особа-підприємець
- ФАП – фельдшерсько-акушерський пункт
- ЗОШ – загальноосвітня середня школа
- ДНЗ – дошкільний навчальний заклад
- ТОВ – товариство з обмеженою відповідальністю
- СТОВ – сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю
- ПОП – приватне орендне підприємство
- МСП – малий і середній бізнес
- МПО – місцева пожежна охорона
- АПК – агропромисловий комплекс
- ДП – державне підприємство
- КП – комунальне підприємство
- ПП – приватне підприємство
- УМГ – управління магістральних газопроводів
- ПВТП – приватне виробничо-торгівельне підприємство
- ПрАТ – приватне акціонерне товариство

МТД – міжнародна технічна допомога

ЖКГ – житлово-комунальне господарство

ТПВ – тверді побутові відходи

СКП – сервісне комунальне підприємство

7. КАРТКА ТЕХНІЧНОГО ЗАВДАННЯ АБО ПРОЕКТУ МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ НА 2019–2020 РОКИ

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	1.1.1. Покращення співпраці бізнесу та влади 1.1.2. Створення сприятливого бізнес-середовища для розвитку МСП		
Назва проекту	Створення сайту «Платформа МСП Ніжина» та розробка навігацій «Діалог бізнес - влада» та «Бізнес SOS»		
Цілі проекту	Покращити інформаційне забезпечення підприємців та тих, хто планує започаткувати власний бізнес Підвищити ефективність діалогу "бізнес – влада" Налагодити ефективну співпрацю бізнесу та влади.		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжинської територіальної громади – 69,5 тис. осіб.		
Стислий опис проекту	Недостатній доступ до інформації з питань започаткування та ведення власної справи. У підприємців є потреба в існуванні єдиної платформи для спілкування, комунікації, налагодження ділових зв'язків, отримання актуальної інформації та послуг, необхідних для управління бізнес процесами свого підприємства. Діалог між владою та бізнесу необхідний для розробки та реалізації ефективної політики розвитку МСП на рівні громади.		
Очікувані результати	Створено сайт, за допомогою якого діючі та потенційні підприємці отримають доступ до інформації, необхідної для започаткування та ведення власної справи. Завдяки навігаціям «Діалог бізнес - влада» та «Бізнес SOS» буде підвищено ефективність діалогу "бізнес – влада" та налагоджено ефективну співпрацю бізнесу та влади. Наявність сайту, кількість унікальних відвідувачів, корисність сайту з точки зору відповідності потребам підприємців.		
Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчення досвіду функціонування аналогічних платформ в містах України та закордоном. 2. Розробка технічного завдання зі створенню платформи. 3. Створення сайту «Платформа МСП міста Ніжина» у відповідності до технічного завдання. 4. Розробка навігацій «Діалог бізнес - влада» та «Бізнес SOS» із вбудованим інструментом отримання зворотного зв'язку від користувачів. 5. Забезпечення наповнення та адміністрування сайту. 6. Створення системи моніторингу ефективності функціонування сайту та навігацій, присвячених взаємодії бізнесу та влади. 		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр.		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	400,0	100,0	500,0
Джерела фінансування	ДФРР, донорські кошти та кошти фондів ЄС, міський бюджет		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, залучені експерти, організація – розробник технічного завдання, організація – розробник та адміністратор сайту		
Інше	Відсутня		

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	1.1.1. Покращення співпраці бізнесу та влади			
	Створення та функціонування інформаційного ресурсу «Відкритість комунальних підприємств», який висвітлюватиме всі витрати комунальних підприємств міста.			
Цілі проекту	Забезпечення підзвітності та відкритості влади. Посилення довіри суб'єктів підприємницької діяльності, як наповнювачів бюджету міста, до використання коштів міською владою. Контроль громадою логіки (доцільність, ефективність) використання бюджетного ресурсу.			
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада			
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжинської територіальної громади – 69,5 тис. осіб			
Стислий опис проект	Недостатність прозорості фінансово - господарської діяльності комунальних підприємств створює недовіру щодо раціональності використання коштів громади, обґрунтованості тарифів на послуги, що надаються комунальними підприємствами. Це, в свою чергу, знижує довіру суб'єктів підприємницької діяльності, як наповнювачів бюджету міста, до використання коштів міською владою.			
Очікувані результати	Створено інформаційний ресурс, за допомогою якого громада, в тому числі підприємці, отримують інформацію щодо використання коштів комунальними підприємствами. Наявність сайту, кількість комунальних підприємств, що звітують, кількість унікальних відвідувачів сайту.			
Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Залучення експертної допомоги для розробки технічного завдання на створення інформаційного ресурсу. 2. Розробка технічного завдання на створення інформаційного ресурсу. 3. Визначення виконавців розробки інформаційного ресурсу. 4. Прийняття рішення міської ради про перелік показників для наповнення інформаційного ресурсу та систему моніторингу витрат. 5. Створення інформаційного ресурсу у відповідності до технічного завдання. 6. Наповнення та адміністрування інформаційного ресурсу. 			
Період реалізації проекту	2019-2020 рр.			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	3 рік	Разом
	50,0			50,0
Джерела фінансування	ДФРР, донорські кошти та кошти фондів ЄС, міський бюджет			
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, організація – розробник технічного завдання, організація – розробник та адміністратор сайту			
Інше	Відсутня			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	1.1.1. Покращення співпраці бізнесу та влади		
Назва проекту	Сприяння створенню та розвиток дієвих бізнес-асоціацій, підприємницьких об'єднань		
Цілі проекту	Сприяння створенню мережі бізнес - асоціацій та підприємницьких об'єднань, що з одного боку, допоможе бізнесу цивілізовано відстоювати власні права та інтереси, а з іншого сприятиме покращенню співпраці бізнесу та влади.		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжинської територіальної громади – 69,5 тис. осіб		
Стислий опис проект	Відсутність розуміння у СПД необхідності в об'єднанні, нерозуміння переваг, які надають членство у бізнес-асоціаціях та підприємницьких об'єднаннях, розрізнені СПД не ефективно відстоюють свої права.		
Очікувані результати	Підвищено обізнаність підприємців міста із перевагами, які надають членство у бізнес-асоціаціях та підприємницьких об'єднаннях. Створено щонайменше 2 нові бізнес-асоціації підприємців міста. Кількість створених бізнес – асоціацій та підприємницьких об'єднань, кількість членів бізнес – асоціацій та підприємницьких об'єднань.		
Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчення досвіду функціонування бізнес – асоціацій в країнах ЄС та в Україні. 2. Аналіз можливості створення бізнес – асоціацій в різних галузях економіки міста. 3. Розробка модальних документів з описом покрокових дій зі створення бізнес – асоціацій. 4. Забезпечення участі бізнес – асоціацій в обговоренні перспективних напрямків розвитку міста, розробці стратегічних документів та рішень з питань розвитку МСП тощо. 5. Проведення щорічного бізнес-форуму, організатором якого є місцеві бізнес-асоціації і об'єднання підприємців, із залученням гостей підприємців для обміну досвідом зі створення і функціонування бізнес-асоціацій та об'єднань підприємців. 6. Проведення інформаційної кампанії з пропагування успішних прикладів функціонування бізнес-асоціацій та переваг, які надає членство в бізнес-асоціації та підприємницьких об'єднаннях. 		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр.		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	1000	500	1500
Джерела фінансування	Міський бюджет, державний бюджет, міжнародна технічна допомога		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міськради, залучені експерти, рада підприємців при Ніжинській міській раді, Асоціація ОПН, ЧРТПП, Центр зайнятості, фонд підтримки підприємництва		
Інше	Взаємодія з Регіональною радою підприємців та Радою підприємців при КМУ		

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	1.1.2. Створення сприятливого бізнес-середовища для розвитку МСП		
Назва проекту	Систематизація наявної інфраструктури МСП у мережу підтримки підприємництва (єдине вікно), вивчення можливостей створення нових об'єктів інфраструктури на засадах державно - приватного партнерства		
Цілі проекту	На основі аналізу ефективності діяльності наявних об'єктів інфраструктури визначити оптимальну структуру мережі підтримки підприємництва міста. Створити новий об'єкт інфраструктури бізнесу, потреба в якому буде визначена за результатами аналізу.		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	40,0 тис. осіб (працездатне населення та студенти).		
Стислий опис проект	Існуюча інфраструктура підтримки малого і середнього підприємництва функціонує недостатньо ефективно, можливості МСП отримувати консультативну та інформаційну підтримку обмежені. В місті відсутні об'єкти інфраструктури, що забезпечують підтримку в сфері інновацій та ІТ технологій.		
Очікувані результати	Проведено аналіз ефективності діяльності наявних об'єктів інфраструктури підтримки бізнесу міста. Розроблено концепцію створення оптимальної структури мережі підтримки підприємництва міста. Розроблено технічні завдання на створення нових об'єктів інфраструктури підтримки бізнесу на засадах державно - приватного партнерства. Створено новий об'єкт інфраструктури підтримки бізнесу. Це, в свою чергу, сприятиме створенню сприятливого бізнес – середовища для розвитку МСП та допоможе бізнесу вчасно отримувати якісні послуги.		
Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проведення ґрунтового аналізу ефективності діяльності наявних об'єктів інфраструктури з точки зору відповідності потребам підприємців. 2. Розробка концепції створення оптимальної структури мережі підтримки підприємництва міста за результатами проведеного аналізу. 3. Розробка технічних завдань на створення нових об'єктів інфраструктури підтримки бізнесу на засадах державно - приватного партнерства відповідно до концепції. 4. Створення нового об'єкту інфраструктури підтримки бізнесу на засадах державно - приватного партнерства. 5. Забезпечення функціонування нового об'єкту інфраструктури підтримки бізнесу, в тому числі інформування підприємців міста про можливості нового об'єкту надавати якісні послуги. 		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр.		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	200,0	1800,0	2000,0
Джерела фінансування	донорські кошти та кошти фондів ЄС		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, залучені експерти (проект FORBIZ). Проект відбувається на засадах державно - приватного партнерства із залученням підприємницької та експертної спільноти міста		
Інше	Відсутні		

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	1.1.2. Створення сприятливого бізнес-середовища для розвитку МСП		
Назва проекту	Проведення семінарів та тренінгів для представників громади щодо особливостей створення та функціонування «соціальних підприємств»		
Цілі проекту	Реалізація проекту сприятиме розвитку соціального підприємництва на території міста		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжинської територіальної громади – 69,5 тис. осіб		
Стислий опис проект	У сфері малого та середнього підприємництва міста зайнято 4,9 тис. осіб, що становить 11% від населення працездатного віку, що є низьким показником порівняно до середнього по Україні та країнам Європейського Союзу. Соціальне підприємництво є одним із шляхів залучення населення до підприємницької діяльності, розв'язання соціальних та екологічних проблем міста		
Очікувані результати	Підвищено обізнаність не менш як 150 жителів міста, в тому числі представників МСП, з особливостями створення та функціонування «соціальних підприємств». Кількість семінарів та тренінгів, кількість учасників семінарів та тренінгів, кількість створених соціальних підприємств.		
Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення та залучення експертів, які проводитимуть тренінги та семінари. 2. Розробка навчальних програм. 3. Проведення серії тренінгів та семінарів. 4. Моніторинг результативності проведених тренінгів та семінарів. 		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр.		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	150,0		150,0
Джерела фінансування	донорські кошти та кошти фондів ЄС		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, залучені експерти (4 експерта)		
Інше	Відсутня		

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	1.1.2. Створення сприятливого бізнес-середовища для розвитку МСП		
Назва проекту	Створення Школи малого та середнього підприємництва¹		
Цілі проекту	Підвищити спроможність діючих та потенційних підприємців до ефективного ведення господарської діяльності через вдосконалення їх знань та навичок до ведення бізнесу		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення громади 40,0 тис. осіб (працездатне населення та студенти)		
Стислий опис проект	Недостатній рівень знань та практичних навичок до ведення бізнесу, що обумовлює проблеми під час здійснення господарської діяльності		
Очікувані результати	Щонайменше 50 підприємців міста пройдуть навчання в новоствореній школі (щорічно). Буде підвищено спроможність до ведення бізнесу мінімум 50 підприємців (щорічно). Школа МСП, кількість відвідувачів школи МСП, кількість випускників.		
Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчення досвіду функціонування аналогічних шкіл в інших містах України. 2. Розробка технічного завдання щодо створення Школи (із залученням міжнародних експертів). 3. Відбір викладачів та складання програми навчання. 4. Створення Школи малого та середнього підприємництва на засадах державно - приватного партнерства: <ul style="list-style-type: none"> • Оренда приміщення. • Технічне оснащення приміщення • Кадрове забезпечення 5. Забезпечення функціонування Школи малого та середнього підприємництва, в тому числі інформування підприємців міста про можливості Школи надавати якісні послуги. 6. Оцінка ефективності функціонування Школи малого та середнього підприємництва. 		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр. і більше		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	500,0,	500,0	1000,0
Джерела фінансування	донорські кошти та кошти фондів ЄС, МТД		
Ключові потенційні учасники проекту	Ніжинська міська рада, експерти, які розроблятимуть технічне завдання; місцеві органи влади, ВНЗ, ОДПІ, Центр зайнятості, ТПП, Центр стандартизації і метрології, Держпродспоживслужба та ін.		
Інше	Відсутня		

¹Реалізація проекту можлива за умови, що в результаті проведення аналізу ефективності діяльності наявних об'єктів інфраструктури підтримки бізнесу громади буде обґрунтовано необхідність створення «Прозорого офісу»

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	1.1.3. Розширення (полегшення) доступу до ресурсів		
Назва проекту	День знань для МСП		
Цілі проекту	Розширення (полегшення) доступу МСП до фінансових ресурсів завдяки: <ul style="list-style-type: none"> • підвищення їх спроможності готувати грантові та кредитні заявки; • підвищення спроможності представників органу місцевого самоврядування здійснювати мобілізацію коштів для підтримки МСП 		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Суб'єкти підприємництва міста (5 тис. осіб) та представники органу місцевого самоврядування		
Стислий опис проект	<p>Перешкодою для розвитку МСП є обмежений доступ до фінансових ресурсів, а також відсутність знань та навичок з підготовки грантових та кредитних заявок для отримання фінансування.</p> <p>З іншого боку, перешкодою для мобілізації коштів для підтримки МСП на рівні міста є низька здатність органів місцевого самоврядування залучати такі кошти.</p>		
Очікувані результати	<p>Підвищено спроможність не менш як 150 представників МСП готувати грантові та кредитні заявки. МСП отримали необхідні кошти для більш ефективного провадження господарської діяльності.</p> <p>Підвищено спроможність не менш як 30 представників органу місцевого самоврядування здійснювати мобілізацію коштів для підтримки МСП. Збільшено обсяг коштів, залучених на розвиток МСП.</p> <p>Кількість МСП та представників органів місцевого самоврядування, що взяли участь у тренінгах, кількість тренінгів, кількість поданих проектів, кількість проектів що мають позитивний результат.</p>		
Основні заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> - Визначення та залучення експертів, які проводитимуть тренінги. - Розробка тренінгових програм для МСП та органів місцевого самоврядування. - Проведення серії тренінгів. - Моніторинг результативності проведених тренінгів. 		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр.		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	450,0		450,0
Джерела фінансування	Кошти проектів Польської допомоги, грантові кошти посольства Норвегії, кошти донорських організацій		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, залучені експерти, МСП, представники органів місцевого самоврядування		
Інше	Відсутня		

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	1.2.1. Просторове планування громади		
Назва проекту	Розробка генеральних планів, зонінгу та проектів детального планування для сільських територій громади		
Цілі проекту	Раціональне формування простору відповідно до потреб громади та місцевих умов Підвищення привабливості Ніжинської громади для інвесторів Забезпечення сталого соціально-економічного розвитку Збереження екологічних, культурних та ландшафтних цінностей		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжинської територіальної громади – 69,5 тис. осіб та потенційні інвестори		
Стислий опис проект	На сьогодні сільські населені пункти громади не мають містобудівної документації, що унеможлиблює ефективний просторовий розвиток громади в цілому. Тому передбачається поетапна розробка нових генеральних планів, зонінгу та проектів детального планування для сільських населених пунктів громади		
Очікувані результати	Розроблена містобудівна документація для всіх населених пунктів громади Збільшено кількість об'єктів нового будівництва (індивідуального та підприємств) Залучено інвесторів до громади Нові робочі місця		
Основні заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> - Підготовка, затвердження, оприлюднення рішення про розроблення містобудівної документації - Визначення розробника та складання разом із розробником та затвердження проекту завдання на розроблення містобудівної документації або внесення змін до неї - Проведення топографічної зйомки території населених пунктів - Узгодження проекту містобудівної документації з органами місцевого самоврядування - Проведення громадських слухань - Розгляд проекту містобудівної документації архітектурно-містобудівною радою - Експертиза - Затвердження завершеного проекту містобудівної документації Ніжинською міською радою 		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр.		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	200	1300	1500
Джерела фінансування	Міський бюджет, державний бюджет		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міськради, управління житлово-комунального господарства та будівництва, залучені експерти		
Інше			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	1.2.2. Підготовка та поширення інвестиційних пропозицій громади, сприяння залучення "зелених інвестицій"		
Назва проекту	Створення «банку» інвестиційних пропозицій для залучення екологічного виробництва		
Цілі проекту	Збільшення обсягів інвестицій до Ніжинської громади Розробка та просування інформаційних матеріалів про інвестиційні можливості Ніжинської громади Залучення еко-промисловості		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжинської територіальної громади – 69,5 тис. осіб та потенційні інвестори		
Стислий опис проект	Екологічно чисте виробництво є пріоритетом у залученні інвестицій, але наразі Ніжинська громада немає розроблених інвестиційних пропозицій взагалі. Це означає, що такого роду інформація абсолютно невідома потенційним інвесторам, як наслідок, відсутність зацікавленості зазначеними можливостями вести бізнес на теренах Ніжинської громади, нові робочі місця майже не створюються, що зменшує привабливість ОТГ для проживання. Для подолання проблеми пропонується пілотний проект із розробки щонайменше трьох інвестиційних пропозицій від Ніжинської громади (українською та англійською мовами) з подальшою промоційною кампанією		
Очікувані результати	Розроблено щонайменше три інвестиційні пропозиції Ніжинської громади українською та англійською мовами Створено відео- та PowerPoint презентації інвестиційних можливостей громади Внесено інвестиційні пропозиції громади до бази даних інвестиційних об'єктів InvestUkraine		
Основні заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> - Відбір трьох ідей для розробки інвестиційних пропозицій Ніжинської громади - Підготовка трьох кейсів двомовних (українська та англійська) маркетингових матеріалів для інвесторів - Розробка презентацій інвестиційних можливостей громади - Внесення інвестиційних пропозицій громади до бази даних інвестиційних об'єктів InvestUkraine 		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр.		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	0	50	50
Джерела фінансування	Міський бюджет, кошти міжнародної технічної допомоги		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, залучені експерти та організації		
Інше			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	1.2.2. Підготовка та поширення інвестиційних пропозицій громади, сприяння залучення "зелених інвестицій"		
Назва проекту	Інвестиційна карта – дієвий дороговказ інвестора		
Цілі проекту	Створення позитивного іміджу громади Залучення інвесторів до Ніжинської громади Створення нових підприємств та робочих місць		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжинської територіальної громади – 69,5 тис. осіб та потенційні інвестори		
Стислий опис проект	У громаді відсутня інтерактивна карта інвестиційної привабливості. Розробка даного веб-ресурсу дасть змогу відобразити інвестиційний потенціал громади, дає змогу комплексно оцінити інвестиційні можливості адміністративного утворення, оглянути наявну інвестиційну інфраструктуру та ознайомитися з її конкурентними перевагами На карті будуть відображені інвестиційні об'єкти, ділянки «браунфілд» або вільні виробничі ділянки, ділянки «грінфілд», інвестиційні проекти		
Очікувані результати	Розроблений веб-ресурс, який відображає інвестиційний потенціал громади		
Основні заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> - Збір інформації та створення бази даних - Створення інтерактивної мапи - Розробка та наповнення веб-ресурсу 		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр.		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	0	150	150
Джерела фінансування	Міський бюджет, кошти міжнародної технічної допомоги		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, залучені експерти та організації		
Інше			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	1.2.3. Підтримка розвитку логістичного потенціалу громади		
Назва проекту	Створення логістичного майданчику в промисловій зоні міста Ніжина		
Цілі проекту	Виділення місця під розміщення логістичного терміналу задля розгрузки навантаження на дороги та трафіку руху транспортних засобів, зменшення впливу на дорожнє покриття та довкілля, зниження шумового забруднення центральної частини громади		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжинської територіальної громади – 69,5 тис. осіб, потенційні водії		
Стислий опис проект	Ніжинська громада потерпає від багатотонажного транспорту, транзит якого проходить через центральну частину громади. У результаті, громада потерпає від знищення дорожнього покриття, забруднення повітря та шумового навантаження. Будівництво логістичного майданчику дозволить вдосконалити організацію перевезень, забезпечити комплексне обслуговування споживачів транспортних послуг, створити умови для розвитку комбінованого транспортування вантажів, знизити екологічне навантаження на навколишнє природне середовище та дорожнє покриття та залучити трудові ресурси. Цей проект є довгостроковим та потребує значних фінансових вкладень до 20 млн. гривень, тому у перші два роки передбачається виділення земельної ділянки, підготовка документів на розробку проектно-кошторисної документації та пошук фінансів для реалізації проекту		
Очікувані результати	Створений логістичний майданчик Нові робочі місця Зменшення впливу на дорожнє покриття на довкілля		
Основні заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> – Виділення земельної ділянки біля НВК «Прогрес» – Розробка проектно-кошторисної документації – Будівництво логістичного майданчика – Ведення в експлуатацію та надання місць в оренду 		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр. і більше		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	0	0	0
Джерела фінансування	Міський бюджет, державний, кошти міжнародної технічної допомоги, приватні інвестори		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, залучені експерти та організації		
Інше			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	1.2.3. Підтримка розвитку логістичного потенціалу громади		
Назва проекту	Створення мультимодального логістичного центру «сухого порту»		
Цілі проекту	Підвищення конкурентоспроможності громади Залучення міжнародних інвесторів Створення нових робочих місць		
Територія впливу проекту	Як мінімум територія України		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжинської територіальної громади – 69,5 тис. осіб, потенційні клієнти		
Стислий опис проект	<p>Проект логістичного центру містить у собі:</p> <ul style="list-style-type: none"> – вантажний митний комплекс – накопичувальний транзитний майданчик для стоянки великовантажних автомобілів, а також інших супутніх послуг – відкриті складські площі для зберігання навантажених і порожніх контейнерів – криті склади класу «А» – термінал для зберігання та підробітку зернових вантажів – термінал для зберігання накатних вантажів – бізнес-центр із офісними приміщеннями – промисловий і обслуговуючий комплекси, з урахуванням можливості подальшого розширення, організації виробництва, а також функціональної взаємодії з усіма видами транспорту. <p>Наразі потрібно узгодити всі питання сумісного використання аеродрому на державному рівні та пошуку міжнародних інвесторів, адже сума проекту у декілька раз більша за сам бюджет Ніжинської громади.</p>		
Очікувані результати	Погоджено на всіх рівнях питання щодо створення мультимодального логістичного центру «сухого порту»		
Основні заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> – Винесення питання створення «сухого порту» на державний рівень – Пошук джерел фінансування проекту, залучення міжнародного великого бізнесу 		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр. і більше		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	0	0	0
Джерела фінансування	Міський бюджет, державний бюджет, кошти міжнародної технічної допомоги, приватні інвестори		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, Чернігівська обласна державна адміністрація, міністерство внутрішніх справ України, державна служба з надзвичайних ситуацій, міністерство інфраструктури України, залучені експерти та організації, приватні інвестори		
Інше			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	1.3.1. Розробка маркетингової стратегії громади та просування її унікальності		
Назва проекту	Розробка маркетингової стратегії		
Цілі проекту	<ul style="list-style-type: none"> • створити конкурентоздатний позитивний імідж громади • підвищити рівень поінформованості потенційних донорів, фондів та програм, інвесторів про переваги і можливості громади • залучити нові й додаткові ресурси до процесу модернізації та розвитку громади 		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжинської територіальної громади – 69,5 тис. осіб.		
Стислий опис проекту	На сьогодні Ніжинська громада немає жодних затверджених інструментів для промоції громади, що негативно впливає на її економічний розвиток. Вирішити цю проблему можливо за допомогою розробки та впровадження маркетингової стратегії громади. Стратегія маркетингу громади розробляється Робочою групою на основі аналізу територіальної ідентичності, з урахуванням цілей брендингу та аспектів позиціонування громади для цільових аудиторій, визначених у Стратегії його розвитку.		
Очікувані результати	<ul style="list-style-type: none"> – Розроблена та затверджена маркетингова стратегія – Сформований позитивний імідж громади – Підвищено інтерес інвесторів та туристів 		
Основні заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> – Створення робочої групи з розробки маркетингової стратегії – Проведення соціологічного аналізу – Розробка та затвердження стратегії – Розробка Плану заходів з реалізації маркетингової стратегії громади 		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр.		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
		60	60
Джерела фінансування	Міський бюджет		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, залучені експерти та організації		
Інше			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	1.3.1. Розробка маркетингової стратегії громади та просування її унікальності		
Назва проекту	Розробка бренду та бренд буку громади		
Цілі проекту	Формування корпоративної культури громади, просування позитивного іміджу громади в Україні та за кордоном, використовуватиметься в інформаційно-реklamних заходах, спрямованих на промоцію інвестиційного, економічного, культурного, наукового та соціального потенціалу громади		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжинської територіальної громади – 69,5 тис. осіб.		
Стислий опис проекту	У рамках проекту планується оголосити відкритий творчий конкурс на визначення розробника бренду та бренд буку міста Ніжина. Відповідно до розробленого та затвердженого Положення про конкурс та технічного завдання проводиться відбір конкурсних пропозицій, виносяться на голосування оргкомітету та громаді. Переможець конкурсу підписує договір на розробку повноцінного бренд буку громади на суму 50 тис. грн.		
Очікувані результати	<ul style="list-style-type: none"> – Розроблений та затверджений бренд бук Ніжина – Проведено промоційну кампанію – Сформований позитивний імідж громади – Підвищено інтерес інвесторів та туристів 		
Основні заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> – Розробка та затвердження Положення про відкритий творчий конкурс на визначення розробника бренду та бренд буку міста Ніжина – Проведення конкурсу – Затвердження бренд буку громади – Розробка Плану заходів з просування бренду – Підписання меморандуму з місцевими виробниками про використання бренду на їх продукції – Розробка та поширення пілотної брендваної сувенірної та рекламної продукції 		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр.		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	50	100	150
Джерела фінансування	Міський бюджет		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, залучені експерти та організації		
Інше			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	1.3.1. Розробка маркетингової стратегії громади та просування її унікальності		
Назва проекту	Створення промо-ролика про Ніжинську громаду		
Цілі проекту	<ul style="list-style-type: none"> • створити конкурентоздатний позитивний імідж громади • підвищити рівень поінформованості потенційних донорів, фондів та програм, інвесторів про переваги і можливості громади • залучити нові й додаткові ресурси до процесу модернізації та розвитку громади 		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжинської територіальної громади – 69,5 тис. осіб.		
Стислий опис проекту	На сьогодні Ніжинська громада немає жодних затверджених інструментів для промоції та створення позитивного іміджу громади, що негативно впливає на її економічний розвиток. Передбачається розробка промо-ролика про інвестиційний, культурний, природний та соціальний потенціал громади, що у подальшому буде затверджений як офіційний та буде поширюватися в інтернет-ресурсах для популяризації всіх сфер громади		
Очікувані результати	<ul style="list-style-type: none"> – Розроблений промо-ролик – Поширений в інтернет-ресурсах – Сформований позитивний імідж громади – Підвищено інтерес інвесторів та туристів 		
Основні заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> – Розробка технічного завдання – Розробка промо-ролика спеціалізованою організацією – Затвердження промо-ролика як офіційного громади – Поширення в інтернет-ресурсах 		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр.		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	0	50	50
Джерела фінансування	Міський бюджет		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, залучені експерти та організації		
Інше			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	1.3.2. Підтримка виходу місцевих підприємств на нові ринки		
Назва проекту	Організація зустрічей МСП міста із підприємцями Європи, бізнес – турів, інших заходів з пошуку партнерів закордоном		
Цілі проекту	Сприяння виходу МСП на нові ринки шляхом участі у заходах, спрямованих на пошук партнерів закордоном; підвищення експортного потенціалу МСП.		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжинської територіальної громади – 69,5 тис. осіб		
Стислий опис проект	Відсутність партнерів обмежує можливості виходу підприємців міста на зовнішні ринки. Самостійний пошук партнерів ускладнений через брак фінансових коштів для участі у заходах поза межами країни, а також через низький рівень комунікаційних навичок, необхідних для пошуку партнерів.		
Очікувані результати	<p>Щонайменше 50 підприємців міста підвищать рівень знань та практичних навичок з питань співпраці з підприємцями в різних країнах.</p> <p>Щонайменше 50 підприємців міста візьмуть участь у зустрічах із підприємцями Європи, бізнес – турах, інших заходах з пошуку партнерів закордоном.</p> <p>Щонайменше 800 підприємців міста будуть проінформовані щодо заходів з пошуку партнерів закордоном.</p> <p>Кількість бізнес - турів, кількість учасників бізнес – турів, кількість зустрічей МСП з підприємцями з країн ЄС.</p>		
Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Організація тренінгів для підприємців щодо підвищення рівня їх знань та практичних навичок з питань співпраці з підприємцями в різних країнах. 2. Регулярний збір та оприлюднення інформації щодо заходів з пошуку партнерів закордоном (в тому числі шляхом розміщення на сайті «Платформа МСП міста Ніжина»). 3. Визначення переліку країн – потенційних імпортерів продукції, що виробляється підприємствами міста. 4. Організація бізнес-туру підприємців міста до країн відповідно до визначеного переліку. 5. Організація зустрічі представників країн з визначеного переліку з підприємцями міста (запрошення до м. Ніжин та презентація продукції місцевих виробників). 6. Забезпечення участі представників МСП міста Ніжина в міжнародних виставках та інвестиційних форумах. 		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр.		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	600,0	50,0	650,0
Джерела фінансування	донорські кошти та кошти фондів ЄС, грантові кошти посольств іноземних країн в Україні		
Ключові потенційні учасники проекту	Ніжинське відділення ЧТПП, залучені експерти, виконавчий комітет Ніжинської міськради		
Інше	Співпраця з Ніжинським відділення ЧТПП		

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	2.1.1. Облік, збереження та використання існуючих об'єктів історико-культурної спадщини як чинника розвитку		
Назва проекту	Розробка галузевої програми підтримки та збереження в туристично привабливій формі об'єктів історико-культурної спадщини		
Цілі проекту	Збереження, раціональне використання, популяризація існуючих об'єктів культурної спадщини Вироблення принципів та підходів щодо захисту історичного ареалу громади Здійснення дієвого контролю за дотриманням вимог чинного законодавства України у сфері охорони культурної спадщини Залучення місцевих органів публічного управління, територіальної громади й приватної ініціативи до розвитку культурної спадщини Створення умов для покращання туристичної привабливості міста через його історико-культурну спадщину		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжинської територіальної громади – 69,5 тис. осіб., туристи та гості		
Стислий опис проекту	У місті є до 300 історичних будівель, з яких понад 70 мають велику культурну та історичну цінність. Через низьку обізнаність про цінність тієї чи іншої пам'ятки, принципи містобудівної діяльності в історичних ареалах, відчуття безкарності за порушення пам'яткоохороного законодавства на сьогодні склалась катастрофічна ситуація зі збереженням історичної частини громади, а саме планомірна втрата його історичного обличчя внаслідок напластуваних перетворень, які в більшості випадках є неприйнятними. Враховуючи це, Програма має забезпечити переорієнтацію міської влади на відтворення історико-архітектурних традицій міста й забудову історичного ареалу на основі реконструкції та регенерації історичних кварталів. Реалізація завдань Програми забезпечується шляхом розробки та виконання щорічних планів. Для реалізації заходів із плану відбуватиметься залучення міжнародної технічної допомоги та коштів приватних інвесторів, так як міський бюджет не має можливості забезпечити реалізацію всіх заходів.		
Очікувані результати	Проведено ремонтно-реставраційні роботи на об'єктах культурної спадщини Створено умови для збереження об'єктів культурної спадщини та забезпечення розвитку інфраструктури центральної історичної частини громади (території) Покращено туристичну привабливість міста через історико-культурну спадщину		
Основні заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> – Розробка та затвердження програми – Розробка та затвердження щорічних планів реалізації програми – Розробка проектів залучення донорів та інвесторів – Реалізація проектів відповідно до фінансування 		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр. і більше		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	0	5000	5000
Джерела фінансування	Міський бюджет, міжнародна технічна допомога, приватні інвестори		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, управління культури та туризму, залучені експерти та організації		
Інше			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	2.1.1. Облік, збереження та використання існуючих об'єктів історико-культурної спадщини як чинника розвитку		
Назва проекту	Залучення приватних підприємців для організації сервісу на території туристичних об'єктів		
Цілі проекту	Створення сприятливої інфраструктури та послуг на території туристичних об'єктів Підвищення туристичної привабливості Створення нових робочих місць		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжинської територіальної громади – 69,5 тис. осіб., туристи та гості		
Стислий опис проекту	Ніжинська громада має великий туристичний потенціал, але на жаль він погано розвинений. Однією із причин є і відсутність сучасної інфраструктури та сфери послуг поряд або на території туристичних об'єктів. Проектом передбачається створення он лайн каталогу інвестиційних пропозицій для організації сервісу на території туристичних об'єктів.		
Очікувані результати	Розроблений та поширений через інтернет-ресурси каталог інвестиційних пропозицій Створено нові робочі місця Покращено надання послуг та інфраструктуру та території туристичних об'єктів		
Основні заходи проекту	Аналіз, збір інформації про потенційні туристичні об'єкти, до може бути організований сервіс приватними підприємцями Розробка он лайн каталогу та поширення його в Інтернеті		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр. і більше		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	0	20	20
Джерела фінансування	Міський бюджет		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, управління культури та туризму, залучені експерти та організації		
Інше			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	2.1.2. Створення інтерактивних музейних комплексів		
Назва проекту	Ніжин підземний		
Цілі проекту	Підвищення туристичної привабливості громади Збереження історико-культурної спадщини Створення унікальних туристичних продуктів		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжинської територіальної громади – 69,5 тис. осіб., туристи та гості		
Стислий опис проекту	Ніжин має велику і розгалужену систему підземель, багато ходів, залів, є переходи між церквами. Протягом останніх років велись роботи по розкопці підземель. Проектом передбачається і подальше проведення археологічних розкопок та реставрації підземних приміщень на території Всіхсвятської церкви, районах Монастирища і Ветхого зі створенням постійно діючих виставок, що презентуватимуть результати розкопок і знайдені артефакти. Орієнтовна вартість проекту 3 млн. грн.		
Очікувані результати	<ul style="list-style-type: none"> – Проведено розкопку підземного магістрату та підземель в районах Монастирища та Ветхого – Створено відповідну інфраструктури для проведення екскурсій – Створено новий туристичний продукт 		
Основні заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> – Залучення спеціалізованих організацій та експертів – Облаштування входів у підземелля – Проведення польових археологічних робіт – Облаштування підземель системою безпеки для перебування людей – Облаштування підземель інфраструктурою – Створення виставкових залів зі знайденими артефактами 		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр. і більше		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	300	1000	1300
Джерела фінансування	Міський бюджет, державний бюджет, міжнародна технічна допомога, приватні інвестори		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, управління культури та туризму, державний університет ім. М. Гоголя, інститут археології України, Чернігівська облдержадміністрація, міністерство культури, залучені експерти та організації		
Інше			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	2.1.2. Створення інтерактивних музейних комплексів		
Назва проекту	Проведення ремонтно-реставраційних робіт відділу «Поштова станція» зі створенням атракційного туристичного комплексу		
Цілі проекту	Створення умов для підвищення туристичної привабливості Ніжина за допомогою реконструкції комплексу споруд «Поштова станція», історичної реновації прилеглої території, перетворення на перший атракційний туристичний комплекс та центр туристичного кластеру ОТГ		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжинської територіальної громади – 69,5 тис. осіб., туристи та гості		
Стислий опис проекту	<p>В Ніжині немає туристичних об'єктів, діяльність яких була б побудована на основі атракційності та сучасного розуміння музейної справи, це гальмує розвиток такої сфери економіки як туризм. Між тим на теренах Ніжина розташовано кілька брендів об'єктів, один із найбільш відомих – комплекс будівель, відомих як «Поштова станція». У зв'язку з цим виникла проектна ідея його реконструкції та перетворення на новітній туристичний центр. Тут надаватимуться незвичні послуги</p> <ul style="list-style-type: none"> – готельний відпочинок в кімнатах, де перебували видатні українці – імпрези з елементами обслуговування гостей – з роботи поштової станції XIX ст. – замовлення дорожнього екіпажу – видання персоніфікованих поштових відкриток в стилі к. XIX – поч. XX ст. – продаж сувенірів у стилізованій та костюмованій сувенірній лавці <p>Орієнтовна вартість проекту – 25 млн. грн.</p>		
Очікувані результати	Створено атракційний туристичний комплекс «Поштова станція», відтворено частину історичного середовища центру Ніжина, запроваджено нові туристичні продукти та розширено обсяг послуг що надаються; створено умови для заснування туристичного кластеру		
Основні заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> – Створення та початок діяльності робочої групи проекту – Уточнення ПКД проекту та його експертиза. Врегулювання питань фінансово-майнового характеру, пов'язаних із вимогами українського законодавства щодо музеїв. – Проведення процедури публічних закупівель щодо виконання робіт із реконструкції комплексу будинків «Поштова станція». – Здійснення будівельні роботи з реконструкції приміщення. – Завершальні роботи в приміщеннях та опорядження навколишньої території, її історична реновація. – Проведення урочистого відкриття реконструйованої поштової станції та презентація її можливостей. 		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр. і більше		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	0	10000	10000
Джерела фінансування	Міський бюджет, державний бюджет, міжнародна технічна допомога, приватні інвестори		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, управління культури та туризму, Ніжинський краєзнавчий музей ім. І. Спаського, Чернігівська облдержадміністрація, залучені експерти та організації		
Інше			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	2.1.3. Розвиток фестивального руху та підтримка розвитку культури і мистецтва		
Назва проекту	Проведення щорічного фестивалю «Його величність, ніжинський огірок»		
Цілі проекту	Розширення масштабів та якості проведення щорічного фестивалю Збереження кращих традицій про ніжинський огірок Привернути увагу ЗМІ та примножити кількість туристів до Ніжинської громади в цілому		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжинської територіальної громади – 69,5 тис. осіб., туристи та гості		
Стислий опис проекту	Фестиваль "Його величність, ніжинський огірок" вже проводиться у громаді 6 рік поспіль. Це щорічне свято творчості, де учасники дивують різноманітними презентаціями, виставками, смачними дегустаціями та асортиментом домашніх рецептів, присмачених фантазією і національним колоритом. Для більшої популяризації та привернення уваги туристів до фестивалю потрібно покращити якість проведення фестивалю, створити нові локації та напрямки проведення фестивалю, розробити бренд фестивалю.		
Очікувані результати	Створений новий бренд фестивалю Проведено фестиваль Збільшено кількість туристів на фестивалі Фестиваль отримав позитивний резонанс в ЗМІ та соцмережах		
Основні заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> – Розробка нової концепції та бренду фестивалю – Ідейно-мистецьке наповнення – Облаштування території фестивалю, підготовка місць розміщення гостей – Проведення інформаційної кампанії фестивалю «Його величність, ніжинський огірок» – Організація та проведення фестивалю – Створення промо-роликів для популяризації фестивалю – Створення сторінки в соцмережах та картки подій фестивалю – Проведення презентації результатів проекту 		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр.		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	30	100	130
Джерела фінансування	Міський бюджет, приватні інвестори		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, управління культури та туризму, управління освіти, залучені експерти та організації		
Інше			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	2.1.3. Розвиток фестивального руху та підтримка розвитку культури і мистецтва		
Назва проекту	Осучаснення Ніжинського краєзнавчого музею ім. І. Спаського		
Цілі проекту	Збереження історико-культурної спадщини громади Популяризація музейних екскурсій Збільшення кількості туристів		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжинської територіальної громади – 69,5 тис. осіб., туристи та гості		
Стислий опис проекту	До складу музейної інфраструктури Ніжинського краєзнавчого музею ім. Спаського І.Г. входять: повнопрофільні експозиції історичного відділу, відділу «Природа Приостер'я», художнього відділу, відділу «Поштова станція» та відділ фондів. Пріоритетним напрямком роботи музею є популяризація громади як історико-культурного центру Лівобережної України серед країн ближнього та дальнього зарубіжжя, робота по підготовці документів на утворення міста Ніжина як історико-культурного заповідника. Для того, щоб Ніжинський краєзнавчий музей залишався актуальним для відвідувачів та викликав зацікавленість, він має адаптуватися до вимог сучасності. Вирішити цю проблему можна лише за рахунок проведення реконструкції приміщень та експозицій, адже консервація всього наявного матеріалу в музеї не є сприятливою для залучення нових відвідувачів, появи у них бажання повернутися. У музеї роками нічого не змінювалося, всі предмети експозицій, які вже застарілі та зношені, знаходяться на своїх місцях десятками років. Орієнтовна вартість проекту – 10 млн. грн. Протягом 2019-2020 років буде розроблятися концепція осучаснення Ніжинського краєзнавчого музею ім. І. Спаського.		
Очікувані результати	Проведено реконструкцію приміщення музею Оновлено експозиції музею Створено нові сучасні музейні екскурсії Збільшено кількість туристів Підвищено імідж громади		
Основні заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> – Розробка концепції осучаснення Ніжинського краєзнавчого музею ім. І. Спаського – Розробка проектно-кошторисної документації – Проведення відкритих торгів на визначення виконавця робіт – Проведення реконструкції – Створення концепцій нових музейних екскурсій 		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр. і більше		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	0	0	0
Джерела фінансування	Міський бюджет, державний бюджет, міжнародна технічна допомога, приватні інвестори		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, управління культури та туризму, Ніжинський краєзнавчий музей ім. І. Спаського, Чернігівська облдержадміністрація, залучені експерти та організації		
Інше			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	2.1.3. Розвиток фестивального руху та підтримка розвитку культури і мистецтва		
Назва проекту	Створення меморіального музею ім. О. Лисянського		
Цілі проекту	Збереження історико-культурної спадщини громади Популяризація музейних екскурсій Збільшення кількості туристів		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжинської територіальної громади – 69,5 тис. осіб., туристи та гості		
Стислий опис проекту	<p>Поруч з церквою Іоанна Богослова, що у квітні 2019 року була передана у користування релігійній громаді Ніжина, збереглися могила о.Федора Лисянського (потребує відновлення) та старовинний будинок ХУІІІ-ХІХ ст., у якому мешкала родина Лисянських. Наразі це пам'ятка історії та архітектури місцевого значення (охоронний № 5570-Чр), що розташована за адресою вул. Богушевича, 1. До останнього часу споруду займали адміністративні служби ніжинського відділу Чернігівського облдержархіву.</p> <p>Наразі пропонується рішення на користь увічнення пам'яті видатного земляка Юрія Лисянського та створення меморіального музею на його честь.</p> <p>Будівля потребує капітального ремонту та створення експозиції про морехідця Юрія Лисянського.</p>		
Очікувані результати	<p>Проведено капітальний ремонт будівлі</p> <p>Створено нову сучасну музейну експозицію</p> <p>Збережено історичну пам'ять про видатного ніжинця</p> <p>Збільшено кількість туристів</p> <p>Підвищено імідж громади</p>		
Основні заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> – Проведення обговорень з релігійною громадою та громадськість щодо створення музею – Розробка концепції меморіального музею ім. О. Лисянського – Розробка проектно-кошторисної документації – Проведення відкритих торгів на визначення виконавця робіт – Проведення ремонтних робіт – Облаштування експозиції – Відкриття та промоція музею 		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр. і більше		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	0	800	800
Джерела фінансування	Міський бюджет, державний бюджет, міжнародна технічна допомога, приватні інвестори		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, управління культури та туризму, Ніжинський краєзнавчий музей ім. І. Спаського, релігійна громада Ніжина, Чернігівська облдержадміністрація, залучені експерти та організації		
Інше			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	2.2.2. Облаштування зон відпочинку в населених пунктах громади, насамперед, біля водойм		
Назва проекту	Очищення річки Остер з облаштуванням центральної набережної та міського пляжу		
Цілі проекту	Створення функціональної міської локації із врахуванням потреб сучасного урбаністичного дизайну, локації одночасно цікавої і доступної для різних категорій відвідувачів різного віку, інтересів та рівня мобільності		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжинської територіальної громади – 69,5 тис. осіб., туристи та гості		
Стислий опис проекту	<p>На сьогодні Ніжинська громада не має сучасної набережної та міського пляжу, а річка Остер потребує очищення. Як результат, мешканці громади та туристи не мають території де провести свій вільний час головний чином влітку, але і в інші пори року.</p> <p>Проектом передбачається створення зручної прогулянкової набережної, доступність до якої не залежатиме від можливостей відвідувачів, а також від пори року чи погодних умов та облаштування міського пляжу. Також проект передбачає збільшення обсягу озеленення цієї території, шляхом встановлення великих клумб. Таким чином, завдяки поєднанню вологих та прохолодних повітряних мас утворених над річкою та киснегенеруючого ефекту рослин, створюється приємний свіжий мікроклімат. Клумби також облаштовані місцями для сидіння та відпочинку з яких відкривається мальовничий краєвид на річку. Орієнтовна сума проекту – 10 млн. грн.</p>		
Очікувані результати	<p>Очищено річку Остер</p> <p>Облаштовано міський пляж</p> <p>Облаштовано центральну набережну</p> <p>Покращено зовнішній вигляд громади</p> <p>Покращено комфорт проживання в громаді</p> <p>Збільшено кількість туристів та гостей</p>		
Основні заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> – Розробка проектно-кошторисної документації – Проведення відкритих торгів та визначення виконавця робіт – Очищення річки Остер – Облаштування пляжу з відповідною інфраструктурою – Будівництво спортивних і дитячих майданчиків – Облаштування майданчиків для проведення open-air заходів – Проведення робіт з озеленення території – Встановлення лавок і ліхтарів – Асфальтування і розширення дороги до набережної, встановлення на ній дорожніх знаків і нанесення розмітки – Облаштування тимчасових автостоянок 		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр. і більше		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	0	750	750
Джерела фінансування	Міський бюджет, державний бюджет, міжнародна технічна допомога, приватні інвестори		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, управління житлово-комунального господарства та будівництва, комунальні підприємства, Чернігівська облдержадміністрація, залучені експерти та організації		
Інше			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	2.2.3. Розширення мережі громадських вбиралень		
Назва проекту	Облаштування сучасних громадських вбиралень в історичній частині Ніжина		
Цілі проекту	Дотримання безпечного санітарного стану, забезпечення комфорту перебування мешканців, гостей та туристів у Ніжині Збільшення позитивних відгуків туристів про умови сервісу в Ніжині		
Територія впливу проекту	місто Ніжин		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжинської територіальної громади – 69,5 тис. осіб., туристи та гості		
Стислий опис проекту	Питання сучасних громадських вбиралень є досить критичним, адже на теренах Ніжинської громади знаходиться лише єдина вбиральня біля пішохідної вулиці Гоголівська. Відсутність належної кількості громадських вбиралень з сучасними вимогами негативно впливає на імідж Ніжина як туристичного центру. Для розв'язання даної проблеми передбачається встановлення модульних блоків громадських вбиралень біля художнього відділу краєзнавчого музею, що поряд з центральною площею та біля відділу «Поштова станція»		
Очікувані результати	Встановлено 2 модульні блоки громадських вбиралень		
Основні заходи проекту	Розробка схем розміщення вбиралень Проведення процедур публічних закупівель Виконання будівельних та оздоблювальних робіт Інформаційний супровід – виготовлення інформаційних табличок, занесення інформації до туристичних путівників, розміщення в Інтернеті		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр.		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	700	0	700
Джерела фінансування	Міський бюджет		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, управління житлово-комунального господарства та будівництва, комунальне підприємство «Виробниче управління комунального господарства», залучені експерти та організації		
Інше			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	3.1.1. Збереження та розвиток рекреаційних, зелених зон		
Назва проекту	Реконструкція рекреаційної зони «Графський парк» та прилеглого Театрального скверу по вул. Воздвиженська, м. Ніжин, Чернігівська області		
Цілі проекту	Забезпечити комфортні умови для відпочинку населення та туристів Збереження історичної, рекреаційної спадщини територіальної громади Заповнення рекреаційного простору змістовним дозвіллям		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжинської територіальної громади – 69,5 тис. осіб., туристи та гості		
Стислий опис проекту	Територія парку найстаріша в громаді знаходиться в занедбаному стані і тривалий час не використовується як територія для відпочинку громади, маючи величезний природно-історичний потенціал. Територія парку знаходиться у центрі міста зі зручною транспортною розв'язкою, містить у складі водойму, що посилює привабливість даної території. У місті відсутні облаштовані комфортні території для сімейного відпочинку на природі. Проектом передбачається реконструкції парку та скверу зі створенням тематичних зон. Орієнтовна вартість проекту – 3 млн. грн.		
Очікувані результати	<ol style="list-style-type: none"> 1. Збільшення кількості відвідувачів паркової зони 2. Покращення благоустрою парку 3. Якісні послуги, надані підприємцями міста на даній території 4. Привабливість парку для креативного культурно-мистецького простору 5. Підвищення культури відпочинку населення на території парку 		
Основні заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> – Підготовка проектно-кошторисної документації для відновлення паркової зони – Створення ініціативної громадської групи для просування ідей проекту, залучення зацікавлених сторін, партнерів, організація брифінгів та прес-конференцій для поширення інформації щодо даного парку – Організація благодійних акцій по збору коштів у фонд реконструкції паркових зон та скверів – Організація громадського контролю за реалізацією проекту – Проведення волонтерських акцій по облаштуванню території – Проведення конкурсу міні-проектів серед підприємців міста для облаштування креативних локацій в рамках проектно-кошторисної документації – Облаштування екологічних стежин та веломаршрутів 		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр. і більше		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	0	500	500
Джерела фінансування	Міський бюджет, державний бюджет, міжнародна технічна допомога, приватні інвестори		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, управління житлово-комунального господарства та будівництва, комунальне підприємство «Виробниче управління комунального господарства», управління культури та туризму, залучені експерти та організації		
Інше			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	3.1.2. Покращення якості доріг та вулиць		
Назва проекту	Капітальний ремонт дорожнього покриття доріг міста Ніжина та сільських населених пунктів Ніжинської територіальної громади		
Цілі проекту	Створення умов для швидкого та безпечного автомобільного сполучення на території адміністративного центру та між населеними пунктами Ніжинської громади Капітальний ремонт доріг та вулиць Ніжинської громади, що його потребують		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжинської територіальної громади – 69,5 тис. осіб., туристи та гості		
Стислий опис проекту	Розвинута, орієнтована на потреби мешканця громади та її економіки, мережа автомобільних доріг – необхідна передумова для розвитку ОТГ, залучення інвестицій, досягнення комфорту проживання. Через збільшення кількості транспорту та його вантажопідйомності дороги місцевого, районного та обласного значення, що не були розраховані на такого ґатунку навантаження, швидко руйнуються, створюючи небезпеку для учасників дорожнього руху, екології, складнощі для роботи підприємств та надання послуг мешканцям громади, підвищуючи транспортні видатки, руйнуючи естетику території. Тому пропонується поетапно реалізувати комплексний багаторічний проект капітального ремонту доріг (вулиць) в межах населених пунктів Ніжинської громади		
Очікувані результати	<ul style="list-style-type: none"> - Будуть капітально відремонтовані всі дороги на території Ніжинської громади, що його потребують та знаходяться в її управлінні. - Зменшиться час, необхідний для поїздок між населеними пунктами громади та в м. Ніжині. - Для водіїв будуть створені безперечні та економічно виправдані умови руху їх транспортних засобів. - Зменшення кількості ДТП 		
Основні заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> - Громадське обговорення та, на його основі, ухвалення рішення про послідовність ремонту доріг. - Виготовлення ПКД з реконструкції та капітального ремонту доріг Ніжинської об'єднаної територіальної громади - Проведення процедури публічних закупівель робіт та послуг - Проведення реконструкції та капітального ремонту проїзної частини доріг м. Ніжина та сільських населених пунктів громади. - Висвітлення перебігу проекту в ЗМІ та Інтернет-ресурсах 		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр. і більше		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	24000	20000	44000
Джерела фінансування	Міський бюджет, державний бюджет, приватні інвестори		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, управління житлово-комунального господарства та будівництва, комунальні підприємства, залучені експерти та організації		
Інше			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	3.1.4. Ревіталізація історичного центру міста		
Назва проекту	Реконструкція площі імені Івана Франка		
Цілі проекту	Зробити громаду привабливою для життя та збільшити кількість сучасних публічних просторів для мешканців та гостей громади		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжинської територіальної громади – 69,5 тис. осіб., туристи та гості		
Стислий опис проекту	Центральна площа міста Ніжина була в досить занедбаному стані та не відповідає сучасним вимогам публічного простору. Центр міста – це обличчя громади, тому так необхідно створити його якомога привабливішим для жителів та гостей громади. У рамках проекту планується реконструкція площі імені Івана Франка з облаштуванням публічного простору.		
Очікувані результати	Облаштовано тротуари та площу пішохідної зони Замінено зовнішнє освітлення Встановлено лавки Облаштовано фонтан Облаштовано wifi зону Покращено зовнішній вигляд центральної площі міста Покращено інвестиційна привабливість центру для інвесторів Покращено імідж громади		
Основні заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> - Проведення підготовчих робіт до будівництва - Облаштування зовнішніх мереж та споруд водопостачання - Декоративне заощення площі - Облаштування фонтану - Благоустрій та озеленення території - Облаштування лавок - Облаштування мереж зовнішнього освітлення - Забезпечення взаємодії партнерів проекту - Забезпечення інформаційно-рекламної підтримки проекту 		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр. і більше		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	7000	3000	10000
Джерела фінансування	Міський бюджет, державний бюджет, приватні інвестори		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, управління житлово-комунального господарства та будівництва, комунальні підприємства, залучені експерти та організації		
Інше			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	3.2.1. Реконструкція систем тепло-, водопостачання та водовідведення		
Назва проекту	Розробка оптимізованої схеми модернізації системи теплопостачання громади		
Цілі проекту	Розроблення оптимізованої схеми теплопостачання направленої на економію енергоресурсів, та впровадження енергозберігаючих технологій, підвищення якості тепло забезпечення Стабілізація енергетичного балансу в місті Ніжині		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжина – 69 тис. осіб.		
Стислий опис проекту	<p>Магістральні теплові мережі знаходяться в експлуатації вже багато років, окремі ділянки знаходяться в аварійному стані. Існуючі системи централізованого опалення технічно зношені, енергоємкі, побудовані за спрощеними схемами на засадах використання дешевих енергоносіїв. Багатоповерхові будинки, споруджені в радянський період, характеризуються великими втратами тепла. У незадовільному стані внутрішні мережі будинків. За відсутності індивідуальних теплових пунктів біля кожного будинку немає точки розподілу (відповідальності) між теплоенерго і будинковою управою, а отже і немає відповідальних за внутрішньобудинкові мережі. На сьогодні в ланцюжку «котельня – магістральний теплопровід – будинкові мережі – споживач», є понаднормові, високі втрати тепла.</p> <p>Розробка схеми модернізації системи теплопостачання громади передбачає удосконалення та оптимізація системи виробництва, транспортування та постачання теплової енергії у місті шляхом розроблення схеми теплопостачання міста, проведення енергетичного аудиту системи теплопостачання, розробку першочергових невідкладних заходів щодо оптимальної роботи котелень, теплових мереж та їх можливої модернізації і реконструкції, розробку комплексних заходів щодо зростання енергоефективності в теплопостачанні міста</p>		
Очікувані результати	Розроблена схема модернізації системи теплопостачання громади		
Основні заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> – Збір аналітики та підготовка документації – Визначення організації для розробки схеми – Розроблена оптимізована схемамодернізації системи теплопостачання – Затвердження та впровадження заходів відповідно до напрацьованої схеми 		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр.		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	0	200	200
Джерела фінансування	Міський бюджет, міжнародна технічна допомога, приватні інвестори		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, управління житлово-комунального господарства та будівництва, комунальні підприємства, залучені експерти та організації		
Інше			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	3.2.1. Реконструкція систем тепло-, водопостачання та водовідведення		
Назва проекту	Реконструкція зливової каналізації по вул. Незалежності в м. Ніжині, Чернігівської області		
Цілі проекту	Створення дієвої системи водовідведення, що надасть можливість збору дощової та талої води по вул. Незалежності, і надасть можливість безперешкодного просування по ній транспорту та пішоходів		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжинської територіальної громади – 69,5 тис. осіб.		
Стислий опис проекту	Ділянка на якій планується проведення робіт по водовідведенню на протязі декілька років піддається затопленню дощовими та талими водами, які надходять з проїжджої частини. На території яка підпадає під затоплення розташовані житлові будинки. Відведення води з цієї території природнім шляхом є недостатнім. Проектом передбачено проведення робіт з будівництва закритих дренажних та зливу відвідних колекторів.		
Очікувані результати	Реалізація даного проекту надасть можливість побудувати локальні очисні споруди, що передбачає збір дощових та талих вод по мережах дощової каналізації їх доочищення та водовідведення. Це значно покращить умови пересування транспорту та проживання населення по вул. Незалежності, допоможе запобігти руйнуванню асфальтового покриття.		
Основні заходи проекту	Реконструкцією зливової каналізації по вул. Незалежності передбачається наряду з традиційним відновленням дощоприймальних колодязів, установка насосної станції з ємнісними спорудами та очисних споруд з новими технологіями та сучасним обладнанням. Передбачається технологічна схема очищення та доочищення на біоплато забруднених дощових та талих вод, що забезпечить їх нормативну якість.		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр.		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	3000	5000	8000
Джерела фінансування	Міський бюджет, обласний бюджет, державний бюджет, приватні інвестори		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, управління житлово-комунального господарства та будівництва, комунальні підприємства, Чернігівська обласна державна адміністрація, залучені експерти та організації		
Інше			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	3.2.2. Модернізація об'єктів комунальної власності та житлового фонду з застосуванням енергозберігаючих технологій		
Назва проекту	Комплексна термомодернізація Ніжинської ЗОШ І-ІІІ ст. № 10		
Цілі проекту	Важливо привести будівлю до сучасних вимог з енергоефективності, а також поліпшити умови для школярів та співробітників загальноосвітньої школи.		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення району «Міська лікарня» та наближених районів Ніжина – 15 тис. осіб.		
Стислий опис проекту	Проект з комплексної термомодернізації буде реалізовуватися в місті Ніжин та охоплює комплекс заходів у загальноосвітній школі. Енергозбереження і зменшення викидів парникових газів будуть досягнуті після реалізації проекту		
Очікувані результати	Проведено термомодернізацію школи Покращено комфорт проживання Знижено суми платівок за комунальні послуги Знижено рівень викидів CO ²		
Основні заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> – Заміна зовнішнього освітлення на енергоефективне на базі LED технології – Встановлення ІТП з автоматикою погодного регулювання та програмуванням – Впровадження локальної припливно-витяжної вентиляції з рекуперацією – Утеплення зовнішніх стін, цоколю мінеральною ватою шаром 120 мм та заміна вхідних дверей, а також розбивання двох ганків – Реконструкція системи опалення та теплова ізоляція розподільчих трубопроводів – Заміна старих дерев'яних вікон на нові металопластикові – Утеплення перекриття скатного даху будівлі мінеральною ватою шаром 200 мм – Утеплення підлоги мінеральною ватою шаром 120 мм – Ремонт скатної покрівлі з улаштуванням водостоків – Вимощення – Блискавозахис 		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр.		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	13800	0	13800
Джерела фінансування	Міський бюджет, міжнародна технічна допомога,		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, управління житлово-комунального господарства та будівництва, управління освіти, залучені експерти та організації		
Інше			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	3.2.2. Модернізація об'єктів комунальної власності та житлового фонду з застосуванням енергозберігаючих технологій		
Назва проекту	Модернізація житлового фонду та прибудинкових територій на умовах спів фінансування		
Цілі проекту	Покращення умов проживання мешканців ОСББ Зменшення фінансового навантаження за комунальні послуги Поширення засад енергоефективності в громаді		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжина – 69 тис. осіб.		
Стислий опис проекту	Житлово-комунальне господарство в громаді є одним з найбільших і, в той же час, найменш ощадливим споживачем енергетичних і водних ресурсів серед інших галузей місцевої економіки громади. Основною складовою низької енергетичної ефективності комунальних систем є високий рівень питомих витрат теплової енергії, гарячої та холодної води у таких споживачів комунальних послуг як житлові будівлі. Кінцевою метою енергоресурсоощадної політики в житлово-комунальному господарстві має стати скорочення витрат на утримання та експлуатацію житлових будівель, а саме ОСББ. Територіальна громада у своїй діяльності з оновлення та модернізації житлового фонду постійно постає перед проблемою недостатності обсягів фінансування, і зумовленої цим неможливості розширити процес реформування житлового господарства міста, підвищити комфортність, надійність і безпечність умов проживання населення. Тож, передбачається залучення проектів міжнародної технічної допомоги (ЄС/ПРООН), державного фонду енергоефективності до реалізації спільних проектів з термомодернізації		
Очікувані результати	Проведено термомодернізацію будинків ОСББ Покращено комфорт проживання Знижено суми сплати за комунальні послуги		
Основні заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> – Проведення обстеження та оцінка енергетичного стану будівель, їх інженерних систем – розроблення енергетичного паспорту будівель – розроблення технічної та економічної оцінки ефективності термомодернізації будівель – Проведення термомодернізації будівель та їх інженерних мереж 		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр.		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	1000	3000	4000
Джерела фінансування	Міський бюджет, міжнародна технічна допомога, приватні інвестори, мешканці ОСББ		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, управління житлово-комунального господарства та будівництва, комунальні підприємства, залучені експерти та організації, мешканці ОСББ		
Інше			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	3.3.1. Запровадження відеоспостереження для всієї громади та безпеки		
Назва проекту	Створення сучасної системи відео-спостереження на теренах Ніжинської громади – «Безпечна громада»		
Цілі проекту	Зменшити чисельність злочинів, здійснених на теренах Ніжинської громади Забезпечити публічну безпеку і порядок в громадських місцях, місцях загального користування, поліпшити стан безпеки дорожнього руху на вулицях		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжинської територіальної громади – 69,5 тис. осіб., туристи та гості		
Стислий опис проекту	В Ніжинській громаді збільшується кількість випадків вандалізму. Так само наявні різного роду правові порушення, що підпадають під категорію адміністративних. Значною мірою це відбувається через впевненість правопорушників, що їх не побачать. Тому проектом передбачається встановлення на в'їздах до населених пунктів громади та біля основних місць скупчення людей камер відео-спостереження та зведення їх до єдиної системи «Безпечне місто». Цей проект є досить довготривалим та потребує значних фінансових ресурсів. Наразі буде напрацьовуватися концепція та пошук фінансування.		
Очікувані результати	Зниження рівня криміногенної обстановки в громаді Підвищення рівня безпеки населення Підвищення рівня громадянської відповідальності населення		
Основні заходи проекту	Аналіз стану правопорядку в громаді, проведення консультацій із громадськістю та визначення місць для встановлення елементів системи відео-спостереження Проведення інформаційно-роз'яснювальної кампанії щодо можливостей системи спостереження		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр.		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	0	200	200
Джерела фінансування	Міський бюджет, міжнародна технічна допомога, приватні інвестори		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, управління житлово-комунального господарства та будівництва, управління освіти, залучені експерти та організації		
Інше			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	3.3.1. Запровадження відеоспостереження для всієї громади та безпеки		
Назва проекту	Будівництво притулку для бездомних собак		
Цілі проекту	Створення більш комфортних умов для життя людей та гуманного середовища для існуючих тварин через значне зменшення чисельності безпритульних тварин. Вживання заходів з охорони тваринного світу		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжинської територіальної громади – 69,5 тис. осіб., туристи та гості		
Стислий опис проекту	<p>Основною проблемою залишається невідконтрольний ріст бездомних тварин. Проблема неконтрольованого зростання бездомних тварин стоїть дуже гостро. Популяція бродячих собак збільшується в чисельності вгромаді. Були неодноразові випадки нападу тварин на людей і, що більш небезпечно - на дітей. Крім цього, бездомні тварини є рознощиками інфекційних захворювань. Створення притулку для бездомних тварин є кращою альтернативою застосуванню негуманних і малоефективних методів умертвіння тварин. Притулок призначений для утримання і перетримки безпритульних, втрачених або кинутих собак.</p> <p>Наразі передбачається робочою групою визначення концепції притулку, місця розташування та пошуку фінансового забезпечення. Орієнтовна вартість проект – 5 млн. грн.</p>		
Очікувані результати	<p>Створений притулок для бездомних тварин</p> <p>Підвищено безпеку мешканців та гостей громади</p> <p>Мінімізовано кількість бездомних тварин</p> <p>Створено привабливий вигляд громади</p>		
Основні заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> – Утворення робочої групи проекту – Проведення конкурсних торгів та визначення виконавця робіт – Будівництво або реконструкція будівлі – Благоустрій та озеленення території, будівництво огорожі для виходу бездомних тварин та території – Витрати на утримання служби замовника, проектно – вишукувальні роботи, авторський нагляд та інше – Оформлення документації, щодо виконаних робіт та їх оплати – Введення об'єкту в експлуатацію 		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр. і більше		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	0	0	0
Джерела фінансування	Міський бюджет, державний бюджет, міжнародна технічна допомога, приватні інвестори		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, управління житлово-комунального господарства та будівництва, комунальні підприємства, залучені експерти та організації		
Інше			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	4.1.1. Розширення переліку, покращення якості та урізноманітнення способів надання адміністративних послуг			
Назва проекту	Створення «Прозорого офісу» для фінансування проектів розвитку інфраструктури підтримки суб'єктів малого і середнього підприємництва²			
Цілі проекту	Побудова «Прозорого офісу» сприятиме створенню сприятливого бізнес середовища та дозволить МСП отримувати якісні та своєчасні послуги для забезпечення ефективної господарської діяльності.			
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада			
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжинської територіальної громади – 69,5 тис. осіб			
Стислий опис проект	В місті відсутні приміщенні, в якому сконцентровані всі надавачі послуг, це обумовлює незручність та значний час отримання			
Очікувані результати	Не менше 200 СПД міста зможуть отримувати усі необхідні послуги в одному приміщенні, що скоротить час на отримання усього комплексу необхідних послуг. Крім того, буде забезпечене цілодобове отримання послуг он-лайн. Через «Прозорий офіс» відбуватиметься фінансування проектів розвитку інфраструктури підтримки суб'єктів малого і середнього підприємництва. Наявність «Прозорого офісу», скорочення часу реєстрації, кількість СПД що звернулись до «Прозорого офісу».			
Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчення досвіду функціонування аналогічних офісів в інших містах України. 2. Розробка технічного завдання щодо створення «Прозорого офісу» (із залученням міжнародних експертів) та переліку послуг, які надаватиме офіс. 3. Створення «Прозорого офісу» на засадах державно - приватного партнерства: <ul style="list-style-type: none"> • Оренда приміщення. • Технічне оснащення приміщення • Кадрове забезпечення 4. Забезпечення функціонування «Прозорого офісу», в тому числі інформування підприємців міста про можливості нового об'єкту надавати якісні послуги. 5. Оцінка ефективності функціонування «Прозорого офісу». 			
Період реалізації проекту	2019-2020 рр. і більше			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	3 рік	Разом
	3600,0	50000,0	26400,0	80000,0
Джерела фінансування	ДФРР, донорські кошти та кошти фондів ЄС, НУФ, міський бюджет			
Ключові потенційні учасники проекту	Ніжинська міська рада, ЦНАП, відділ реєстрації, інші надавачі послуг будуть залучені на етапі формування переліку послуг, які надаватиме «Прозорий офіс»; експерти, які розроблятимуть технічне завдання			
Інше	Відсутня			

²Реалізація проекту можлива за умови, що в результаті проведення аналізу ефективності діяльності наявних об'єктів інфраструктури підтримки бізнесу громади буде обґрунтовано необхідність створення «Прозорого офісу»

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	4.1.1. Розширення переліку, покращення якості та урізноманітнення способів надання адміністративних послуг		
Назва проекту	Створення сучасного Центру надання адміністративних послуг		
Цілі проекту	Створити умови, необхідні для якісного надання адміністративних послуг Розширити перелік адміністративних послуг, що надаються на теренах Ніжинської громади		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжинської територіальної громади – 69,5 тис. осіб.		
Стислий опис проекту	Нині адміністративні послуги на теренах Ніжинської громади надаються Центром надання адміністративних послуг, але він не відповідає сучасним вимогам. Це ускладнює процедури, погіршує якість, обмежує кількість послуг, призводить до перевитрат часу та зусиль. Для того, аби змінити ситуацію, в проекті пропонується створити сучасний Центр надання адміністративних послуг та облаштувати для його роботи окреме адміністративне приміщення. Для цього громада має намір переобладнати приміщення за принципом відкритого простору, а також поділу на фронт-офіс та бек-офіс. Передбачається, що ЦНАП надаватиме адміністративні послуги, як відповідно до власних повноважень, так і територіальних органів міністерств та відомств – відповідно до укладених угод		
Очікувані результати	Буде здано в експлуатацію та оснащене сучасне приміщення ЦНАПу В повному обсязі буде забезпечено виконання основних вимог Закону України «Про адміністративні послуги», постанови КМУ від 01.08.2013 № 588 та розпорядження КМУ від 16.05.2014 № 523		
Основні заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> – Розробка проекту реконструкції виділеного приміщення для розміщення там ЦНАПу, його ПКД, проходження експертизи – Проведення процедур публічних закупівель – Здійснення будівельних робіт – Проведення роз'яснювальної кампанії серед мешканців громади щодо нових можливостей надання адміністративних послуг, висвітлення в ЗМІ – Закупка та монтаж необхідного обладнання – Тестування послуг ЦНАПу – Публічне відкриття ЦНАПу 		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр.		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	0	2000	2000
Джерела фінансування	Міський бюджет, міжнародна технічна допомога, приватні інвестори		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, управління житлово-комунального господарства та будівництва, залучені експерти та організації		
Інше			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	4.1.2. Створення нових інформаційних можливостей для комунікації влади та громадськості		
Назва проекту	Е-рішення для громади		
Цілі проекту	Перейти до "Управління 2.0" - на основі проаналізованих, верифікованих даних із застосуванням ІТ		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжинської територіальної громади – 69,5 тис. осіб.,		
Стислий опис проекту	<p>Сьогодні об'єктивна картина у громаді така, що свої обліки вона веде у ручному режимі. Тому таке адміністрування не може бути ефективним та далекоглядним. Проект пропонуємо технологічне рішення по управлінню життям громади. Коли всі дані про жителів та об'єкти громади знаходяться в єдиному реєстрі, це дозволяє аналізувати ці дані та розробляти стратегії та плани розвитку. Проект допоможе громаді працювати з різними даними: бюджетними, демографічними, економічними та іншими, аби перейти від ручного управління до використання сучасних технологій. З подібними ІТ-інструментами громада має нагоду перевести всі дані у електронний уніфікований вигляд та помістити їх до необхідних реєстрів: територіальних громад, комунального майна, реєстру обліку адрес та ін.</p> <p>Такі реєстри послужать базою для подальшої роботи з даними: аналізувати їх та приймати ефективний бюджет, до прикладу, простіше та швидше видавати довідки населенню, обмінюватися даними з іншими державними структурами. Крім цього, такі технології дозволять громадам наповнювати бюджет та планувати свій майбутній розвиток та добробут.</p>		
Очікувані результати	За допомогою проекту буде покращено якість управлінських рішень, ефективніше планувати проекти розвитку та долучати кошти Державного бюджету, донорів підвищити успішність комунікації з потенційними інвесторами та збільшити рівень довіри в громаді між громадськістю, бізнесом та владою.		
Основні заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> – впровадити необхідні ІТ-інструменти Проекту (реєстри: територіальної громади, адрес, комунального майна; бюджетний модуль; ГІС; Портал відкритих даних) – отримати консультаційну підтримку експертів Проекту – розпочати приймати рішення на основі верифікованих даних із впроваджених ІТ-систем (перехід до Управління 2.0) 		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр.		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	500	1000	1500
Джерела фінансування	Міський бюджет, міжнародна технічна допомога, приватні інвестори		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, управління житлово-комунального господарства та будівництва, залучені експерти та організації		
Інше			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	4.2.1. Забезпечення доступу до якісної дошкільної, позашкільної та шкільної освіти		
Назва проекту	Реконструкція дитячого садку по вул. Шевченко, 97Е в м. Ніжині, Чернігівської області		
Цілі проекту	Розвиток дошкільної освіти та охоплення нею всіх діток громади		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжинської територіальної громади – 69,5 тис. осіб.,		
Стислий опис проекту	У громаді діє 14 дошкільних навчальних закладів, але така кількість не охоплює всіх дітей міста дошкільною освітою. За останні два роки було збудовано новий мікрорайон, який налічує близько 300 нових осель та почалося будівництво ще одного житлового масиву, розрахованого на 600 нових осель. Збільшення кількості населення в районі вимагає покращення соціальної інфраструктури, одним із елементів якої є наявність дошкільного закладу освіти. Наразі будівля дошкільного навчального закладу, що знаходиться на території мікрорайону, не експлуатується та вимагає реконструкції. Проект орієнтований на забезпечення дітей громади дошкільною освітою, створення комфортних умов для перебування дітей та персоналу дошкільного закладу із одночасним скороченням витрат на енергозабезпечення закладу, шляхом впровадження сучасних технологічних рішень та технологій.		
Очікувані результати	Проведена реконструкція недіючого приміщення ДНЗ Забезпечено діток мікрорайону дошкільною освітою		
Основні заходи проекту	У рамках реалізації проекту буде проведено реконструкцію недіючого приміщення ДНЗ: встановлення віконних блоків з металопластику та дверних блоків, утеплення фасаду та цоколю, ремонт даху, шпатлювання стін та стелі, облицювання туалетних та умивальних кімнат керамічними плитками, прокладання трубопроводів водопостачання та водовідведення, встановлення умивальників, унітазів; монтаж опалювальних радіаторів, монтаж та встановлення світильників, улаштування покриття з лінолеуму, облаштування ігрових кімнат.		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр.		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	0	12000	12000
Джерела фінансування	Міський бюджет, державний бюджет		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, управління житлово-комунального господарства та будівництва, управління освіти, Чернігівська облдержадміністрація, залучені експерти та організації		
Інше			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	4.3.2. Модернізація та розширення спортивної інфраструктури		
Назва проекту	Комплексна реконструкція міського стадіону «Спартак» по вул. Полковника Розумовського, 5, м. Ніжин, Чернігівська області		
Цілі проекту	Забезпечення мешканців Ніжинської ОТГ та прилеглих територій якісним сучасним об'єктом спортивної інфраструктури. Створення належних умов для займанням спортом дозволить популяризувати спорт шляхом проведення місцевих, регіональних та всеукраїнських змагань		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжинської територіальної громади – 69,5 тис. осіб.		
Стислий опис проекту	Спорту у Ніжинській громаді наразі належить значна роль у вихованні молодого покоління. Одним із центрів спортивної інфраструктури міста є міський стадіон "Спартак", який є головним майданчиком для тренувань та проведення різних видів спортивних змагань. Проте, його територія потребує значної реконструкції, а саме бігових доріжок та трибун, які наразі мають непридатний стан для використання. Реконструкція міського стадіону «Спартак» надасть можливість створення умов для занять фізичною культурою та спортом, організації та проведення місцевих, районних, обласних змагань і популяризації здорового способу життя серед різних верств населення Ніжинської громади. Орієнтовна вартість проекту – 6 млн. грн.		
Очікувані результати	Після реалізації даного проекту з'явиться можливість проведення повноцінних тренувань серед спортсменів та учнів шкіл; проведення обласних і районних змагань, організації дозвілля (занять спортом) та відпочинку мешканців ОТГ, що значно покращить спортивні настрої мешканців та естетичний вид міста.		
Основні заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> – Повна реконструкція 5 бігових доріжок – Реконструкція бігової доріжки для стрибків у довжину – Реконструкція секторів для штовхання ядра, списа – Облаштування майданчику - Workout 		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр. і більше		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	2000	2000	4000
Джерела фінансування	Міський бюджет, державний бюджет, міжнародна технічна допомога, приватні інвестори		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, управління житлово-комунального господарства та будівництва, відділ спорту, комунальні підприємства, залучені експерти та організації		
Інше			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	4.3.2. Модернізація та розширення спортивної інфраструктури		
Назва проекту	Будівництво фізкультурно-оздоровчого комплексу з басейнами (типової будівлі басейну "H2O-Classic") по вул. Незалежності, м. Ніжин, Чернігівська області		
Цілі проекту	Стимулювання розвитку здорового способу життя та потреба у підтриманні нормальної життєдіяльності людини Сталий і здоровий розвиток дітей, підлітків, так як вони є фундаментом здорового та міцного суспільства		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжинської територіальної громади – 69,5 тис. осіб.		
Стислий опис проекту	Будівництво фізкультурно-оздоровчого комплексу з басейнами плавального – це проект, який передбачає не лише задоволення потреб населення, але й створення привабливого інвестиційного клімату для регіону, сприяння співробітництва та партнерства, покращення здорового клімату серед населення. Оскільки будівництво об'єкта є технічно складним, тривалим та вартісним процесом, територіальна громада не може самостійно провести повний комплекс робіт через недостатність коштів у місцевому бюджеті. Тому, на сьогодні йде пошук зовнішнього фінансування. Орієнтовна вартість проекту – 87 млн. грн.		
Очікувані результати	Стабільний та успішний здоровий розвиток мешканців громади Розвиток різноманітних видів водного спорту серед населення Задоволення потреб населення в отриманні якісних послуг Зріст інвестиційної привабливості громади Створено умови для стабільного партнерства та механізмів взаємодії у виробленні ефективних програм оздоровлення, реабілітації хворих дітей Нові робочих місць		
Основні заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> – Здійснення підготовчих робіт відповідно до затвердженої кошторисної документації – Проведення публічних закупівель виконання робіт – Підписання договору підряду на будівництво басейну – Підведення комунікаційних мереж – Прийняття об'єкта в експлуатацію та прийняття на баланс – Здійснення благоустрою прилеглої території навколо спорудженого фізкультурно-оздоровчого комплексу з басейнами 		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр. і більше		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	0	30000	30000
Джерела фінансування	Міський бюджет, державний бюджет, міжнародна технічна допомога, приватні інвестори		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, управління житлово-комунального господарства та будівництва, комунальні підприємства, залучені експерти та організації		
Інше			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	4.4.2. Реконструкція медичних закладів і створення комфортних умов для пацієнтів і персоналу		
Назва проекту	Створення «Єдиного медичного містечка»		
Цілі проекту	Реалізація проекту надасть можливість створення необхідних умов для перебування пацієнтів на стаціонарі, якісній їх діагностиці та лікуванні на одній локації		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада та 5 прилеглих районів		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжинської територіальної громади та 5 прилеглих районів – 130 тис. осіб.		
Стислий опис проекту	<p>Для забезпечення функціонування Ніжинського госпітального округу необхідно привести до потреби населення наявні заклади охорони здоров'я та у відповідність найменування закладів охорони здоров'я, які входять до складу госпітального округу, а саме: заклади охорони здоров'я інтенсивного, планового, реабілітаційного та паліативного лікування, для забезпечення рівня безпеки та якості, доступності необхідної медичної допомоги.</p> <p>З метою забезпечення мешканцям Ніжинського госпітального округу відповідних умов для якісного медичного обслуговування, та попередження різного виду хвороб необхідно провести комплексну термомодернізацію корпусів А, Б Ніжинського міського пологового будинку та головний корпус, хірургічне та реанімаційне відділення Ніжинської центральної міської лікарні імені Миколи Галицького. Орієнтовна вартість проект – 35 млн. грн.</p>		
Очікувані результати	<ol style="list-style-type: none"> 1. Покращення якості надання послуг вторинної медицини. 2. Збереження будівлі головного корпусу стаціонару центральної міської лікарні. 3. Забезпечення належного температурного режиму роботи в закладах. 4. Заклади охорони здоров'я матимуть змогу виконувати свою пряму функцію у відповідності до санітарно-епідеміологічних вимог та бути комфортними і затишними для хворих, які до них звертаються. 5. Знизиться соціальна напруга, покращиться морально-психологічний стан територіальної громади. 		
Основні заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> – заміна зовнішнього освітлення на LED – встановлення ІТП – утеплення зовнішніх стін – реконструкція системи опалення – заміна старих дерев'яних вікон на металопластикові – утеплення перекриття даху 		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр. і більше		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	0	5000	5000
Джерела фінансування	Міський бюджет, державний бюджет, міжнародна технічна допомога, приватні інвестори		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, управління житлово-комунального господарства та будівництва, Ніжинська міська центральна лікарня, комунальні підприємства, залучені експерти та організації		
Інше			

Завдання Стратегії, якому відповідає проект	4.4.2. Реконструкція медичних закладів і створення комфортних умов для пацієнтів і персоналу		
Назва проекту	Забезпечення медичних закладів сучасним медичним обладнанням		
Цілі проекту	Поліпшення умов отримання населенням послуг в багатoproфільних та спеціалізованих закладах охорони здоров'я та оснащення їх сучасним діагностичним та лікувальним медичним обладнанням і апаратурою		
Територія впливу проекту	Ніжинська об'єднана територіальна громада та 5 прилеглих районів		
Орієнтовна кількість бенефіціарів	Кількість населення Ніжинської територіальної громади та 5 прилеглих районів – 130 тис. осіб.		
Стислий опис проекту	<p>Медичне обладнання в лікарні є застарілим і давно відпрацювало свій ресурс, що не дозволяє в повній мірі надати увесь комплекс якісних медичних послуг населенню, яке складає близько 71 000 і частково жителів району. Для покращення якості надання медичної допомоги жителям м. Ніжина важливо створити відповідну матеріально-технічну базу та оснастити її сучасною діагностичною апаратурою, в якій лікарня відчуває гостру потребу. Одним із пріоритетних напрямків є дослідження внутрішніх органів і систем людського організму, яке можливо лише за наявності відповідного рентген обладнання. Цей метод діагностики дозволяє досліджувати лімфатичні вузли, кровonosні судини, дихальні шляхи, легені, серце, визначити будову і щільність кісткової тканини, зміщення хребців, наявність ерозії, виявити нерівність контурів і ділянки стоншування або потовщення коркового шару кісток, переломи черепа, пухлини гіпофіза та деяких інших метаболічних і ендокринних захворювань. Наразі в Ніжинській міській лікарні наявний пересувний рентгендіагностичний апарат «9Л5УХП2» 1990 року випуску. Даний рентген апарат, на жаль, є застарілим, часто виходить з ладу (частота поломок сягла 8 разів), не дає чіткого зображення та робить неможливим читати результати дослідження, і як наслідок, процес діагностики слабоінформативним. Придбання медичного обладнання «Комплекс рентгенівський діагностичний КРД 50 в модифікації INDiagraf-02 пересувний (8кВт)» та РДК-ВСМ на 2 робочих місця, які оснащені цифровою камерою та легко переміщується в кабінетах та палатах медичних закладів, дасть змогу лікарям правильно визначити діагнози і, відповідно, призначити доцільне та ефективне лікування.</p>		
Очікувані результати	Придбаний та встановлений у лікарні рентген апарат Мешканців громади забезпечено якісними медичними послугами Зменшення захворюваності та швидка діагностика		
Основні заходи проекту	<ul style="list-style-type: none"> – Проведення тендерної процедури закупівлі обладнання – Придбання медичного обладнання – Встановлення та налагоджування обладнання 		
Період реалізації проекту	2019-2020 рр. і більше		
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	1 рік	2 рік	Разом
	3155	0	3155
Джерела фінансування	Міський бюджет, державний бюджет, міжнародна технічна допомога, приватні інвестори		
Ключові потенційні учасники проекту	Виконавчий комітет Ніжинської міської ради, Ніжинська міська центральна лікарня, комунальні підприємства, залучені експерти та організації		
Інше			